

Økonomiske nøgletal for koncernforbundne og ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder

LEVERANCE TIL KEFM VEDR. KONKURRENCE-
ANALYSEN AF DETAILMARKEDET FOR EL

DEN 7. OKTOBER 2019

FORSYNINGSTILSYNET
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Tlf. 4171 5400
post@forsyningstilsynet.dk
www.forsyningstilsynet.dk

Indhold

RESUMÉ	3
BAGGRUND FOR REGNSKABSANALYSEN	7
DATAGRUNDLAG	8
DET CENTRALE VIRKSOMHEDSREGISTER OG BISNODE	8
REGISTREREDE VIRKSOMHEDER I DATAHUB.....	9
EKSKLUSION AF VIRKSOMHEDER I ANALYSEN	10
ANDEL AF ELHANDELSMARKEDET DER INKLUDERES I ANALYSEN	13
OPDELING I KONCERNFORBUNDNE OG IKKE KONCERNFORBUNDNE	
ELHANDELSVIRKSOMHEDER	14
BEREGNING AF DET ENKELTE NØGLETAL	17
GENNEMGANG AF NØGLETALSBEREGNINGERNE	18
AFKASTNINGSGRADEN	18
EGENKAPITALENS FORRENTNING	23
OVERSKUDSGRADEN	27
DÆKNINGSGRADEN.....	31
SOLIDITETSGRADEN.....	34
NULPUNKTSOMSÆTNINGEN	36
GENNEMSNITS- OG MEDIANBEREGNING	40
STATISTISKE TESTS TIL AT TESTE FOR SIGNIFIKANS	46
REPRÆSENTATIONSPROCENTEN OVER PERIODEN	47
NØGLETALLENE OVER PERIODEN	48
SAMMENFATNING	51
BILAG	53
BILAG 1: HØRINGSNOTAT.....	53
BILAG 2: HØRINGSSVAR.....	55

RESUMÉ

Denne analyse har til formål at analysere forskellen i en række regnskabsmæssige nøgletal for rentabilitet og økonomisk performance for henholdsvis koncernforbundne og ikke koncernforbundne elhandelsvirksomheder med henblik på at belyse betydningen af koncernforbundne netvirksomheder på detailmarkedet for el.

Der er imidlertid så betydelige dataproblemer og mangel på gennemsigtighed, at det ikke er muligt at lave en dækkende og retvisende nøgletalsanalyse. Dataproblemerne består især i, at der generelt ikke foreligger og pt. ikke kan fremskaffes dækkende og særskilte regnskabsdata for virksomhedernes elhandelsaktivitet alene. Det er analysens overordnede konklusion, jf. boks 1.

BOKS 1 | ANALYSENS HOVEDKONKLUSIONER

- Betydelige dataproblemer og mangel på gennemsigtighed umuliggør en dækkende og retvisende nøgletalsanalyse. Problemet er især, at der generelt ikke foreligger dækkende og særskilte regnskabsdata for virksomhedernes elhandelsaktivitet alene.
- En dækkende og retvisende nøgletalsanalyse vil kræve, at alle elhandelsvirksomhederne regnskabsmæssigt adskiller elhandelsaktiviteten fra den øvrige økonomiske aktivitet.
- En analyse, der alene dækker omkring 43 pct. af de solgte kWh i markedet viser, at der ikke er en klar og systematisk forskel mellem de i analysen inkluderede koncernforbundne og ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheders regnskabsmæssige nøgletal, der beskriver rentabilitet og økonomisk performance i perioden 2013-2017.
- Analysen er ikke dækkende, da de i analysen inkluderede elhandelsvirksomheder ikke er repræsentative for det samlede marked. Det skyldes, at en række store koncernforbundne elhandelsvirksomheder ikke er inkluderet i analysen.

De indhentede regnskabstal indbefatter således i meget væsentlig grad også andre aktiviteter i elhandelsvirksomhederne. Det har derfor været nødvendigt at ekskludere en lang række betydningsfulde elhandelsvirksomheder fra nøgletalsanalysen - som fx Ørsted, Energi Danmark, Syd Energi, OK, EWII og E.ON – således, at de nøgletal, der analyseres på, i helt overvejende grad (mere end 80% af omsætningen) har med elhandelsaktivitet at gøre. Var denne eksklusion ikke foretaget ville nøgletallene i alt for høj grad afspejle andet end elhandel og dermed gøre de inkluderede tal misvisende for elhandelsaktiviteten.

De ekskluderede virksomheder udgør så stor en del af elhandelsmarkedet, at analysen kun omfatter omkring 43 pct. af markedet opgjort i solgte kWh (inkl. nettab). Nøgletallene for de virksomheder, som er inkluderet i analysen, kan i en vis - men kun mindre grad pga. ovennævnte eksklusion af virksomheder - være påvirket af andre aktiviteter end elhandel. Dertil kommer, at der for en række elhandelsvirksomheder mangler

regnskabsdata i CVR-registeret for nogle af nøgletallene, idet disse virksomheder ikke er forpligtiget til at indberette alle deres regnskabsposter til CVR-registeret.

Når der alene ses på en begrænset del af markedet, viser analysen, at der på det foreliggende og begrænsede datagrundlag ikke kan konstateres nogen klar og systematisk forskel mellem de koncernforbundne og ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheders regnskabsmæssige nøgletal, der på forskellig vis beskriver rentabilitet og økonomisk performance over perioden 2013-2017.

For afkastningsgrad og overskudsgrad er der ingen statistisk signifikante forskelle mellem de koncernforbundne og ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheders i perioden 2013-17, jf. tabel 1. Det har således varieret fra år til år og mellem de forskellige koncernforbundne og ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder, hvem der har haft højest afkastningsgrad og overskudsgrad. Dette gælder uanset om tendensen i data beskrives ved medianen, et simpelt gennemsnit eller et vægtet gennemsnit.

Egenkapitalens forrentning er igennem hele perioden markant højere hos de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder, når der ses på medianen, jf. tabel 1.

TABEL 1 | NØGLETAL OVER PERIODEN, FRA 2013 TIL 2017

Nøgletal 2013-2017			
	Median	Simpelt gennemsnit	Vægtet gennemsnit
Koncernforbundne			
Afkastningsgrad	2,6	2,4	3,2
Egenkapitalens forrentning	5,6	3,4	3,0
Overskudsgraden	1,5	0,2	1,8
Dækningsgraden	7,0	7,1	5,8
Soliditetsgraden	57,1	55,4	50,0
Nulpunktsomsætning (indeks)	125,8	5218,9	1200,2
Ikke-koncernforbundne			
Afkastningsgrad	3,0	-2,9	2,3
Egenkapitalens forrentning	16,2	-0,1	3,6
Overskudsgraden	1,8	-2,1	1,2
Dækningsgraden	8,4	15,5	9,1
Soliditetsgraden	18,9	17,7	19,5
Nulpunktsomsætning (indeks)	127,4	158,4	148,6
Forskel (koncernforbundne minus ikke-koncernforbundne)			
Afkastningsgrad	-0,4	5,3	0,9
Egenkapitalens forrentning	-10,6*	3,5	-0,6
Overskudsgraden	-0,3	2,3	0,6
Dækningsgraden	-1,4	-8,4*	-3,3
Soliditetsgraden	38,2*	37,7*	30,5
Nulpunktsomsætning (indeks)	-1,6	5060,5	1051,6

Kilde: Udtræk fra Bisnode på baggrund af CVR-registret.

Note: ■■■■ Indikerer, at de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder for disse nøgletal ligger højere end de koncernforbundne elhandelsvirksomheder, og det er statistisk signifikant.

■■■■ Indikerer, at de koncernforbundne elhandelsvirksomheder for disse nøgletal ligger højere end de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder, og det er statistisk signifikant.

* indikerer, at den observerede forskel var statistisk signifikant.

Den højere egenkapitalforrentning hos de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder må forventes at hænge sammen med de observerede forskelle i soliditetsgrad. Ifølge finansiell økonomisk teori gælder således, at desto større andel egenkapitalen udgør af den samlede kapital (dvs. desto større soliditetsgraden er), desto lavere afkast kan der forventes at være på egenkapitalen. Det skyldes, at fremmedkapitalens krav på tilbagebetaling ved konkurs er foranstillet egenkapitalens krav. Derfor er der en højere sandsynlighed for at egenkapitalinvestor får en del af sin investerede kapital tilbage ved konkurs, hvis fremmedkapitalen udgør en forholdsvis lille andel og egenkapitalen en forholdsvis stor andel, hvilket reducerer det afkast, som egenkapitalinvestor kan forvente at få.

Soliditetsgraden er igennem hele perioden markant højere hos de koncernforbundne elhandelsvirksomheder. Egenkapitalens andel af den samlede kapital er således omkring tre gange højere i de koncernforbundne virksomheder. De koncernforbundne elhandelsvirksomheder er således betydeligt mere økonomisk velpolstrede end de ikke koncernforbundne virksomheder.

Dækningsgraden udtrykker, hvor stor en del af omsætningen, der er til at dække de faste omkostninger, når de variable omkostninger er betalt. Dækningsgraden for de ikke koncernforbundne elhandelsvirksomheder har været højere end de koncernforbundne

elhandelsvirksomheder i perioden 2013-17. Imidlertid har dette ikke givet anledning til et tilsvarende bedre økonomisk resultat når de faste omkostninger og afskrivningerne er betalt, jf. nøgletallene for afkastningsgrad og overskudsgrad.

Når der i analysen ikke kan konstateres nogen klar og systematisk forskel mellem de koncernforbundne og ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheders rentabilitet og økonomiske performance over perioden 2013-2017, kan det skyldes de betydelige datamæssige problemer, men det kan også skyldes, at der faktisk ikke er nogen klar og systematisk forskel mellem de to grupper af virksomheder. Hvis dette skulle analyseres bedre ville det kræve, at alle elhandelsvirksomhederne regnskabsmæssigt adskiller elhandelsaktiviteten fra den øvrige økonomiske aktivitet.

Det er på baggrund af den gennemførte nøgletalsanalyse ikke muligt at belyse betydningen af koncernforbundne netvirksomheder på detailmarkedet for el, sådan som det er ønsket i kommissoriet.

Selvom der pålagdes virksomhederne et krav om regnskabsmæssig opdeling og nøgletalsanalysen dermed ville kunne gennemføres på et væsentligt bedre datagrundlag, så ville det også kræve andre typer af analyser for at kunne beskrive de koncernforbundne netvirksomheders betydning for detailmarkedet for el. Det skyldes, at selvom datagrundlaget havde været uproblematisk og der af nøgletalsanalysen fremgik en klar og entydig tendens til, at den ene gruppe af virksomheder havde en markant bedre rentabilitet og økonomisk performance, så kunne dette skyldes mange forskellige forhold. Fx stordriftsfordele eller at nogle af elhandelsvirksomhederne (de koncernforbundne) havde arvet størstedelen af deres kundeportefølje fra tiden før liberaliseringen, og at de ikke i samme grad skal bruge væsentlige økonomiske kræfter på at skaffe sig og fastholde kunder, som andre virksomheder, som ikke har disse fordele.

Analysen er udarbejdet af Forsyningstilsynet til Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, som en del af en større konkurrenceanalyse af detailmarkedet for el, som ministeriet har igangsat. I forbindelse med at analysen har været udsendt i høring, er der blevet udarbejdet et høringsnotat. Høringsnotatet og høringssvarene fremgår af bilag 1 og 2. Dele af høringssvaret fra De Frie Energiselskaber er blevet ekstraheret/udeladt, da de vurderes at indeholde fortrolige informationer.

BAGGRUND FOR REGNSKABSANALYSEN

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet skal i samarbejde med Energistyrelsen, Forsyningstilsynet og Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen gennemføre en konkurrenceanalyse af detailmarkedet for el i 2018 og 2019.

Baggrunden for konkurrenceanalysen er dels EI-reguleringsudvalgets anbefalinger fra 2014, dels regeringens forsyningsstrategis 2016-princip om konkurrenceudsættelse af ikke-monopolopgaver.

Analysen skal undersøge konkurrenceforholdene i elsektoren, særligt med fokus på adskillelsen mellem monopol og kommercielle aktiviteter i koncernforbundne netvirksomheder. Det skal bl.a. undersøges, om koncernforbundne netvirksomheder udgør en konkurrencemæssig påvirkning på detailmarkedet for el, og om adskillelsen af monopol og konkurrenceudsatte aktiviteter kan styrkes.

Af kommissoriet for konkurrenceanalysen fremgår følgende med hensyn til regnskabsanalyse, jf. kommissoriets punkt 2:

”Der gennemføres en analyse af konkurrencesituationen på detailmarkedet for el, som indeholder en identifikation og vurdering af relevante konkurrenceindikatorer på detailmarkedet, bl.a. med fokus på eventuelle forskelle mellem marginer for koncernforbundne og ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder. Der skal ligeledes udarbejdes en regnskabs- og prisanalyse af forskellen mellem koncernforbundne og ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder med henblik på at belyse betydningen af koncernforbundne netvirksomheder på detailmarkedet for el.”¹

Siden er kommissoriets tekst vedrørende nøgletalsanalyse af Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet blevet yderligere præciseret til følgende:

”Der gennemføres en analyse af forskellen i forskellige nøgletal for henholdsvis koncernforbundne og ikke koncernforbundne elhandelsvirksomheder, fx afkastningsgraden, egenkapitalens forrentning, overskudsgraden, dækningsgraden, soliditetsgraden og nulpunktsomsætningen.”

De nævnte nøgletal er valgt med henblik på at belyse hovedsageligt de indtjeningsmæssige/rentabilitetsmæssige forskelle mellem elhandelsvirksomheder, der er koncernforbundne henholdsvis ikke-koncernforbundne med netvirksomheder.

¹ Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen gennemfører dels den i citatet nævnte analyse af konkurrencesituationen på detailmarkedet for el, dels en prisanalyse af forskellen mellem koncernforbundne og ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder.

DATAGRUNDLAG

Analysen baserer sig primært på tilgængelig data fra CVR-registeret og Energinet.dk, og i en vis udstrækning på omsætningstal indsendt af de undersøgte virksomheder.

DET CENTRALE VIRKSOMHEDSREGISTER OG BISNODE

Alle virksomhedsdata skal være registreret i Det Centrale Virksomhedsregister (CVR), som er statens officielle stamregister for aktuelle og historiske grunddata om alle registrerede virksomheder.

Registeret indeholder en række generelle virksomhedsoplysninger om branchekoder, antal medarbejdere, historiske stamdata, ledelsen i virksomheden, virksomhedens ejere, generelle virksomhedsoplysninger m.m. Disse generelle virksomhedsoplysninger, det værende regnskabsdata såvel som oplysninger om ledelsen i virksomheden, stammer fra virksomhedernes egne registreringer hos CVR, eller andre der på vegne af virksomheden registrerer disse oplysninger hos CVR.

Virksomhedsdata og nøgletal samles hos en bred vifte af dataleverandører på markedet, som alle indhenter deres grunddata fra CVR-registeret.

I denne analyse er valget faldet på dataleverandøren Bisnode Danmark, som er en af de største data- og analysevirksomheder i Europa. Reliabiliteten vurderes høj for denne løsning, da Bisnode rekvirerer deres regnskabsdata fra årsrapporter indberettet til CVR-registeret.

I de tilfælde hvor et eller flere nøgletal mangler for den enkelte elhandelsvirksomhed, og regnskabsdata findes for perioden 2013-2017, er der blevet beregnet nøgletal. I de tilfælde hvor nøgletal mangler, skyldes det i høj grad, at mindre virksomheder har tilladelse til at undlade at indrapportere nettoomsætningen og dermed kan nøjes med at indrapportere bruttoresultatet. Det gør sig særligt gældende for de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder, der ofte er af en mindre regnskabsklasse. Herved bliver den første post i resultatopgørelsen bruttoresultatet.² Grunden til, at undlade at indrapportere nettoomsætningen, er ofte konkurrencemæssige årsager. Da virksomhederne er blevet kontaktet af Forsyningstilsynet, er omsætningstal blevet oplyst for de fleste virksomheder, der ellers havde benyttet sig af undladelsesbestemmelsen om at indberette nettoomsætningen til CVR-registeret.

Analysen bygger på virksomhedsdata for perioden 2013-2017. Det vurderes, at denne femårige periode i et godt omfang beskriver den aktuelle tendens for elhandelsvirksomhedernes nøgletal. Denne 5-årige periode er også valgt, da analysens konklusioner således ikke afhænger af et enkelt år eller få år. 2018 er ikke inkluderet, da mange af årsrapporterne ved analysens udarbejdelse stadig manglede at blive indberettet til CVR-registeret.

² Se årsregnskabsloven § 32.

REGISTREREDE VIRKSOMHEDER I DATAHUB

Energinet råder over en række energidata, som stilles til rådighed for offentligheden kendt som DataHub.

DataHub er et centralt og uafhængigt it-system, som ejes og drives af Energinet. Udover at samle oplysninger om kunder, forbrug og priser, håndterer DataHub al data-kommunikation mellem aktørerne i elmarkedet. Dermed håndterer DataHub alle måledata og forretningsprocesser for de ca. 3,3 mio. danske elforbrugere. Dette sker for eksempel, når netvirksomhederne indsender måledata på et målepunkt til DataHub, der så videresender til den relevante elleverandør, som derpå kan afregne kunden.

En registrering i DataHub er også en nødvendig forudsætning for, at elleverandører kan fakturere elforbrugerne og afregne til elnetvirksomhederne for brug af netværket til slutbrugere.

I dette notat er registreringen af elhandelsvirksomheder i DataHub fra december 2018 lagt til grund, som indeholder 49 elhandelsvirksomheder, jf. tabel 2.

TABEL 2 | ANTAL REGISTREREDE ELHANDELSVIRKSOMHEDER I DATAHUB, DECEMBER 2018

Nr.	CVR-nr.	Leverandørnavn	Nr.	CVR-nr.	Leverandørnavn
1	10290511	AGA A/S	26	24212610	Midtjysk Elhandel A/S
2	25567714	AURA El-handel A/S	27	33884788	Modstrøm Danmark A/S
3	38998099	Barry Danmark ApS	28	20843187	nef Strøm A/S
4	34608784	Blue Energy A/S	29	34221162	NettoPower ApS
5	25794206	Bornholms Energi A/S	30	25322754	Norsk Elkraft Danmark A/S
6	25215680	E.ON Danmark A/S	31	32285759	NRGi Elsalg A/S
7	34612463	Elektron ApS	32	39170418	OK a.m.b.a.
8	17225898	Energi Danmark A/S	33	36054697	Samstrøm A/S
9	27116469	Energi Fyn Energihandel A/S	34	21191809	Scanenergi A/S
10	25664132	Energi Fyn Handel A/S	35	24213528	SEAS-NVE Strømmen A/S
11	25604849	Energi Viborg Strøm A/S	36	25119207	SEF Energi A/S
12	30913728	Energiselskabet Natur-Energi A/S	37	25133374	SK Energisalg A/S
13	37827231	Eniig Energi A/S	38	25460472	Struer Energi Handel A/S
14	35521720	Entelios ApS	39	38732684	Strømlinet A/S
15	20810440	EWII Energi A/S	40	25118359	Syd Energi Salg A/S
16	38732056	ForskEL EL A/S	41	21096431	Thy-Mors Energi Handel A/S
17	36057831	Forsyning Helsingør Elhandel A/S	42	39406764	True Energy ApS
18	25606426	Frederikshavn Elhandel A/S	43	21311332	Vattenfall A/S
19	37783838	GNP Energy Danmark A/S	44	25481941	Verdo Go Green A/S
20	36031204	goenergi A/S	45	35857842	Vestforsyning Service A/S
21	35024409	GUL STRØM A/S	46	25774949	Vesthinmerlands El-Forsyning A/S
22	38132350	Hudya ApS	47	34045143	Vindstød A/S
23	21105848	Jysk Energi A/S	48	29685746	Ø/strøm A/S
24	25145704	Kinect Energy Danmark A/S	49	27210538	Ørsted Salg & Service A/S
25	982974062	LOS AS			

Kilde: Udtræk fra DataHub fra Energinet.dk.

Det er omkostningsfrit at lade sig registrere i DataHub og derfor optræder en del virksomheder i registrene, som ikke længere leverer el. Derfor undersøges det nærmere i næste afsnit, hvilke af disse elhandelsvirksomheder der har ladet sig registrere i DataHub, som stadig leverer el og som kan tilskrives status som værende aktive elhandelsvirksomheder.

Analysen baserer sig på, hvilke elhandelsvirksomheder der står registreret i DataHub i december 2018. Virksomheder, der har ladet sig registrere mellem 2013 og december 2018, og som har ladet sig afregistrere igen inden december 2018, er ikke talt med. Dette vurderes dog umiddelbart ikke at have afgørende betydning for konklusionerne i denne analyse, da det vurderes, det ikke er sket i noget betydeligt omfang.

EKSKLUSION AF VIRKSOMHEDER I ANALYSEN

Det er blevet undersøgt, i hvilken grad virksomhederne i tabel 2 kan karakteriseres som elhandelsvirksomheder, blandt andet fordi nogle af virksomhederne har andre primære branchekoder end handel med el. Det har også vist sig, at den primære branchekode, der står i CVR-registret ikke i alle tilfælde har været retvisende. Af denne grund er virksomhederne så vidt muligt blevet kontaktet.

Virksomhederne er blevet spurgt ind til, hvor meget af deres omsætning der kan henføres til elhandelsaktivitet. Der er blevet lagt en grænse på 80 pct. til grund over perioden 2013-2017. Det betyder, at virksomhederne er blevet inkluderet, når deres elhandelsomsætning er 80 pct. eller højere i forhold til deres samlede omsætning i gennemsnit over perioden. Det er blevet valgt at anvende en sådan grænse, da elhandelsvirksomheder, der i helt overvejende grad kan kategoriseres som elhandelsvirksomheder, alene ønskes inkluderet i undersøgelsen. Det skyldes, at hvis en stor del (fx 49 pct.) af virksomhedens økonomiske aktivitet (her omsætning) relaterer sig til andre aktiviteter end elhandel, så vil de økonomiske nøgletal i meget betydelig grad ikke afspejle elhandelsaktiviteten og dermed bliver analysen ikke retvisende. Hvis der blev sat et krav om at kun virksomheder, som alene har elhandelsaktivitet blev inkluderet i analysen, så ville det betyde, at man så bort fra mange virksomheder, som i helt overvejende grad var elhandelsvirksomheder, hvilket også ville betyde, at analysen heller ikke blev retvisende. Det vurderes, at grænsen på 80 pct. på rimelig vis sikrer, at der inkluderes virksomheder, der enten fuldstændigt eller i helt overvejende grad er elhandelsvirksomheder. Hvis grænsen havde været på 90 pct., ville yderligere 2 virksomheder ekskluderes, og hvis grænsen havde været 70 pct., ville 2 virksomheder mere blive inkluderet. Havde grænsen været 51 pct., ville 3 virksomheder mere blive inkluderet. Havde grænsen været på 100 pct., ville yderligere 6 virksomheder ekskluderes.

Et antal af virksomheder har ligget under 80 pct.-grænsen. Når dette har gjort sig gældende, er virksomhederne blevet spurgt, om de kan opgøre regnskabsposterne, der behøves til brug for nøgletalsberegningerne, som relaterer sig til elhandelsdelen. Det vil sige nettoomsætning, bruttoresultat, primært resultat, årets resultat, egenkapital og balancesum, der knytter sig til elhandelsdelen. Ingen af de adspurgte virksomheder har imidlertid været i stand til at gøre dette.

Når virksomhederne ikke har svaret, er deres primære branchekode i CVR-registret blevet lagt til grund. Ligeledes er deres primære branchekode i CVR-registret blevet lagt til grund, når der ikke har eksisteret kontaktoplysninger på virksomhederne.

Nyopstartede virksomheder er ikke inkluderet, da der ikke har været en reel aktivitet endnu. Endelig har der for enkelte virksomheder ikke eksisteret data i CVR-registret.

Samlet set er 18 virksomheder blevet ekskluderet ud af de 49 virksomheder, der var fra udtrækket fra DataHub fra december 2018, jf. tabel 3.

TABEL 3 | EKSKLUSION AF VISSE REGISTREREDE VIRKSOMHEDER

Selskab	CVR	Udelukkelsesgrund
1 Blue Energy A/S	34608784	Ligger under 80%-grænsen
2 Kinect Energy Denmark A/S	25145704	Anden teknisk rådgivning (væsentligt under 80%-grænsen)
3 Vattenfall A/S	21311332	Ekskluderet grundet inklusion af Vindstød A/S
4 OK a.m.b.a.	39170418	Engroshandel med fast, flydende og luftformigt brændstof og lign. varer
5 Ørsted Salg & Service A/S	27210538	Ligger væsentligt under 80%-grænsen
6 AGA A/S	10290511	Fremstilling af industrigasser (ingen elhandel)
7 E.ON Danmark A/S	25215680	Ligger under 80%-grænsen
8 Energi Fyn Energihandel A/S	27116469	Handel med gas gennem rørledninger (ingen elhandel)
9 Hudya ApS	38132350	Ingen reel aktivitet endnu
10 LOS AS	982974062	Ikke registreret i CVR
11 True Energy ApS	39406764	Ingen data i CVR
12 ForskEL EL A/S	38732056	Ingen data i CVR
13 Strømlinet A/S	38732684	Ingen data i CVR
14 Bary Danmark ApS	38998099	Nyopstartet virksomhed
15 Energi Danmark A/S	17225898	Ligger væsentligt under 80%-grænsen
16 EWII Energi A/S	20810440	Ligger under 80%-grænsen
17 Struer Energi Handel A/S	25460472	Ligger under 80%-grænsen
18 Syd Energi Salg A/S	25118359	Ligger under 80%-grænsen

Kilde: Udtræk fra DataHub fra Energinet.dk.

Det ses, at meget store elhandelsvirksomheder som Ørsted Salg & Service A/S og Energi Danmark A/S er blevet ekskluderet, da de ligger væsentligt under 80%-grænsen. Men også betydningsfulde elhandelsvirksomheder som Syd Energi, OK, EWII og E.ON er ekskluderet da de ligger under 80%-grænsen. Alle virksomheder, der ligger under 80%-grænsen, er blevet spurgt, om de kunne opdele elhandelsaktiviteten fra den samlede aktivitet. Disse dækkende og særskilte regnskabsdata for virksomhedernes elhandelsaktivitet har ikke kunne fremskaffes. Dette er et væsentligt problem for analysen, da de største elhandelsvirksomheder i forhold til elmarkedet i Danmark således ikke er inkluderet. Det betyder, at analysen er mangelfuld og derved ikke retvisende og dækkende for det samlede elhandelsmarked, når så mange og store virksomheder på det danske elhandelsmarked ikke er inkluderet.

De 18 virksomheder er blevet ekskluderet med forskellige udelukkelsesgrunde, jf. tabel 3. 8 virksomheder ligger under 80%-grænsen for graden af elhandelsaktivitet.³ 1 virksomhed har andre primære branchekoder og har ikke svaret os om deres elhandelsaktivitet.⁴ 2 virksomheder har vist sig ikke at levere el.⁵ Herudover er 2 virksomheder nyetablerede, hvorfor de ikke har haft en reel aktivitet.⁶ Endeligt findes der ikke data for 3 virksomheder, ligesom en virksomhed ikke er registreret i CVR-registret.⁷ Herudover er en virksomhed, Vattenfall A/S, også blevet ekskluderet, da Vattenfall A/S ejer Vindstød A/S. Da Vindstød A/S er inkluderet, ekskluderes Vattenfall A/S for at undgå den samme aktivitet indgår to gange.

De resterende 31 elhandelsvirksomheder, som er tilbage efter udelukkelsen af en del af de registrerede virksomheder, opdeles herefter i koncernforbundne og ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder, som findes beskrevet nedenfor.

³ Blue Energy A/S, Kinect Energy Danmark A/S, Ørsted Salg & Service A/S, E.ON Danmark A/S, Energi Danmark A/S, EWII Energi A/S, Struer Energi Handel A/S og Syd Energi Salg A/S.

⁴ OK a.m.b.a.

⁵ AGA A/S og Energi Fyn Energihandel A/S.

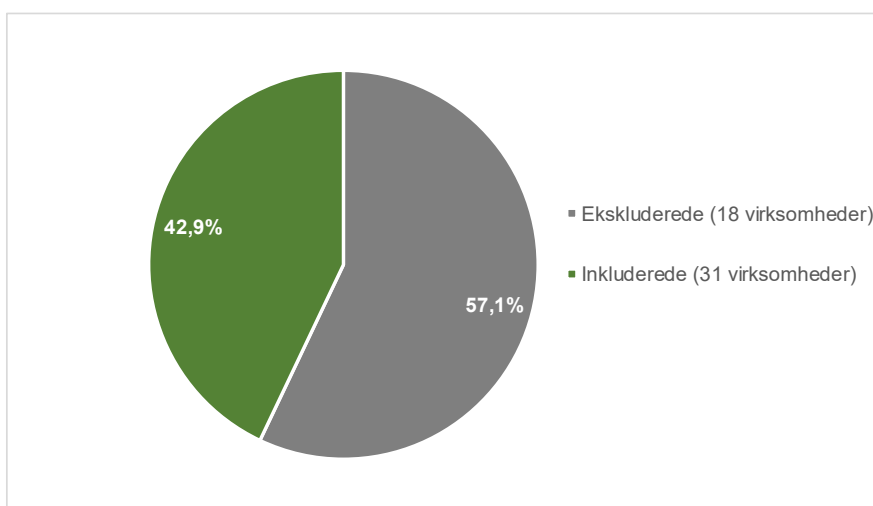
⁶ Hudya ApS og Barry Danmark ApS.

⁷ Der findes ikke data for True Energy ApS, ForskEL EL A/S, Strømlinet A/S. LOS A/S er ikke registreret i CVR-registret.

ANDEL AF ELHANDELSMARKEDET DER INKLUDERES I ANALYSEN

For at undersøge hvor meget af markedet der er inkluderet i analysen, er dette blevet opgjort på baggrund af de solgte kWh inklusiv nettab. De viste data stammer fra Energinet. De solgte kWh for de inkluderede elhandelsvirksomheder er således sammenholdt med de samlede kWh for samtlige (inkluderede og ekskluderede), jf. figur 1.

FIGUR 1 | ANDEL AF MARKEDET DER INKLUDERES I ANALYSEN BASERET PÅ SOLGTE KWH INKL. NETTAB, 2017

Kilde: Forsyningstilsynets beregninger på baggrund af udtræk fra Energinet.

Note: Procenterne er beregnet efter de solgte kWh inkl. nettab sammenholdt med de samlede solgte kWh inkl. nettab for år 2017.

Det ses, at de 31 elhandelsvirksomheder, der er inkluderet i analysen, omtrent svarer til 43% af markedet baseret på de solgte kWh i 2017 inklusiv nettab (2017-elforbruget). Den anvendte 80%-grænse samt de andre udelukkelsesgrunde, som fremgår af tabel 3, har den konsekvens, at omkring 57% af markedet baseret på solgte kWh i 2017 udelades.

Af de 31 elhandelsvirksomheder er Energi Energi A/S, Seas-NVE Strømmen A/S og Energi Fyn Handel A/S de 3 største virksomheder baseret på de solgte kWh i 2017. De største 3 virksomheder af de ekskluderede virksomheder, der ligger under 80%-grænsen, er Ørsted Salg & Service A/S, Energi Danmark A/S og Syd Energi Salg A/S.

OPDELING I KONCERNFORBUNDNE OG IKKE KONCERNFORBUNDNE ELHAND- DELSVIRKSOMHEDER

Alle elhandelsvirksomheder, som er registreret i DataHub hos Energinet.dk, indgår i en koncernforbindelse i et eller andet omfang. Det er således ikke afgørende, hvorvidt elhandelsvirksomheden indgår i en koncern, men om den enkelte elhandelsvirksomhed er koncernforbundet med en netvirksomhed.

I dette notat anvendes betegnelsen "koncernforbunden elhandelsvirksomhed" konsekvent om elhandelsvirksomheder, der er forbundet med en netvirksomhed i en koncern. Tilsvarende betegner en "ikke-koncernforbunden elhandelsvirksomhed" de elhandelsvirksomheder, som ikke er forbundet med en netvirksomhed i en koncern.

Det afgørende for, om netvirksomhederne kan ses som koncernforbundne med en elhandelsvirksomhed, er, om netvirksomheden enten selv har bestemmende indflydelse eller ejes af et moderselskab, der har bestemmende indflydelse, i en elhandelsvirksomhed.

Bestemmende indflydelse foreligger, når netvirksomheden eller et moderselskab, der ejer netvirksomheden, direkte eller indirekte ejer mere end halvdelen af stemmerettighederne i elhandelsvirksomheden. Ejerandele, som indehaves af koncernforbundne virksomheder, medregnes. Tilsvarende medregnes ejerandele og stemmerettigheder, som indehaves af andre selskabsdeltagere, med hvem selskabsdeltageren har en aftale om udøvelse af bestemmende indflydelse. Bestemmende indflydelse kan også foreligge, når netvirksomheden eller moderselskabet ikke ejer mere end halvdelen af stemmerettighederne i en virksomhed, men opnår råderet over mere end halvdelen af stemmerettighederne i kraft af en aftale med andre investorer, beføjelse til at styre de finansielle og driftsmæssige forhold i en virksomhed i henhold til en vedtægt eller aftale, beføjelse til at udpege eller afsætte flertallet af medlemmerne i det øverste ledelsesorgan og dette organ besidder den bestemmende indflydelse på virksomheden eller opnår råderet over det faktiske flertal af stemmerne på generalforsamlingen eller i et tilsvarende organ og derved besidder den faktiske bestemmende indflydelse over virksomheden.

Den anvendte afgrænsning er en ofte anvendt måde at afgrænse koncernforbindelser på. Hvor det er relevant har Forsyningstilsynet ved en gennemgang af ejerskabsprocenter, ejerbøger og ejeraftaler for virksomhederne identificeret de relevante koncernforbundne netvirksomheder.

Over perioden 2013-2017 er det blevet undersøgt, i hvilken grad elhandelsvirksomhederne opfylder disse koncerndefinitionskrav.

I analysen af de økonomiske nøgletal indgår der 20 koncernforbundne og 11 ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder, jf. tabel 4.

TABEL 4 | OPDELING I IKKE- OG KONCERNFORBUNDNE ELHANDELSVIRKSOMHEDER

Koncernforbundne	Ikke-koncernforbundne
1 AURA El-handel A/S	21 Energiselskabet Natur-Energi A/S
2 Bornholms Energi A/S	22 Gnp Energy Danmark A/S
3 Energi Fyn Handel A/S	23 Gul Strøm A/S
4 Energi Viborg Strøm A/S	24 Modstrøm Danmark A/S
5 Energi Energi A/S	25 NettoPower ApS
6 Frederikshavn Elhandel A/S	26 Norsk Elkraft Danmark A/S
7 Forsyning Helsingør Elhandel A/S	27 Vindstød A/S
8 goenergi A/S	28 Elektron ApS
9 Jysk Energi A/S	29 Samstrøm A/S*
10 Midtjysk Elhandel A/S	30 Scanenergi A/S*
11 nef Strøm A/S	31 Entelios ApS
12 NRGi Elsalg A/S	
13 SK Energisalg A/S	
14 SEAS-NVE Strømmen A/S	
15 SEF Energi A/S	
16 Verdo Go Green A/S	
17 Vestforsyning Service A/S	
18 Thy-Mors Energi Handel A/S	
19 Vesthimmerlands El-Forsyning A/S	
20 Ø/strøm A/S	
I alt 20 elhandelsvirksomheder	11 elhandelsvirksomheder

Kilde: Forsyningstilsynets opdeling på baggrund af udtræk fra DataHub fra Energinet.dk.

Note: * angiver, at virksomheden ikke er koncernforbundet men interesseforbundet.

Fordelingen af elhandelsvirksomhederne i koncernforbundne og ikke-koncernforbundne ligger fast over perioden, da der ikke findes nogle virksomheder, der går fra at være koncernforbundne til ikke at være det eller omvendt over årene.

NRGI Elsalg A/S har købt Gul Strøm A/S og Energiselskabet Natur-Energi A/S i 2018, hvorved de fremadrettet vil være koncernforbundne, da NRGi Elsalg A/S er koncernforbunden med netvirksomheden Konstant Net A/S. Det ændrer imidlertid ikke på, at de i den betragtede periode er ikke-koncernforbundne.

Med liberaliseringen af elmarkedet åbnes der også for udenlandsk konkurrence. En opdeling af elhandelsvirksomhederne, efter den ejende virksomheds hjemland, viser, at 4 ud af 11 elhandelsvirksomheder for de ikke-koncernforbundne har udenlandsk ejerskab. Det drejer sig om virksomhederne Gnp Energy Danmark A/S, hvis modervirksomhed er norsk og Norsk Elkraft Danmark A/S, hvis modervirksomhed også er norsk samt Vindstød A/S og Entelios ApS, hvis modervirksomheder er svenske.

TABEL 5 | LANDETILHØRSFORHOLD FOR ELHANDELSVIRKSOMHEDENS MODER-VIRKSOMHED

Land	Koncernforbundne	Ikke-koncernforbundne	I alt
Danmark	20	7	27
Sverige		2	2
Norge		2	2

Kilde: Udtræk fra Bisnode på baggrund af CVR-registret.

Af de udvalgte 31 virksomheder i 2017 var 23 aktive i 2013, hvilket siden hen har været støt stigende over perioden, jf. tabel 6. Det afgørende, for om virksomheden er aktiv, er, om det er registreret i DataHub og at det står som aktivt i CVR-registret; samtidigt med det faktisk også indrapporterer til CVR-registret.

TABEL 6 | AKTIVE ELHANDELSVIRKSOMHEDER I PERIODEN (2013-2017)

Aktive selskaber	2013	2014	2015	2016	2017
Ikke-koncernforbundne	8	9	10	11**	11
Koncernforbundne	16	18*	19	20	20
I alt	24	27	29	31	31

Kilde: Udtræk fra Bisnode på baggrund af CVR-registret.

Note: * og ** angiver, at der hhv. var tale om 2 ikke fulde regnskabsår for de koncernforbundne elhandelsvirksomheder i 2014 og 1 ikke fuldt regnskabsår for de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder i 2016.

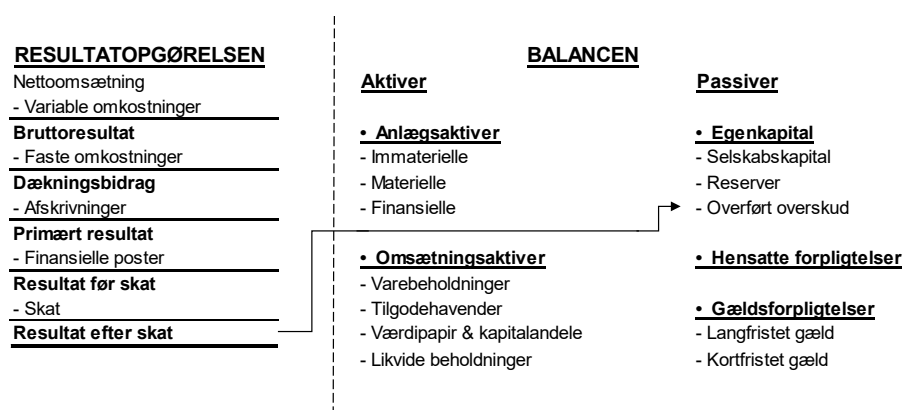
I 2013 bestod de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder af 8 virksomheder. Dette udvidedes med Entelios ApS, Samstrøm A/S og Vindstød A/S, som kom ind på elhandelsmarkedet i hhv. 2014, 2015 og 2016.

Der gælder også for de koncernforbundne elhandelsvirksomheder, at der er kommet flere spillere over perioden. Det drejer sig om Goenergi A/S, Forsyning Helsingør Elhandel A/S, Vestforsyning Service A/S og Eniig Energi A/S, der er kommet til.

BEREGNING AF DET ENKELTE NØGLETAL

For at illustrere hvordan nøgletallene beregnes tages der udgangspunkt i en simpel regnskabsmodel, jf. figur 2.

FIGUR 2 | NØGLETALLENES AFSÆT I BALANCEN OG RESULTATOPGØRELSEN

Kilde: Forsyningstilsynet.

Nogle nøgletal tager både afsæt i resultatopgørelsen og balancen såsom afkastningsgraden og egenkapitalens forrentning. Andre nøgletal beregnes alene med afsæt i resultatopgørelsen, hvilket er tilfældet for overskudsgraden, dækningsgraden og nul-punktsomsætningen. Endeligt tager nøgletallet soliditetsgraden alene afsæt i balancen.

Der findes flere forskellige definitioner på, hvorledes man beregner nøgletallene. I dette notat anvendes Bisnodes nøgletsdefinitioner, jf. figur 3. De er defineret via Bisnodes globale partnerskab med Dun & Bradstreet. Dun & Bradstreet er en stor, anerkendt, analysevirksomhed, der også fungerer som ratingbureau ligesom Moody's og Standard & Poor's.

FIGUR 3 | DEFINITIONER PÅ NØGLETALLENE

Nøgletal	Måleenhed	Beregning	Betydning
Afkastningsgrad	%	$\frac{\text{Primært resultat}}{\text{Balance}}$	Udtrykker en virksomheds evne til at skabe overskud i forhold til den anvendte kapital (fremmedkapitalen og egenkapitalen).
Egenkapitalens forrentning	%	$\frac{\text{Resultat efter skat}}{\text{Egenkapital}}$	Udtrykker en virksomheds evne til at skabe overskud i forhold til ejernes indskudte kapital (egenkapitalen).
Overskudsgrad	%	$\frac{\text{Primært resultat}}{\text{Nettoomsætning}}$	Udtrykker hvor meget af en virksomheds omsætning, der bliver til reelt overskud.
Dækningsgrad	%	$\frac{\text{Bruttoresultat}}{\text{Nettoomsætning}}$	Udtrykker den tilbageværende procentdel af omæstningen, når alle variable omkostninger er betalt.
Soliditetsgrad	%	$\frac{\text{Egenkapital}}{\text{Balance}}$	Udtrykker hvor velpolstret en virksomhed er, da det udtrykker forholdet mellem den indskudte egenkapital og den totale kapital.
Nulpunktsomsætning	%	$\frac{(\text{Bruttoresultat} - \text{Primært resultat})}{\text{Dækningsgrad}}$	Udtrykker hvilken omsætning, der behøves, for at virksomhedens resultat skal gå i nul.

Kilde: Bisnode og Dun & Bradstreet og Forsyningstilsynet.

GENNEMGANG AF NØGLETALSBEREGNINGERNE

I det følgende vil de 6 nøgletal blive gennemgået.

AFKASTNINGSGRADEN

Afkastningsgraden viser, hvorvidt virksomheden er i stand til at generere overskud ud fra den anvendte kapital, uanset om der er tale om egenkapital eller fremmedkapital. Afkastningsgraden er udtrykt i procent og er forholdet mellem resultat af primær drift og balancen, da aktiverne er finansieret af både egenkapital og fremmedkapital.

TABEL 7 | AFKASTNINGSGRADEN, FRA 2013 TIL 2017

Afkastningsgrad (%)	2013	2014	2015	2016	2017	2013-2017 GNS.
Ikke-koncernforbundne						
Energiselskabet Natur-Energi A/S	8,7	9,1	10,2	3,0	-3,0	5,6
Gnp Energy Danmark A/S				-102,2	-121,5	-111,8
Gul Strøm A/S	-12,4	-17,2	-0,3	-2,4	3,6	-5,7
Modstrøm Danmark A/S	13,4	3,9	9,4	3,0	2,0	6,4
Nettopower ApS	79,7	-200,0	52,9	7,3	4,3	-11,2
Norsk Elkraft Danmark A/S	8,4	9,9	10,9	6,8	9,5	9,1
Vindstød A/S	7,0	22,8	23,0	10,8	7,3	14,2
Elektron ApS	0,0	0,0	0,0	3,2	2,4	1,1
Samstrøm A/S*			7,1	1,1	2,7	3,6
Scanenergi A/S*	1,4	-4,2	0,1	1,8	3,6	0,5
Entelios ApS		-20,5	-4,3	0,7	-3,0	-6,8
Koncernforbundne						
Aura El-Handel A/S	6,6	6,1	7,9	5,0	1,2	5,4
Bornholms Energi A/S	13,2	15,4	12,7	5,3	2,4	9,8
Energi Fyn Handel A/S	19,2	20,8	22,3	7,2	9,6	15,8
Energi Viborg Strøm A/S	7,6	-0,3	9,0	4,3	-3,3	3,4
Eniig Energi A/S				1,0	1,4	1,2
Frederikshavn Elhandel A/S	2,6	0,4	5,9	0,2	3,9	2,6
Forsyning Helsingør Elhandel A/S		2,1	3,0	11,0	29,8	11,5
Goenergi A/S			2,2	0,1	0,0	0,8
Jysk Energi A/S	-0,3	3,3	-5,4	-1,2	1,2	-0,5
Midtjysk Elhandel A/S	3,3	5,1	9,3	2,7	1,4	4,3
Nef Strøm A/S	-31,8	9,2	2,0	-9,2	3,2	-5,3
NRGi Elsalg A/S	29,0	35,0	36,1	11,7	2,4	22,8
SK Energisalg A/S	5,1	11,2	8,2	10,0	7,1	8,3
Seas-NVE Strømmen A/S	1,3	5,0	-0,4	1,1	0,4	1,5
Sef Energi A/S	-9,2	-7,9	-15,9	-16,4	-1,4	-10,2
Verdo Go Green A/S	21,3	22,2	16,4	15,9	11,7	17,5
Vestforsyning Service A/S		-7,1	8,8	1,7	6,6	2,5
Thy-Mors Energi Handel A/S	0,3	-0,7	-13,6	-24,6	-10,0	-9,7
Vestthimmerlands El-Forsyning A/S	-14,4	13,2	1,4	-14,0	1,2	-2,5
Ø/Strøm A/S	-16,3	-52,8	-60,0	-7,2	-16,2	-30,5
2013-2017**						
Ikke-koncernforbundne						
Median	7,7	0,0	8,2	3,0	2,7	3,0
Simpelt gennemsnit	13,3	-21,8	10,9	-6,1	-8,4	-2,9
Vægtet gennemsnit	3,0	-1,4	3,8	3,1	3,1	2,3
Koncernforbundne						
Median	2,9	5,0	5,9	1,4	1,4	2,6
Simpelt gennemsnit	2,3	4,4	2,6	0,2	2,6	2,4
Vægtet gennemsnit	4,1	8,2	4,9	2,2	1,6	3,2
Forskel ml. koncernforbundne og ikke-koncernforbundne						
Median	-4,8	5,1	-2,3	-1,6	-1,3	-0,5
p-værdi (Mann-Whitney U-test)						(0,99)
Simpelt gennemsnit	-10,9	26,3	-8,3	6,3	11,0	5,3
p-værdi (tosidet t-test)						(0,38)
Vægtet gennemsnit	1,2	9,6	1,1	-0,9	-1,5	0,9

Kilde: Udtræk fra Bisnode på baggrund af CVR-registret.

Note: Kursiveret nøgletal betyder, at nøgletallet ikke har været givet ved udtrækket fra Bisnode, men som er beregnet af Forsyningstilsynet i overensstemmelse med Bisnodes definitioner baseret på tal fra CVR-registret.

* indikerer, at der er tale om et interessefællesskab med en netvirksomhed men ikke koncernforbindelse. ** indikerer, at der er tale om hele perioden og ikke et gennemsnit af de enkelte år.

Grænsen for signifikans er 5%, svarende til at p-værdien skal være under 0.05.

 Indikerer, at der er tale om et ikke fuldt regnskabsår.

 Indikerer, at selskabet ikke er etableret i det pågældende regnskabsår.

I tabellens nedre del ved kolonnen yderst til højre vises medianen, det simple gennemsnit og det vægtede gennemsnit over hele perioden. Dette er markeret med ** for at

markere, at det adskiller sig fra, at der ovenfor beregnes et simpelt gennemsnit af nøgletallene over perioden. Det udtrykker således medianen, det simple gennemsnit og det vægtede gennemsnit på alle tallene for de to grupper over årene. Det er gjort på denne måde, da de statistiske tests tester for signifikans i forskellene i hhv. medianen og det simple gennemsnit på alle nøgletallene over perioden for de to grupper. T-testen og Mann-Whitney U-testen tester således for signifikans i forskellene på hhv. 5,3%-point og -0,5%-point.

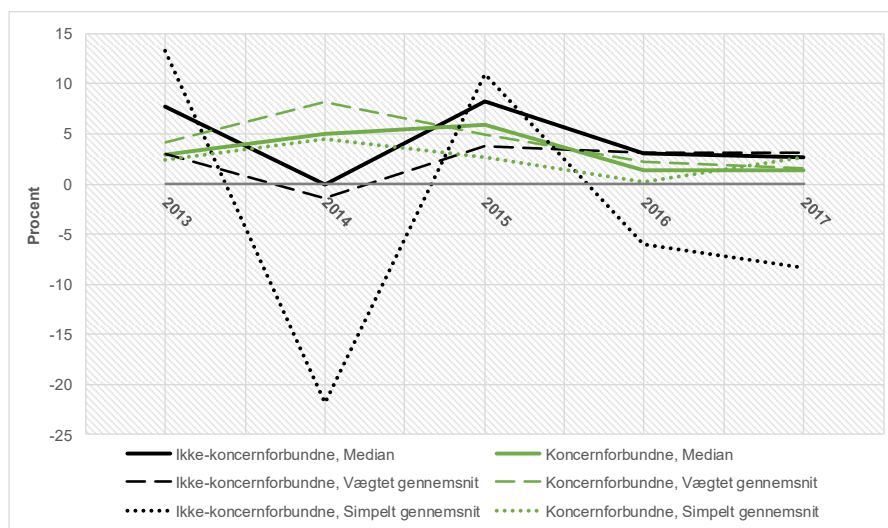
Afkastningsgraden over årene viser, at de ikke-koncernforbundne har en højere afkastningsgrad end de koncernforbundne elhandelsvirksomheder, når man kigger på medianen. Forskellen i medianen er over perioden 0,5%-point, som det kan ses nederst i tabel 7. Det ses, at der er en række ekstreme observationer f.eks. Nettopower ApS med -200% i 2014, Gnp Energy Danmark A/S på -102,2% i 2016 og -121,5% i 2017. Af denne grund kan det være problematisk at anvende det simple gennemsnit, da disse ekstreme observationer påvirker det simple gennemsnit meget.

For det vægtede gennemsnit er det primært Seas-NVE Strømmen A/S med en gennemsnitlig vægt på 47,9%, jf. tabel 14, der driver det vægtede gennemsnit for de koncernforbundne elhandelsvirksomheder. For de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder er det primært Scanenergi A/S med en gennemsnitlig vægt på 51,6%, jf. tabel 14, der driver det vægtede gennemsnit. Over perioden viser det vægtede gennemsnit, at de koncernforbundne elhandelsvirksomheder klarer sig 0,9%-point bedre end de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder.

Det samme gør sig gældende, når der kigges på det simple gennemsnit, hvor de koncernforbundne elhandelsvirksomheder klarer sig 5,3%-point bedre end de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder.

FIGUR 4 | AFKASTNINGSGRADEN, I % FRA 2013 TIL 2017

$$AFKASTNINGSGRAD = \frac{PRIMÆRT\ RESULTAT}{BALANCE}$$

Kilde: Udtræk fra Bisnode på baggrund af CVR-registret.

Note: Den vægtede graf er vægtet efter balancesum.

Når der kigges på medianen i figur 4, starter de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder med at have en højere afkastningsgrad end de koncernforbundne elhandelsvirksomheder. I 2014 skifter det, så de koncernforbundne elhandelsvirksomheder har en højere afkastningsgrad. I 2015 skifter det igen, hvor de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder har en højere afkastningsgrad, hvilket fortsætter resten af perioden.

For det simple gennemsnit viser grafen også, at de ikke-koncernforbundne starter med at have en højere afkastningsgrad. I 2014 tager afkastningsgraden for det simple gennemsnit et stort dyk, hvorefter afkastningsgraden igen i 2015 er højere end de koncernforbundne elhandelsvirksomheder. For 2016 og resten af perioden falder afkastningsgraden for de ikke-koncernforbundne, hvor det simple gennemsnit således er højere for de koncernforbundne elhandelsvirksomheder.

Det vægtede gennemsnit i grafen viser, at de koncernforbundne elhandelsvirksomheder har en højere afkastningsgrad frem til 2015. I 2016 skifter det, hvor de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder har en højere afkastningsgrad, hvilket de har resten af perioden.

Det ses af grafen, at der er stor variation over tiden. Udover at der er væsentlig variation over tiden, viser medianen, det simple gennemsnit og det vægtede gennemsnit et blandet billede.

De statistiske tests viser, at hverken de observerede forskelle i medianen eller det simple gennemsnit mellem grupperne er statistiske signifikante. De viser en p-værdi på hhv. 0,99 og 0,38, hvilket er langt fra den almindelige grænse på 0,05, hvilket betyder, der ikke eksisterer en systematisk forskel. Der er dermed ikke statistisk belæg for disse observerede forskelle i hhv. medianen og det simple gennemsnit mellem grupperne over perioden. P-værdien udtrykker, hvor sandsynligt det er, at den observerede forskel beror på en tilfældighed. Eksempelvis viser p-værdien på 0,99 for Mann-Whitney U-testen, der tester for signifikans i forskellen i medianen mellem de to grupper, at den observerede forskel med en sandsynlighed på 99% kunne bero på en tilfældighed. På samme måde er der en sandsynlighed på 38% for, at den observerede forskel i det simple gennemsnit mellem de to grupper beror på en tilfældighed. Da p-værdierne er så høje, indikerer det, at de observerede forskelle ikke er statistiske signifikante, da de ligeså vel kunne bero på en tilfældighed. Derfor kan nulhypotesen, om der ikke er nogle forskelle i hhv. medianen og det simple gennemsnit mellem grupperne, ikke afvises.

Sammenfatning

Der kan dermed ikke entydigt konkluderes, hvorvidt de ikke-koncernforbundne eller koncernforbundne elhandelsvirksomheder klarer sig bedst. Ud over medianen peger i modsat retning som det simple gennemsnit og det vægtede gennemsnit, er der stor variation over perioden. Dette understøttes tillige ved, at hverken Mann-Whitney U-testen hhv. t-testen for at teste for signifikans i forskellen i medianen hhv. det simple gennemsnit har en p-værdi på et tilstrækkeligt lavt niveau såsom 5%. Niveauet på 5% er nemlig en ofte udbredt tærskelværdi til at vurdere, om et resultat er statistisk signifikant. Dermed kan man ikke forkaste hypotesen, om der ikke skulle være en forskel i medianen og det simple gennemsnit mellem grupperne.

EGENKAPITALENS FORRENTNING

Egenkapitalens forrentning beregnes, som resultat af primær drift divideret med egenkapitalen. Nøgletallet viser dermed, hvor meget kapitalejerne opnår ved at investere i virksomheden.

TABEL 8 | EGENKAPITALENS FORRENTNING, FRA 2013 TIL 2017

Egenkapitalens forrentning (%)	2013	2014	2015	2016	2017	2013-2017 GNS.
Ikke-koncernforbundne						
Energiselskabet Natur-Energi A/S	29,9	36,9	25,2	17,4	-15,3	18,8
Gnp Energy Danmark A/S				-70,9		-70,9
Gul Strøm A/S			-147,8	-41,8	44,3	-48,4
Modstrøm Danmark A/S	84,5	34,1	31,5	15,0	0,6	33,1
Nettopower ApS	100,0			18,1	6,4	41,5
Norsk Elkraft Danmark A/S	34,0	28,9	29,8	21,9	27,5	28,4
Vindstød A/S	41,6	64,8	65,0	59,0	36,8	53,5
Elektron ApS	84,6	40,4	4,5	10,2	10,2	30,0
Samstrøm A/S*			8,5	2,7	6,0	5,7
Scanenergi A/S*	-3,4	-34,5	1,4	0,6	8,0	-5,6
Entelios ApS		-25,0	-540,0	0,5	-156,6	-180,3
Koncernforbundne						
Aura El-Handel A/S	8,3	7,0	10,6	7,1	2,7	7,2
Bornholms Energi A/S	17,5	15,4	22,9	13,1	5,6	14,9
Energi Fyn Handel A/S	28,2	28,2	58,0	15,6	14,8	28,9
Energi Viborg Strøm A/S	6,8	1,1	9,6	10,4	-4,9	4,6
Eniig Energi A/S				2,2	3,9	3,0
Frederikshavn Elhandel A/S	2,2	0,5	5,8	0,3	9,4	3,6
Forsyning Helsingør Elhandel A/S		6,4	1,9	17,4	33,2	14,7
Goenergi A/S			2,2	0,6	1,0	1,3
Jysk Energi A/S	-3,0	6,9		4,9	17,3	6,5
Midtjysk Elhandel A/S	4,3	5,6	10,3	15,3	3,4	7,8
Nef Strøm A/S	-48,6	14,0	3,2	-45,3	17,2	-11,9
NRGI Elsalg A/S	49,7	49,5	51,1	27,2	4,0	36,3
SK Energisalg A/S	6,4	11,6	8,3	19,7	14,2	12,0
Seas-NVE Strømmen A/S	14,9	1,7	1,2	4,7	0,9	4,6
Sef Energi A/S	-17,3	-13,6	-71,9	-62,2	2,4	-32,5
Verdo Go Green A/S	17,0	19,8	15,3	18,9	14,8	17,1
Vestforsyning Service A/S		-5,5	9,2	2,4	7,6	3,4
Thy-Mors Energi Handel A/S	0,2	-0,5	-14,7	-54,2	-37,2	-21,3
Vesthimmerlands El-Forsyning A/S	-11,4	14,6	2,0	-7,6	2,9	0,1
Ø/Strøm A/S		-48,4	-62,3	-10,9	-30,6	-38,0
2013-2017**						
Ikke-koncernforbundne						
Median	41,6	34,1	8,5	10,2	7,2	16,2
Simpelt gennemsnit	53,0	20,8	-58,0	3,0	-3,2	-0,1
Vægtet gennemsnit	4,3	-13,8	11,0	16,4	11,9	3,6
Koncernforbundne						
Median	6,4	6,7	7,0	4,8	3,9	5,6
Simpelt gennemsnit	5,0	6,4	3,5	-1,0	4,1	3,4
Vægtet gennemsnit	12,1	7,6	6,7	6,0	3,1	3,0
Forskel ml. koncernforbundne og ikke-koncernforbundne						
Median	-35,2	-27,4	-1,4	-5,4	-3,2	-10,6
p-værdi (Mann-Whitney U-test)						(0,02)
Simpelt gennemsnit	-48,0	-14,4	61,5	-4,0	7,3	3,6
p-værdi (tosidet t-test)						(0,81)
Vægtet gennemsnit	7,8	21,4	-4,3	-10,4	-8,8	-0,7

Kilde: Udtræk fra Bisnode på baggrund af CVR-registret.

Note: Kursiveret nøgletal betyder, at nøgletallet ikke har været givet ved udtrækket fra Bisnode, men er blevet beregnet af Forsyningstilsynet i overensstemmelse med Bisnodes definitioner baseret på tal fra CVR-registret.

* indikerer, at der er tale om et interessefællesskab med en netvirksomhed men ikke koncernforbindelse. ** indikerer, at der er tale om hele perioden og ikke et gennemsnit af de enkelte år.

Grænsen for signifikans er 5%, svarende til at p-værdien skal være under 0.05.

Indikerer, at egenkapitalens forrentning ikke kan beregnes, da egenkapitalen er negativ.

Indikerer, at der er tale om et ikke fuldt regnskabsår.

Indikerer, at selskabet ikke er etableret i det pågældende regnskabsår.

Egenkapitalforrentningen er højere i alle årene for de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder i forhold til de koncernforbundne elhandelsvirksomheder, når der ses på medianen, da de har en egenkapitalforrentning, der er 10,6%-point højere.

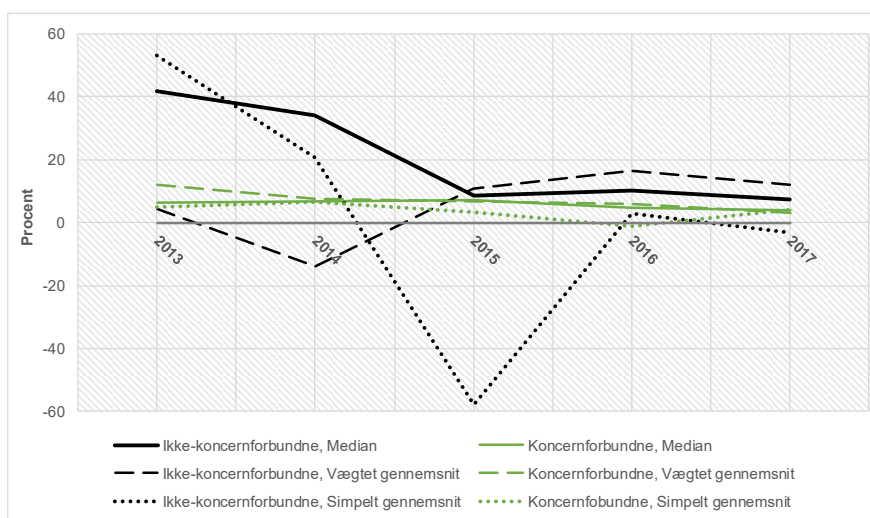
Omvendt viser det simple gennemsnit, at de koncernforbundne elhandelsvirksomheder klarer sig bedre med 3,6%-point end de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder. Den lave egenkapitalforrentning for de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder skyldes primært, at der er ekstreme observationer for Entelios ApS i 2015 og 2017 på hhv. -540% og knap -157%.

Da Seas-NVE Strømmen A/S med en vægt på knap 51%, jf. tabel 15, for det vægtede gennemsnit afspejler branchen rimelig fint og da der ikke er nogle ekstreme observationer, følger det vægtede og det simple gennemsnit medianen meget pænt for de koncernforbundne elhandelsvirksomheder.

Samlet set har de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder 10,6%-point højere forrentning af egenkapitalen end de koncernforbundne elhandelsvirksomheder, når der kigges på medianen. For det vægtede gennemsnit ser de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder også ud til at klare sig bedre, da de har 0,7%-point højere forrentning af egenkapitalen. For det simple gennemsnit klarer de koncernforbundne elhandelsvirksomheder sig bedre, da de har en 3,6%-point højere forrentning af egenkapitalen.

FIGUR 5 | EGENKAPITALENS FORRENTNING, I % FRA 2013 TIL 2017

$$EGENKAPITALENS FORRENTNING = \frac{\text{ÅRETS RESULTAT}}{\text{EGENKAPITAL}}$$

Kilde: Udtræk fra Bisnode på baggrund af CVR-registret.

Note: Den vægtede graf er vægtet efter egenkapital.

Når man kigger på figur 5, ses det, at de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder starter ud med en meget høj forrentning af egenkapitalen i 2013. Dette gælder både, når der ses på medianen og det simple gennemsnit.

Denne højere forrentning af egenkapitalen for de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder i forhold til de koncernforbundne elhandelsvirksomheder varer ved helt frem til 2017 for medianen. For det simple gennemsnit skifter det i 2015, hvor de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder oplever et stort dyk i egenkapitalforrentningen, hvilket må skyldes Entelios ApS' ekstreme observation på -540% i 2015. For 2016 og 2017 ligger det simple gennemsnit for de koncernforbundne og ikke-koncernforbundne tæt på hinanden.

Det vægtede gennemsnit viser, at de koncernforbundne elhandelsvirksomheder starter ud med en højere egenkapitalforrentning. Det skifter i 2015, hvor de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder har en højere egenkapitalforrentningen. Dette varer ved resten af perioden, hvilket blandt andet skyldes, at Scanenergi A/S, der vægter mest for de ikke-koncernforbundne med 54,6% jf. tabel 15, går fra at have en negativ til en positiv egenkapitalforrentning.

De statistiske tests viser, at den observerede forskel mellem grupperne for medianen er statistisk signifikant men ikke for det simple gennemsnit. Mann-Whitney U-testen viser en p-værdi på 2%, hvilket betyder, at den observerede forskel i medianen kun med 2% kunne bero på en tilfældighed. Omvendt viser t-testen, at forskellen, der er observeret for forskellen i det simple gennemsnit mellem de to grupper, med 81% sandsynlighed kunne bero på en tilfældighed. Med andre ord viser den ene test (Mann-Whitney U-testen), at der er en meget lille sandsynlighed for, at den observerede forskel i medianen mellem de to grupper skyldes tilfældighed. Omvendt viser t-testen, at der består en høj sandsynlighed for, at den observerede forskel i det simple gennemsnit mellem de to grupper kunne bero på en tilfældighed. Derfor er der statistisk belæg for at konkludere, at nulhypotesen, om der ingen forskel er mellem de to grupper for medianen, afvises. Omvendt kan det ikke afvises, at der ingen forskel mellem de to grupper er for det simple gennemsnit.

Sammenfatning

Over perioden viser både det vægtede gennemsnit og medianen, at de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder klarer sig bedre. De klarer sig bedre med hhv. 0,7%-point og 10,6%-point for det vægtede gennemsnit og medianen. Omvendt viser det simple gennemsnit, at de koncernforbundne elhandelsvirksomheder klarer sig bedre med 3,6%-point. Det ses, at t-testen og Mann-Whitney U-testen viser, at denne observerede forskel for hhv. det simple gennemsnit og medianen hhv. er statistisk insignifikant og statistisk signifikant. Det skyldes formentligt Entelios ApS' ekstreme observationer for gruppen af de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder. Det har den konsekvens, at det simple gennemsnit trækkes meget ned for de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder, selvom Entelios ApS er en mindre virksomhed, der kun vægter 0,1%, jf. tabel 15, i gruppen af de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder. Af denne grund er medianen og det vægtede gennemsnit, som viser de

ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder klarer sig bedre, formentlig mere retningssigende end det simple gennemsnit.

Herudover er det dog vigtigt at bemærke, at egenkapitalforrentningen ikke er neutral for gearing (forholdet mellem egenkapital og fremmedkapital). Det kan ses i afsnittet for soliditetsgraden, at de koncernforbundne elhandelsvirksomheder er bedre kapitaliserede/gearede (højere andel af egenkapital i forhold til fremmedkapital), hvilket er statistisk signifikant. Egenkapitalforrentningen tager dermed ikke højde for gearing, som afkastningsgraden gør og da vi ved, de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder er mere gearede, er egenkapitalforrentningen ikke særligt retvisende i forhold til at se, hvilken gruppe der klarer sig bedst.

Desuden følger resultatet også WACC-teorien (teorien om den vægtede, gennemsnitlige omkostning ved kapital). Afkastkravet på egenkapitalen vil nemlig stige, når egenkapitalen udgør en mindre andel af den samlede kapital, da egenkapitalen er efterstillet fremmedkapitalen i konkursordenen ved en eventuel konkurssituation. Det er således forventeligt, at der vil kræves et højere afkast på egenkapitalen, når det fra soliditetsgraden, jf. afsnittet for soliditetsgraden, vides, at de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder har en højre grad af fremmedkapitalsfinansiering.

OVERSKUDSGRADEN

Overskudsgraden beregnes ved at se, hvor meget af nettoomsætningen der bliver til resultat af primær drift. Nøgletallet viser dermed, hvor effektiv elhandelsvirksomheden er til at omsætte hver omsætningskrone til at generere overskud.

TABEL 9 | OVERSKUDSGRADEN, FRA 2013 TIL 2017

Overskudsgraden (%)	2013	2014	2015	2016	2017	2013-2017 GNS.
Ikke-koncernforbundne						
Energiselskabet Natur-Energi A/S						
Gnp Energy Danmark A/S						
Gul Strøm A/S						
Modstrøm Danmark A/S	8,2	3,0	8,3	4,8	2,7	5,4
Nettopower ApS						
Norsk Elkraft Danmark A/S						
Vindstød A/S						
Elektron ApS				4,2		4,2
Samstrøm A/S*			3,9	1,6	3,0	2,8
Scanenergi A/S*	2,1	-5,6	0,1	1,2	1,6	-0,1
Entelios ApS				0,2		0,2
Koncernforbundne						
Aura El-Handel A/S	3,6	2,3	3,4	2,3	0,7	2,5
Bornholms Energi A/S				5,3	2,6	
Energi Fyn Handel A/S	5,0	8,7	9,8	1,9	2,4	5,6
Energi Viborg Strøm A/S	2,5	-0,2	6,2			
Enlig Energi A/S				0,5	0,7	0,6
Frederikshavn Elhandel A/S	1,2	0,2	4,5	0,4	6,2	2,5
Forsyning Helsingør Elhandel A/S		1,5	1,0	4,9	19,9	6,8
Goenergi A/S						
Jysk Energi A/S						
Midtjysk Elhandel A/S						
Nef Strøm A/S	-8,2	3,0	0,9	-5,1		-2,3
NRGI Elsalg A/S	6,3	10,2	13,1	10,5	2,2	8,5
SK Energisalg A/S	3,0	6,3	5,2	5,8	4,2	4,9
Seas-NVE Strømmen A/S	0,9	2,9	-0,3	0,8	0,4	0,9
Sef Energi A/S	-8,4	-7,5	-10,1	-8,0	-0,5	-6,9
Verdo Go Green A/S	11,1	15,9	11,6	9,4	8,9	11,4
Vestforsyning Service A/S		-9,5	3,9	1,0	6,5	0,5
Thy-Mors Energi Handel A/S						
Vesthimmerlands El-Forsyning A/S						
Ø/Strøm A/S	-11,7	-35,6	-46,9	-14,2	-17,8	-25,2
2013-2017**						
Ikke-koncernforbundne						
Median	1,7	-2,0	3,9	1,6	1,9	1,8
Simpelt gennemsnit	-8,6	-17,4	7,2	2,2	1,7	-2,1
Vægtet gennemsnit	2,6	-1,6	2,2	1,5	1,3	1,2
Koncernforbundne						
Median	1,2	2,3	3,4	0,8	1,1	1,5
Simpelt gennemsnit	-0,5	1,6	0,2	-1,7	1,5	0,2
Vægtet gennemsnit	2,1	5,5	3,0	-0,8	1,1	1,8
Forskel ml. koncernforbundne og ikke-koncernforbundne						
Median	-0,6	4,3	-0,5	-0,7	-0,8	-0,3
p-værdi (Mann-Whitney U-test)						(0,88)
Simpelt gennemsnit	8,1	19,0	-7,1	-3,9	-0,2	2,3
p-værdi (tosidet t-test)						(0,54)
Vægtet gennemsnit	-0,5	7,1	0,8	-2,3	-0,1	0,6

Kilde: Udtræk fra Bisnode på baggrund af CVR-registret og omsætningstal oplyst af virksomhederne, i de tilfælde hvor tallet har manglet i Bisnode udtrækket.

Note: Kursiveret nøgletal betyder, at nøgletallet ikke har været givet ved udtrækket fra Bisnode, men er blevet beregnet af Forsyningstilsynet i overensstemmelse med Bisnodes definitioner baseret på tal fra CVR-registret.

* indikerer, at der er tale om et interessefællesskab med en netvirksomhed men ikke koncernforbindelse. ** indikerer, at der er tale om hele perioden og ikke et gennemsnit af de enkelte år.

Grænsen for signifikans er 5%, svarende til at p-værdien skal være under 0.05.

Indikerer, at data mangler i CVR-registret.

Indikerer, at der er tale om et ikke fuldt regnskabsår.

Indikerer, at data ikke er vist grundet fortrolighedshensyn.

Indikerer, at selskabet ikke er etableret i det pågældende regnskabsår.

De koncernforbundne elhandelsvirksomheder klarer sig i gennemsnit 0,3%-point dårligere end de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder, når der tages afsæt i medianberegningen. Det bør bides mærke i, at mindre virksomheder (regnskabsklasse B og C), som de ikke-koncernforbundne virksomheder ofte er, kan sammendrage posterne mellem nettoomsætningen og bruttofortjenesten. Denne mulighed ser ud til at blive anvendt, hvilket primært tjener konkurrencemæssige hensyn. Det implicerer imidlertid, at omsætningen ikke findes oplyst for alle elhandelsvirksomheder. Af denne grund er virksomhederne blevet kontaktet, men det er ikke alle, der har svaret.

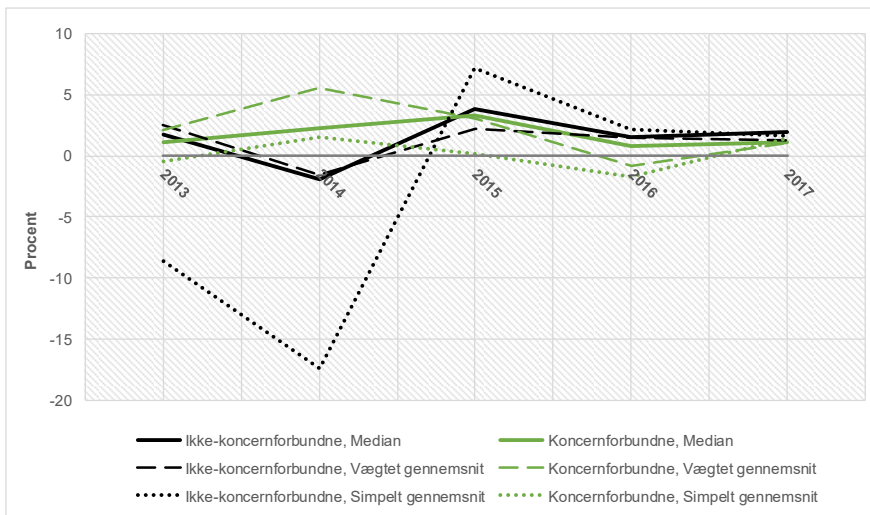
Det vægtede gennemsnit for de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder bliver hovedsageligt drevet af Scanenergi A/S, der har en gennemsnitlig vægt på 36,5%, jf. tabel 13. For de koncernforbundne elhandelsvirksomheder er det primært Seas-NVE Strømmen A/S, der driver det vægtede gennemsnit med en vægt på 37,8%, jf. tabel 13. Over perioden viser det vægtede gennemsnit, at de koncernforbundne elhandelsvirksomheder klarer sig 0,6%-point bedre.

Tillige viser det simple gennemsnit, at de koncernforbundne elhandelsvirksomheder klarer sig bedre. De har nemlig en overskudsgrad, der er 2,3%-point højere.

Samlet set klarer de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder sig en anelse bedre, når det gælder om at omsætte hver omsætningskrone til overskud (resultat af primær drift) og der kigges på medianen. Dette skal dog tages med forbehold, da der ikke eksisterer fuld datarepræsentation, jf. tabel 16, ligesom det vægtede og simple gennemsnit viser det modsatte.

FIGUR 6 | **OVERSKUDSGRADEN, I % FRA 2013 TIL 2017**

$$OVERSKUDSGRAD = \frac{PRIMÆRT\ RESULTAT}{NETTOOMSÆTNING}$$

Kilde: Udtræk fra Bisnode på baggrund af CVR-registret.

Note: Den vægtede graf er vægtet efter omsætning.

Hvis der kigges på figur 6, ses det, at medianen mere eller mindre er ens for de koncernforbundne og ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder fra starten. Herefter oplever de koncernforbundne elhandelsvirksomheder lidt højere overskudsgrad i 2014. Dette skifter dog i 2015, hvor de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder har en højere overskudsgrad, hvilket fortsætter resten af perioden.

For det vægtede gennemsnit starter de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder med at have en lidt højere overskudsgrad. Dette skifter i 2014, hvor de koncernforbundne elhandelsvirksomheder har en højere overskudsgrad. I 2016 skifter det igen, hvor de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder har en højere overskudsgrad, hvilket fortsætter resten af perioden, indtil 2017, hvor overskudsgraden nogenlunde er ens for de to grupper.

Det simple gennemsnit starter ud meget negativt for de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder, hvilket viser sig at fortsætte til 2014. I 2015 skifter det, hvor de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder har en højere overskudsgrad end de koncernforbundne elhandelsvirksomheder. Dette fortsætter i resten af perioden.

Det ses altså, at der er stor variation over tid. Til dels peger det simple gennemsnit og det vægtede gennemsnit i en anden retning end medianen, men for både det simple gennemsnit, det vægtede gennemsnit og medianen skifter det fra år til år, i forhold til hvilken gruppe der klarer sig bedst.

Mann-Whitney U-testen og t-testen viser, at de observerede forskelle i hhv. medianen og det simple gennemsnit for gruppen af ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder hhv. koncernforbundne elhandelsvirksomheder ikke er statistiske signifikante. De to tests viser, med en sandsynlighed på hhv. 88% og 54% for hhv. medianen og det simple gennemsnit, at de observerede forskelle kunne bero på en tilfældighed. Derfor kan nulhypotesen, om der ingen forskel er mellem grupperne for hhv. medianen og det simple gennemsnit, ikke afvises.

Sammenfatning

Over perioden viser medianen, at de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder klarer sig bedst med 0,3%-point højere overskudsgrad. Det simple gennemsnit og det vægtede gennemsnit peger dog i modsat retning, hvor de koncernforbundne elhandelsvirksomheder klarer sig hhv. 2,3%-point og 0,6%-point bedre.

Da medianen peger i modsat retning som det vægtede gennemsnit og det simple gennemsnit, kan der ikke entydigt konkluderes noget om, hvilken gruppe der klarer sig bedst. Herudover er der stor variation. Endeligt viser t-testen og Mann-Whitney U-testen, at der ikke er statistisk belæg for at konkludere, at der er forskel for hhv. det simple gennemsnit og medianen for de to grupper.

DÆKNINGSGRADEN

Dækningsgraden er et udtryk for hvor høj en andel af nettoomsætningen, der omsættes til bruttfortjeneste; som er et udtryk for den initiale værdiskabelse, hvilket blev vist i figur 2. Bruttfortjenesten er et udtryk for, hvad der tjenes, når de variable omkostninger er blevet trukket fra den realiserede nettoomsætning. Derfor er faste omkostninger og afskrivninger endnu ikke fratrukket, som det var tilfældet for overskudsgraden.

TABEL 10 | DÆKNINGSGRADEN, FRA 2013 TIL 2017

Dækningsgraden (%)	2013	2014	2015	2016	2017	2013-2017 GNS.
Ikke-koncernforbundne						
Energiselskabet Natur-Energi A/S						
Gnp Energy Danmark A/S						
Gul Strøm A/S						
Modstrøm Danmark A/S	24,0	25,8	38,2	33,5	33,4	31,0
Nettopower ApS						
Norsk Elkraft Danmark A/S						
Vindstød A/S						
Elektron ApS				8,2		8,2
Samstrøm A/S*			8,4	6,5	6,8	7,2
Scanenergi A/S*	10,1	4,7	4,5	5,7	6,3	6,3
Entelios ApS				0,2		0,2
Koncernforbundne						
Aura El-Handel A/S	3,6	2,8	3,4	2,3	0,7	2,6
Bornholms Energi A/S				5,3		2,6
Energi Fyn Handel A/S	6,3	10,4	12,2	3,3	3,6	7,2
Energi Viborg Strøm A/S	12,1	12,1	20,0			
Enlig Energi A/S				4,5	5,1	4,8
Frederikshavn Elhandel A/S	5,9	5,3	10,7	14,9	15,8	10,5
Forsyning Helsingør Elhandel A/S		4,8	5,3	22,9	31,4	16,1
Goenergi A/S						
Jysk Energi A/S						
Midtjysk Elhandel A/S						
Nef Strøm A/S	9,8	24,1	28,7	7,2		17,5
NRGi Elsalg A/S	8,2	13,8	20,5	20,9	15,0	15,7
SK Energisalg A/S	12,1	13,6	12,6	9,7	8,0	11,2
Seas-NVE Strømmen A/S	5,4	7,9	4,9	4,0	2,5	4,9
Sef Energi A/S	9,4	15,4	15,9	10,0	10,3	12,2
Verdo Go Green A/S	15,9	20,8	16,9	12,6	12,6	15,8
Vestforsyning Service A/S		13,9	16,7	15,3	29,4	18,8
Thy-Mors Energi Handel A/S						
Vesthimmerlands El-Forsyning A/S						
Ø/Strøm A/S	-11,7	-35,6	-46,9	-14,2	-17,8	-25,2
2013-2017**						
Ikke-koncernforbundne						
Median	15,6	4,0	19,0	8,2	6,8	8,4
Simpelt gennemsnit	16,4	10,5	22,1	13,4	14,9	15,5
Vægtet gennemsnit	5,3	6,5	8,9	7,2	6,9	9,1
Koncernforbundne						
Median	6,3	10,4	9,3	5,3	5,0	7,0
Simpelt gennemsnit	7,2	8,5	7,6	4,4	7,8	7,1
Vægtet gennemsnit	6,4	10,0	8,6	3,0	4,7	5,8
Forskel ml. koncernforbundne og ikke-koncernforbundne						
Median	-9,3	6,4	-9,7	-3,0	-1,7	-1,4
p-værdi (Mann-Whitney U-test)						(0,09)
Simpelt gennemsnit	-9,2	-2,1	-14,5	-9,0	-7,1	-8,4
p-værdi (tosidet t-test)						(0,03)
Vægtet gennemsnit	1,2	3,6	-0,3	-4,2	-2,2	-3,3

Kilde: Udtræk fra Bisnode på baggrund af CVR-registret og omsætningstal oplyst af virksomhederne, i de tilfælde hvor tallet har manglet i Bisnode udtrækket.

Note: Kursiveret nøgletal betyder, at nøgletallet ikke har været givet ved udtrækket fra Bisnode, men er blevet beregnet af Forsyningstilsynet i overensstemmelse med Bisnodes definitioner baseret på tal fra CVR-registret.

* indikerer, at der er tale om et interessefællesskab med en netvirksomhed men ikke koncernforbindelse. ** indikerer, at der er tale om hele perioden og ikke et gennemsnit af de enkelte år.

Grænsen for signifikans er 5%, svarende til at p-værdien skal være under 0.05.

- Indikerer, at data mangler i CVR-registret.
- Indikerer, at der er tale om et ikke fuldt regnskabsår.
- Indikerer, at data ikke er vist grundet fortrolighedshensyn.
- Indikerer, at selskabet ikke er etableret i det pågældende regnskabsår.

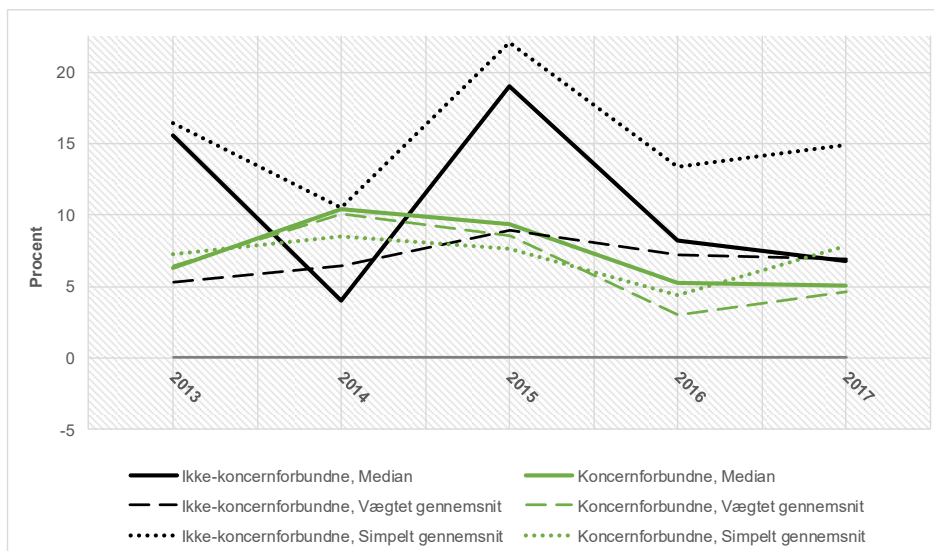
Generelt klarer de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder sig bedre end de koncernforbundne elhandelsvirksomheder på dækningsgraden. De ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder klarer sig i gennemsnit 1,4%-point, jf. tabel 10, bedre end de koncernforbundne elhandelsvirksomheder baseret på medianen.

For de koncernforbundne elhandelsvirksomheder følger det simple gennemsnit, det vægtede gennemsnit og medianen nogenlunde hinanden. Dette skyldes blandt andet, at der ikke er mange ekstreme observationer. Herudover skyldes det, at Seas-NVE Strømmen A/S med en vægt på knap 38%, jf. tabel 13, mere eller mindre følger de koncernforbundne elhandelsvirksomheder som gruppe.

Samlet set klarer de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder sig bedre på dækningsgraden i forhold til de koncernforbundne elhandelsvirksomheder for både medianen, det simple gennemsnit og det vægtede gennemsnit. Det skal dog, ligesom for overskudsgraden, tages med forbehold, da datarepræsentationen ikke er fuldstændig, jf. tabel 16.

FIGUR 7 | DÆKNINGSGRADEN, I % FRA 2013 TIL 2017

$$DÆKNINGSGRAD = \frac{BRUTTORESULTAT}{NETTOOMSÆTNING}$$

Kilde: Udtræk fra Bisnode på baggrund af CVR-registret.

Note: Den vægtede graf er vægtet efter omsætning.

Når man kigger på figur 7, ses det, at dækningsgraden for de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder starter med at være højere end de koncernforbundne elhandelsvirksomheder, når der kigges på medianen. Det skifter i 2014, hvor de koncernforbundne klarer sig bedre på dækningsgraden, når der ses på medianen. I 2015 stiger dækningsgraden markant for de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder, hvilket gør, de ikke-koncernforbundne resten af perioden har en højere dækningsgrad, når man kigger på medianen.

For det simple gennemsnit ses det af grafen, at de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder klarer sig bedre over hele perioden. For det vægtede gennemsnit har de koncernforbundne elhandelsvirksomheder højere dækningsgrad frem til 2015, hvor det skifter, således at de ikke-koncernforbundne har en højere dækningsgrad resten af perioden. Generelt kan det siges, at de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder klarer sig bedre over perioden, når man ser på både det simple gennemsnit, det vægtede gennemsnit og medianen.

Den statistiske test for det simple gennemsnit viser, at der er belæg for at konkludere, at den observerede forskel for det simple gennemsnit mellem de to grupper er statistisk signifikant. Der er nemlig en sandsynlighed på 3% for t-testen, der indikerer, at den observerede forskel kunne bero på en tilfældighed. Dermed er der belæg for at afvise nulhypotesen, om der ingen forskel mellem de to grupper er for det simple gennemsnit. Omvendt viser den statistiske test for medianen, at den observerede forskel med 9% kunne bero på en tilfældighed. Da der er blevet anlagt en tærskelgrænse på 5%, kan den observerede forskel i medianen mellem grupperne ikke tilskrives statistisk signifikans, men den statistiske test bevidner om nogen grad af signifikans.

Sammenfatning

Over perioden viser det simple gennemsnit, det vægtede gennemsnit og medianen, at de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder klarer sig bedst på dækningsgraden. Selvom der er en del variation for de ikke-koncernforbundne, viser grafen i store træk, at både det simple gennemsnit og medianen i årene er højere for de ikke-koncernforbundne. For medianen er det alene i 2014, hvor de koncernforbundne klarer sig bedre på deres dækningsgrad. Det ses af t-testen, at der er statistisk belæg for at afvise hypotesen om, at der ingen forskel er mellem grupperne for det simple gennemsnit. Alligevel skal dækningsgraden tages med forbehold, eftersom datarepræsentationen er relativt lav, jf. tabel 16.

SOLIDITETSGRADEN

Soliditetsgraden er et udtryk for, hvor velpolstreret elhandelsvirksomhederne er. Nøgletallet er et udtryk for, hvor meget egenkapitalen udgør af den samlede kapital givet ved fremmedkapitalen og egenkapitalen, som er blevet bundet i de totale aktiver: balancensummen.

TABEL 11 | SOLIDITETSGRADEN, FRA 2013 TIL 2017

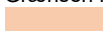
Soliditetsgraden (%)	2013	2014	2015	2016	2017	2013-2017 GNS.
Ikke-koncernforbundne						
Energiselskabet Natur-Energi A/S	18,6	19,8	31,4	15,0	14,3	19,8
Gnp Energy Danmark A/S				65,9	-100,0	-17,0
Gul Strøm A/S	-4,1	-14,9	0,6	2,9	7,0	-1,7
Modstrøm Danmark A/S	10,9	13,5	18,3	10,5	9,3	12,5
Nettopower ApS	-108,2	-100,0	-18,9	32,2	62,8	-26,4
Norsk Elkraft Danmark A/S	18,9	24,2	27,9	25,0	27,4	24,7
Vindstød A/S	14,0	27,4	27,1	14,2	15,4	19,6
Elektron ApS	100,0	81,9	91,6	27,4	28,0	65,8
Samstrøm A/S*			63,7	27,6	34,1	41,8
Scanenergi A/S*	22,2	20,6	26,1	8,3	35,2	22,5
Entelios ApS		82,1	0,9	4,2	2,8	22,5
Koncernforbundne						
Aura El-Handel A/S	60,1	65,8	63,8	63,8	47,9	60,3
Bornholms Energi A/S	54,6	76,1	42,4	34,1	33,3	48,1
Energi Fyn Handel A/S	49,5	55,3	29,2	37,4	49,4	44,2
Energi Viborg Strøm A/S	84,3	74,4	63,4	32,8	52,7	61,5
Eniig Energi A/S				41,0	36,2	38,6
Frederikshavn Elhandel A/S	78,1	84,8	78,3	32,4	32,2	61,2
Forsyning Helsingør Elhandel A/S		41,1	72,6	74,4	75,8	66,0
Goenergi A/S			89,7	57,1	47,2	64,7
Jysk Energi A/S	36,8	33,6	-0,7	15,2	27,0	22,4
Midtjysk Elhandel A/S	50,8	66,3	67,8	13,3	27,9	45,2
Nef Strøm A/S	67,3	82,5	77,4	15,6	22,3	53,0
NRGi Elsalg A/S	46,3	54,0	56,8	35,8	24,7	43,5
SK Energisalg A/S	64,2	75,0	75,9	47,7	44,7	61,5
Seas-NVE Strømmen A/S	48,8	69,7	53,1	46,9	62,5	56,2
Sef Energi A/S	69,8	56,7	70,1	23,1	24,4	48,8
Verdo Go Green A/S	94,0	85,0	81,8	64,6	62,9	77,7
Vestforsyning Service A/S		65,0	74,4	71,1	65,8	69,1
Thy-Mors Energi Handel A/S	92,2	93,8	72,4	35,4	20,5	62,9
Vesthimmerlands El-Forsyning A/S	77,4	84,9	85,5	65,6	59,7	74,6
Ø/Strøm A/S	-3,3	80,9	73,1	42,8	41,4	47,0
2013-2017**						
Ikke-koncernforbundne						
Median	16,3	20,6	26,6	15,0	15,4	18,9
Simpelt gennemsnit	9,0	17,2	26,9	21,2	12,4	17,7
Vægtet gennemsnit	21,2	20,1	26,0	12,4	19,3	19,5
Koncernforbundne						
Median	62,1	72,0	72,4	39,2	43,1	57,1
Simpelt gennemsnit	60,7	69,2	64,6	42,5	42,9	55,4
Vægtet gennemsnit	52,4	65,3	54,5	42,4	50,4	50,0
Forskel ml. koncernforbundne og ikke-koncernforbundne						
Median	45,8	51,4	45,8	24,2	27,7	38,3
<i>p-værdi (Mann-Whitney U-test)</i>						(0,00)
Simpelt gennemsnit	51,6	52,0	37,7	21,3	30,5	37,7
<i>p-værdi (tosidet t-test)</i>						(0,00)
Vægtet gennemsnit	31,2	45,2	28,6	30,0	31,1	30,4

Kilde: Udtræk fra Bisnode på baggrund af CVR-registret.

Note: Kursiveret nøgletal betyder, at nøgletallet ikke har været givet ved udtrækket fra Bisnode, men er blevet beregnet af Forsyningstilsynet i overensstemmelse med Bisnodes definitioner baseret på tal fra CVR-registret.

* indikerer, at der er tale om et interessefællesskab med en netvirksomhed men ikke koncernforbindelse. ** indikerer, at der er tale om hele perioden og ikke et gennemsnit af de enkelte år.

Grænsen for signifikans er 5%, svarende til at p-værdien skal være under 0.05.

 Indikerer, at der er tale om et ikke fuldt regnskabsår.

 Indikerer, at selskabet ikke er etableret i det pågældende regnskabsår.

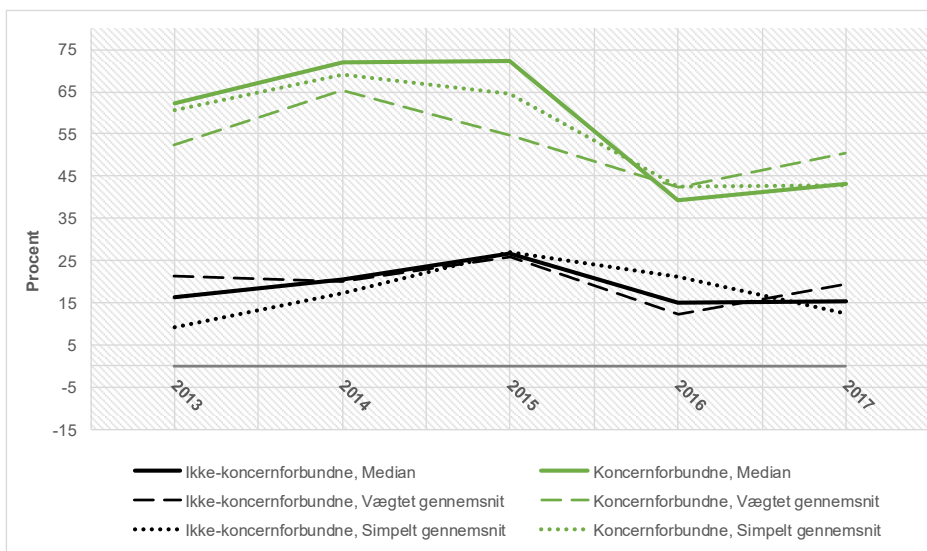
Over perioden har de koncernforbundne elhandelsvirksomheder en højere soliditetsgrad end de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder, når der tages afsæt i både medianen, det simple gennemsnit og det vægtede gennemsnit. Det simple gennemsnit er knap 38%-point højere for de koncernforbundne elhandelsvirksomheder. Medianen er knap 38%-point højere for de koncernforbundne elhandelsvirksomheder. Det vægtede gennemsnit er knap 30%-point højere for de koncernforbundne elhandelsvirksomheder.

For både de koncernforbundne elhandelsvirksomheder og de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder følger det vægtede gennemsnit meget godt medianen og det simple gennemsnit. Det skyldes blandt andet, at Scanenergi A/S med en vægt på knap 52%, jf. tabel 14, og Seas-NVE Strømmen A/S med en vægt på knap 48%, jf. tabel 14, følger branchen for hhv. de koncernforbundne og ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder.

Soliditetsgraden giver dog ikke et udtryk for, hvilken gruppe af elhandelssvirksomheder der klarer sig bedst. Den siger nærmere noget om, hvordan elhandelsvirksomhederne har valgt at organisere sig historisk set over den analyserede periode i forbindelse med kapitalfremskaffelsen i elhandelsvirksomhederne.

FIGUR 8 | SOLIDITETSGRADEN, I % FRA 2013 TIL 2017

$$SOLIDITETSGRAD = \frac{EGENKAPITAL}{BALANCE}$$

Kilde: Udtræk fra Bisnode på baggrund af CVR-registret.
 Note: Den vægtede graf er vægtet efter balancesum.

Figur 8 viser, at for alle årene har de koncernforbundne elhandelsvirksomheder en højere soliditetsgrad, når der både ses på medianen, det vægtede gennemsnit og det simple gennemsnit. Der er således ikke så stor variation, som det gjorde sig gældende for nogle af de andre nøgletal.

Det er værd at bemærke, at de koncernforbundne over perioden er blevet mindre stærkt kapitaliseret, hvor den omvendte trend har gjort sig gældende for de ikke-koncernforbundne, da de er blevet mere kapitaliseret over perioden.

De statistiske tests viser, at de observerede forskelle for hhv. medianen og det simple gennemsnit mellem de to grupper er statistisk signifikante. Mann-Whitney U-testen og t-testen viser, med en sandsynlighed på 0%, at de observerede forskelle for hhv. medianen og det simple gennemsnit skyldes tilfældighed. Derfor må nulhypotesen, om der ingen forskel i soliditetsgrad mellem de to grupper er, afvises.

Sammenfatning

Over perioden har de koncernforbundne elhandelsvirksomheder højere soliditetsgrad, når der både ses på medianen, det vægtede gennemsnit og det simple gennemsnit. Der er ikke en særlig stor variation over tid og datarepræsentationen er 100%. Tillige viser t-testen og Mann-Whitney U-testen, at den observerede forskel er statistisk signifikant.

NULPUNKTSOMSÆTNINGEN

Nulpunktsomsætningen viser det beløb, virksomheden som minimum skal omsætte i løbet af et år for at få et resultat til at gå i nul. Nøgletallet er meget virksomheds- og tidsspecifikt. De værdier, der indgår i beregningen af dette nøgletal, er bruttofortjeningen, det primære resultat af driften og dækningsgraden, som tidligere beregnet og defineret. Nulpunktsomsætningen indekseres mod omsætningen i det pågældende år. Tanken med at gøre nulpunktsomsætningen relativ er, at der kan sammenlignes. På den måde kan det ses, hvor langt fra, eller hvor langt over, elhandelsvirksomhederne ligger ift. deres nulpunktsomsætning. Derfor vil en indekseret nulpunktsomsætning afspejle, hvor rentable elhandelsvirksomhederne er. Ligeledes kan der således sammenlignes på tværs af virksomheder, da der således ikke sammenlignes på absolutte tal.

Som et eksempel kan nævnes, at Seas-NVE Strømmen A/S i år 2013 har en omsætning på 1.180.323 tkr. og en nulpunktsomsætning på 985.783 tkr., hvilket giver et indeks på knap 120. Omvendt har Sef Energi A/S i 2013 en omsætning på 99.632 tkr. og en nulpunktsomsætning på 188.909 tkr., hvilket giver et indeks på knap 53. Det ses, at Seas-NVE Strømmen A/S ligger cirka 20% over, hvad de skulle omsætte for at få resultatet til at gå i nul, hvorimod Sef Energi A/S ligger cirka 50% under, hvad de skulle omsætte for at få deres resultat til at gå i nul.

TABEL 12 | NULPUNKTSOMSÆTNINGEN, INDEKSERET MOD OMSÆTNINGEN, FRA 2013 TIL 2017

Nulpunktsomsætningen (indeks)	2013	2014	2015	2016	2017	2013-2017 GNS.
Ikke-koncernforbundne						
Energiselskabet Natur-Energi A/S						
Gnp Energy Danmark A/S						
Gul Strøm A/S						
Modstrøm Danmark A/S	151,7	112,9	127,9	116,8	108,9	123,7
Nettopower ApS						
Norsk Elkraft Danmark A/S						
Vindstød A/S						
Elektron ApS				207		206,7
Samstrøm A/S*			184,8	131,1	178,8	164,9
Scanenergi A/S*	126,4	45,8	102,1	127,6	404,8	161,4
Entelios ApS						
Koncernforbundne						
Aura El-Handel A/S		554,4				554,4
Bornholms Energi A/S				151.248,53		
Energi Fyn Handel A/S	505,2	618,9	504,6	239,0	303,9	434,3
Energi Viborg Strøm A/S	125,8	98,8	145,0			
Eniig Energi A/S				113,2	114,9	114,1
Frederikshavn Elhandel A/S	124,7	103,9	171,4	102,9	164,9	133,6
Forsyning Helsingør Elhandel A/S		145,3	122,1	127,3	272,2	166,7
Goenergi A/S						
Jysk Energi A/S						
Midtjysk Elhandel A/S						
Nef Strøm A/S	54,7	114,3	103,2	58,7		82,7
NRGi Elsalg A/S		382,8	276,2	201,1	117,4	244,4
SK Energisalg A/S	132,9	187,3	169,7	247,4	208,1	189,1
Seas-NVE Strømmen A/S	119,7	159,0	94,5	125,3	117,3	123,2
Sef Energi A/S	52,7	67,1	61,2	55,4	95,0	66,3
Verdo Go Green A/S	333,6	422,8	320,1	386,8	337,6	360,2
Vestforsyning Service A/S		59,5	130,5	106,9	128,4	106,3
Thy-Mors Energi Handel A/S						
Vesthimmerlands El-Forsyning A/S						
Ø/Strøm A/S						
2013-2017**						
Ikke-koncernforbundne						
Median	126,4	112,9	127,9	129,3	178,8	127,4
Simpelt gennemsnit	137,8	97,8	161,7	152,1	220,1	158,4
Vægtet gennemsnit	151,2	103,5	137,4	131,5	213,7	148,6
Koncernforbundne						
Median	124,7	145,3	145,0	125,3	117,4	125,8
Simpelt gennemsnit	5.991,2	4.455,0	4.791,8	10.222,5	166,1	5.218,9
Vægtet gennemsnit	1.872,2	1.884,2	1.757,8	1.736,0	140,7	1200,2
Forskel ml. koncernforbundne og ikke-koncernforbundne						
Median	-1,7	32,4	17,1	-4,1	-61,4	-1,6
<i>p-værdi (Mann-Whitney U-test)</i>						(0,87)
Simpelt gennemsnit	5.853,4	4.357,2	4.630,1	10.070,4	-54,0	5060,5
<i>p-værdi (tosidet t-test)</i>						(0,06)
Vægtet gennemsnit	1.720,9	1.780,6	1.620,4	1.604,5	-72,9	1051,7

Kilde: Udtræk fra Bisnode på baggrund af CVR-registret og omsætningstal oplyst af virksomhederne, i de tilfælde hvor tallet har manglet i Bisnode udtrækket.

Note: Indeks 100 angiver, at nulpunktsomsætningen er lig omsætningen i det pågældende regnskabsår. Kursiveret nøgletal betyder, at nøgletallet ikke har været givet ved udtrækket fra Bisnode, men er blevet beregnet af Forsyningstilsynet i overensstemmelse med Bisnodes definitioner baseret på tal fra CVR-registret.

* indikerer, at der er tale om et interessefællesskab med en netvirksomhed men ikke koncernforbindelse. ** indikerer, at der er tale om hele perioden og ikke et gennemsnit af de enkelte år.

Grænsen for signifikans er 5%, svarende til at p-værdien skal være under 0.05.

 Indikerer, at data mangler i CVR-registret.

 Indikerer, at der er tale om et ikke fuldt regnskabsår.

 Indikerer, at data ikke er vist grundet fortrolighedshensyn.

 Indikerer, at selskabet ikke er etableret i det pågældende regnskabsår.

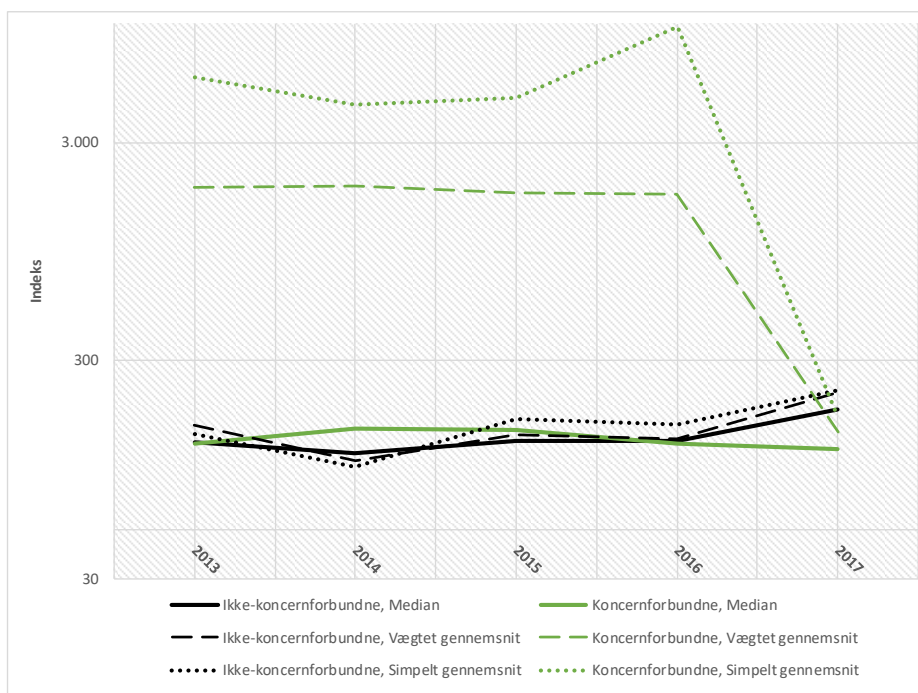
 Indikerer, at bruttoresultatet er højere end eller lig med det primære resultat, så nulpunktsomsætningen bliver nul eller negativ.

Det ses, at indekset for de koncernforbundne elhandelsvirksomheder generelt er bedre, når der ses på det vægtede gennemsnit og det simple gennemsnit. Over perioden er indekset knap 5061 højere for det simple gennemsnit og knap 1052 højere for det vægtede gennemsnit for de koncernforbundne elhandelsvirksomheder. Dette skyldes primært Bornholms Energi A/S' ekstreme observation på 151.249.

Det kan dermed siges, at det simple gennemsnit og det vægtede gennemsnit for de koncernforbundne elhandelsvirksomheder særligt er drevet af ekstreme observationer for én virksomhed. Dette gør, at medianen formentlig er mere retningsgivende. Medianen viser, modsat det vægtede gennemsnit og det simple gennemsnit, at de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder klarer sig 1,6-indekspoint bedre end de koncernforbundne elhandelsvirksomheder.

FIGUR 9 | NULPUNKTSOMSÆTNINGEN, INDEKSERET MOD OMSÆTNINGEN, FRA 2013 TIL 2017

$$NULPUNKTSOMSÆTNING = \frac{OMSÆTNING}{\frac{(BRUTTORESULTAT - PRIMÆRT RESULTAT)}{DÆKNINGSGRAD}} * 100$$

Kilde: Udtræk fra Bisnode på baggrund af CVR-registret.

Note: Den vægtede graf er vægtet efter omsætning. Der er tale om ekstreme observationer for en af virksomhederne for de koncernforbundne, hvorfor indekset for det vægtede og simple gennemsnit er så højt over perioden.

Når man kigger på figur 9, kan det tydeligt ses, hvordan det vægtede gennemsnit og det simple gennemsnit er drevet af ekstreme observationer fra 2013 til 2016. Af denne grund har det været nødvendigt at benytte en logaritmisk skala til at vise det vægtede gennemsnit, det simple gennemsnit og medianen i samme graf.

Hvis man kigger på medianen, ses det, at de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder starter ud med et højere nulpunktomsætningsindeks. Dette skifter i 2014, hvor de koncernforbundne elhandelsvirksomheder har et højere nulpunktomsætningsindeks. Så skifter det igen i 2016, hvor de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder har et højere nulpunktomsætningsindeks, hvilket varer ved resten af perioden.

De statistiske tests viser ingen signifikans. Mann-Whitney U-testen viser, at den observerede forskel mellem de to grupper i medianen ikke er statistisk signifikant. Den viser nemlig, med en sandsynlighed på 87%, at den observerede forskel kunne bero på en tilfældighed. T-testen viser, at den observerede forskel i det simple gennemsnit mellem de to grupper, med en sandsynlighed på 6%, kunne bero på en tilfældighed. Derfor leder det til, at nulhypotesen, om der ingen forskel er mellem grupperne for hhv. medianen og det simple gennemsnit, kan afvises.

Sammenfatning

Nulpunktomsætningsindekset er primært domineret af ekstreme observationer, der gør, at det vægtede gennemsnit og det simple gennemsnit ikke er særligt retvisende. Medianen er derfor et bedre mål at kigge på. Medianen viste, at de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder havde et indeks på 1,6-indekspoint højere. Grafen viste dog, at der var stor variation over perioden, da medianen ikke var højere over hele perioden for de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder. T-testen og Mann-Whitney U-testen viser begge ingen statistisk signifikans, hvilket gør, nulhypotesen, om der ingen forskel er mellem grupperne for hhv. medianen og det simple gennemsnit, afvises.

GENNEMSNITS- OG MEDIANBEREGNING

Der sammenlignes med et simpelt gennemsnit, et vægtet gennemsnit og en medianberegning.

Det simple gennemsnit af et nøgletal beregnes som summen af det pågældende nøgletal for alle virksomhederne delt med antallet af virksomheder, jf. figur 10. Det vægtede gennemsnit beregnes, hvor det er vægtet efter virksomhedernes balancesum, nettoomsætning eller egenkapital afhængigt af hvad der indgår i nævneren for det enkelte nøgletal. Afkastningsgraden og soliditetsgraden vægtes således efter balancesummen, da balancesummen indgår i nævneren, jf. figur 3. Overskudsgraden, dækningsgraden og nulpunktsomsætningen vægtes efter omsætningen. Endeligt vægtes der med egenkapital for forrentningen af egenkapitalen.

Medianen beregnes som den midterste observation for antallet af observationer, der er arrangeret i stigende orden. Hvis antallet af observationer er et ulige tal, er medianen den midterste observation. Hvis antallet af observationer er et lige tal, er medianen gennemsnittet af de to midterste observationer.

FIGUR 10 | BEREGNING AF GENNEMSNITTET OG MEDIANEN

Type af gennemsnit	Beregning	Udtrykker
Simple gennemsnit	$= \frac{x_1 + x_2 \dots + x_N}{N}$	Summen af en talrække delt med deres antal.
Vægtet gennemsnit	$= \frac{w_1 x_1}{\sum w_i} + \frac{w_2 x_2}{\sum w_i} + \dots + \frac{w_N x_N}{\sum w_i}$	Summen af en talrække men vægtet efter individuelle vægte.
Median	Den midterste observation = hvis antallet er ulige og hvis antallet er lige, tages det simple gennemsnit af de to midterste observationer.	Den midterste observation i en talrække som er sorteret efter størrelse.

Note: x_i angiver hver observation, w_i angiver vægtene for de enkelte observationer og N angiver antallet af observationer.

Kilde: Forsyningstilsynet på baggrund af "Statistics for Business and Economics", Seventh Edition, 2010, Newbold m.fl., s. 67 ff.

Alle tre beregningsmetoder: simpelt gennemsnit, vægtet gennemsnit og median er alle tre måder at sammenfatte den generelle tendens i datamaterialet i et enkelt tal.

Fordelen ved at bruge det simple gennemsnit er, at alle virksomheder får en lige vægt, hvorved små spillere i elhandelsbranchen vægter på lige fod med store spillere. Derfor udtrykker det simple gennemsnit den generelle tendens i markedet uagtet virksomhedens størrelse. Fordelen ved at bruge det simple gennemsnit kan således være, når man vil se på den generelle tendens for elhandelsvirksomhederne og ikke markedet. Det betyder, at det simple gennemsnit således er bedre til at udtrykke, hvordan den enkelte elhandelsvirksomhed klarer sig, men ikke hvordan elhandelsmarkedet klarer sig. Ulempen ved det simple gennemsnit kan dog være, at små elhandelsvirksomheder får lov til at vægte på lige fod med store elhandelsvirksomheder, som har en større andel af markedet. Dette på trods af at deres størrelse – målt på omsætning, egenkapital eller balancesum – er relativt beskeden. En anden ulempe ved det simple gennemsnit er, at en enkelt ekstrem observation for en lille virksomhed kan påvirke gennemsnittet for alle meget betydeligt, hvilket eksempelvis gør sig gældende for Nettopower ApS' afkastningsgrad på -200% i 2014 og Entelios ApS' egenkapitalforrentning på -540% i 2015. Derfor er det simple gennemsnit ikke altid et godt udtryk for en middeltendens eller en generel tendens.

Fordelen ved at bruge det vægtede gennemsnit er, at det udtrykker den generelle tendens for markedet i et enkelt tal. Store elhandelsvirksomheder vægter således højere, hvilket giver en bedre indikation for markedet generelt, eftersom de udgør en større andel af markedet. Ulempen kan dog være, hvis der er tale om en stor eller to store elhandelsvirksomheder, som fylder rigtig meget, så vil det vægtede gennemsnit i meget vid udstrækning blive bestemt af udviklingen i den store eller de store virksomheders udvikling. Udviklingen hos de mange små virksomheder vil således næsten ingen betydning få.

Fordelen ved at bruge medianen fremfor eksempelvis det simple eller vægtede gennemsnittet er, at medianen er stabil overfor ekstreme observationer. Ekstreme observationer, som blandt andet kan skyldes en fejlregning, eller som blot kan skyldes én ekstrem observation for en virksomhed i et givent år, får således ved en medianberegning ikke nogen betydning. Ulempen kan dog være, at medianen ikke tager højde for, hvad der sker i enderne af en fordeling, da den i højere grad udtrykker middeltendensen.

I denne analyse vil alle tre beregningsmetoder blive vist, da de alle udtrykker hver deres form for generel tendens i et enkelt tal.

VÆGTNINGEN I FORHOLD TIL DET VÆGTEDE GENNEMSNIT

Nedenfor i tabel 13-15 er det vist, hvordan vægtningen for hver enkelt virksomhed er over årene og den gennemsnitlige vægt over perioden er også vist.

Disse tre tabeller er vist, da de bliver benyttet ved beregningen af det vægtede gennemsnit. Det er det enkelte nøgletal, der er afgørende for, hvad der vægtes med. Når

der eksempelvis ses på afkastningsgraden, vil det være balancen, det vil sige de totale aktiver, der vægtes efter. Da der således ses på afkastet på balancesummen, det vil sige afkastet på totale aktiver, giver det mest mening, at det vægtede gennemsnit vægtes efter balancesummen. På den måde bliver det vægtede gennemsnit mest muligt retningsgivende, når det skal udtrykke det afkast, markedet generelt har på sine totale aktiver, da elhandelsvirksomheder med en stor andel af totale aktiver således vægter mest.

TABEL 13 | VÆGTNING EFTER OMSÆTNING OVER PERIODEN FOR VIRKSOMHEDERNE

Omsætningsvægtning (%)	2013	2014	2015	2016	2017	Gennemsnit
Ikke-koncernforbundne	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Energiselskabet Natur-Energi A/S						
Gnp Energy Danmark A/S				0,0	0,1	0,0
Gul Strøm A/S						
Modstrøm Danmark A/S	10,6	10,6	10,4	9,9	10,2	10,4
Nettopower ApS						
Norsk Elkraft Danmark A/S						
Vindstød A/S	1,8	2,4	2,8	9,1	12,1	5,6
Elektron ApS	0,7	1,5	1,1	1,4	2,4	1,4
Samstrøm A/S*			1,8	1,3	1,3	0,9
Scanenergi A/S*	45,6	44,0	39,4	27,9	25,5	36,5
Entelios ApS		0,0	0,1	3,1	0,8	0,8
Koncernforbundne	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Aura El-Handel A/S	4,8	11,8	10,2	6,3	5,2	7,7
Bornholms Energi A/S				1,1	0,9	
Energi Fyn Handel A/S	15,5	12,5	11,0	15,0	13,7	13,5
Energi Viborg Strøm A/S	1,0	0,9	0,8			
Eniig Energi A/S				24,9	27,8	10,5
Frederikshavn Elhandel A/S	1,2	1,1	0,9	0,4	0,4	0,8
Forsyning Helsingør Elhandel A/S		0,2	0,8	0,3	0,2	0,3
Goenergi A/S						
Jysk Energi A/S						
Mdtjysk Elhandel A/S	1,8	1,5	1,7	3,0	2,5	2,1
Nef Strøm A/S	0,9	0,7	0,6	0,8	0,5	0,7
NRGi Elsalg A/S	12,6	12,0	11,1	4,6	4,4	8,9
SK Energisalg A/S	1,4	1,5	1,5	1,5	1,4	1,5
Seas-NVE Strømmen A/S	42,2	40,8	42,5	30,8	32,5	37,8
Sef Energi A/S	3,6	2,7	2,3	1,7	1,9	2,4
Verdo Go Green A/S	2,0	2,1	3,3	2,9	2,1	2,5
Vestforsyning Service A/S		0,2	0,7	0,7	0,4	0,4
Thy-Mors Energi Handel A/S						
Vestthimmerlands El-Forsyning A/S						
Ø/Strøm A/S	0,7	0,6	0,5	0,2	0,2	0,4

Kilde: Forsyningstilsynet på baggrund af tal fra Bisnode.

Note: * indikerer, at der er tale om interessefælleskab med en netvirksomhed men ikke koncernforbindelse.

Indikerer, at selskabet ikke er etableret i det pågældende regnskabsår.

Indikerer, at data ikke er vist grundet fortrolighedshensyn.

Indikerer, at omsætningen er estimeret efter et simpelt gennemsnit ml. nettoomsætning og balancesum for de ikke-koncernforbundne og koncernforbundne elhandelsvirksomheder over perioden

At visse af nøgletallene er markeret med blå skyldes, at der er tale om omsætningstal for virksomheder, der har undladt at indrapportere omsætningen, men som er blevet indhentet efter at have kontaktet virksomhederne. Af denne grund, når der er tale om ikke-offentliggjort, indhentet, regnskabsinformation, er det blevet besluttet ikke at offentliggøre disse omsætningstal.

Som det fremgår af tabel 13, er visse af omsætningstallene blevet estimeret, når virksomhederne ikke har informeret Forsyningstilsynet om deres omsætning. Disse er blevet estimeret ved at beregne en faktor for perioden for alle de elhandelsvirksomheder, der har eksisteret omsætningstal på. Denne faktor er blevet beregnet ved at dividere den samlede nettoomsætning med den samlede balancesum for perioden for alle de elhandelsvirksomheder, der har eksisteret omsætningstal på. Faktoren for de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder er beregnet til 1,33. Faktoren for de koncernforbundne er beregnet til 1,69. Disse faktorer er således ganget med balancesummen for de virksomheder, der ikke har eksisteret omsætningstal på. Det ville have været ideelt, når der skal vægtes efter omsætning, hvis Forsyningstilsynet havde fået oplyst omsætningen for alle elhandelsvirksomheder. Da dette ikke var muligt, tilbagestod der muligheden for enten at afskrive muligheden for at vægte med omsætningen ved de omsætningsrelaterede nøgletal, eller at estimere omsætningen for elhandelsvirksomheder, Forsyningstilsynet ikke havde omsætning på. Da det giver mest mening, at omsætningsrelaterede nøgletal skal vægtes efter omsætningsandele i forhold til den totale elhandelsomsætning, er det blevet valgt at estimere omsætningen, når denne ikke har fandtes. Alternativt kunne elhandelsvirksomheder, der ikke fandtes omsætning på, være blevet ekskluderet i beregningen. Dette har dog ikke kun en påvirkning på de elhandelsvirksomheder, der ekskluderes, men også på de resterende virksomheder, da deres vægte således ville blive højere end, hvad de formentlig har i markedet. Det er derfor blevet vurderet, at det var mest retvisende at estimere efter denne ovenfor beskrevne faktor. Derfor antages det, at elhandelsvirksomheder, der ikke har indrapporteret deres omsætning, følger elhandelsmarkedet for de ikke-koncernforbundne hhv. koncernforbundne i forhold til deres forhold mellem omsætningen og balancesummen.

TABEL 14 | VÆGTNING EFTER BALANCESUM OVER PERIODEN FOR VIRKSOMHEDERNE

Balancevægtning (%)	2013	2014	2015	2016	2017	Gennemsnit
Ikke-koncernforbunden	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Energiselskabet Natur-Energi A/S	4,9	7,5	7,4	15,2	15,2	10,0
Gnp Energy Danmark A/S				0,0	0,2	0,0
Gul Strøm A/S	0,7	2,7	3,4	9,8	8,1	5,0
Modstrøm Danmark A/S	7,3	9,8	13,3	22,3	23,4	15,2
Nettopower ApS	0,0	0,0	0,2	0,6	1,3	0,4
Norsk Elkraft Danmark A/S	5,8	6,1	7,9	8,3	10,7	7,7
Vindstød A/S	1,5	2,2	3,0	9,7	15,6	6,4
Elektron ApS	0,6	1,4	1,2	2,6	3,2	1,8
Samstrøm A/S*			1,4	2,7	2,5	1,3
Scanenergi A/S*	79,3	70,4	62,1	27,2	18,9	51,6
Entelios ApS	0,0	0,0	0,1	1,5	1,0	0,5
Koncernforbunden	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Aura El-Handel A/S	5,1	8,8	7,6	4,7	4,7	6,2
Bornholms Energi A/S	1,7	1,5	1,8	1,7	1,4	1,6
Energi Fyn Handel A/S	7,8	10,3	8,3	6,6	5,0	7,6
Energi Viborg Strøm A/S	0,6	0,8	0,9	0,9	0,4	0,7
Eniig Energi A/S				21,4	19,6	8,2
Frederikshavn Elhandel A/S	1,1	1,1	1,1	1,2	1,0	1,1
Forsyning Helsingør Elhandel A/S		0,8	0,4	0,2	0,2	0,3
Goenergi A/S			1,9	1,4	1,1	0,9
Jysk Energi A/S	5,3	5,9	5,1	6,9	3,7	5,4
Midtjysk Elhandel A/S	2,1	1,8	1,8	3,0	2,2	2,2
Nef Strøm A/S	0,4	0,4	0,5	0,7	0,4	0,5
NRGi Elsalg A/S	5,3	6,9	6,9	6,9	6,2	6,4
SK Energisalg A/S	1,6	1,7	1,6	1,5	1,2	1,5
Seas-NVE Strømmen A/S	57,2	47,5	51,3	35,8	47,5	47,9
Sef Energi A/S	6,2	5,0	2,5	1,3	1,1	3,2
Verdo Go Green A/S	2,0	3,0	4,0	2,8	2,4	2,9
Vestforsyning Service A/S		0,6	0,6	0,8	0,6	0,5
Thy-Mors Energi Handel A/S	1,8	1,8	1,9	1,1	1,0	1,5
Vesthimmerlands El-Forsyning A/S	0,7	1,2	0,9	0,4	0,2	0,7
Ø/Strøm A/S	1,0	0,8	0,6	0,6	0,4	0,7

Kilde: Forsyningstilsynet på baggrund af tal fra Bisnode.

Note: * indikerer, at der er tale om interessefællesskab med en netvirksomhed men ikke koncernforbindelse.

Indikerer, at virksomheden ikke er etableret i det pågældende regnskabsår.

TABEL 15 | VÆGTNING EFTER EGENKAPITAL OVER PERIODEN FOR VIRKSOMHEDERNE

Egenkapitalvægtning (%)	2013	2014	2015	2016	2017	Gennemsnit
Ikke-koncernforbunden	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Energiselskabet Natur-Energi A/S	4,4	7,4	9,0	18,4	11,3	10,1
Gnp Energy Danmark A/S				0,2	-1,1	-0,2
Gul Strøm A/S	-0,1	-2,0	0,1	2,3	2,9	0,6
Modstrøm Danmark A/S	3,8	6,6	9,4	18,8	11,4	10,0
Nettopower ApS	0,0	-0,7	-0,2	1,7	4,1	1,0
Norsk Elkraft Danmark A/S	5,3	7,4	8,5	16,8	15,2	10,6
Vindstød A/S	1,0	3,0	3,1	11,2	12,5	6,1
Elektron ApS	0,5	5,7	4,2	5,8	4,6	4,2
Samstrøm A/S*			3,4	5,9	4,5	2,8
Scanenergi A/S*	85,1	72,7	62,5	18,3	34,6	54,6
Entelios ApS		0,0	0,0	0,5	0,1	0,1
Koncernforbunden	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Aura El-Handel A/S	5,8	8,9	9,1	7,3	4,5	7,1
Bornholms Energi A/S	1,8	1,8	1,4	1,4	1,0	1,5
Energi Fyn Handel A/S	7,4	8,8	4,5	6,0	5,0	6,3
Energi Viborg Strøm A/S	1,0	0,9	1,1	0,7	0,4	0,8
Eniig Energi A/S				21,0	14,3	7,1
Frederikshavn Elhandel A/S	1,6	1,4	1,7	1,0	0,6	1,3
Forsyning Helsingør Elhandel A/S		0,5	0,6	0,4	0,4	0,4
Goenergi A/S			3,2	1,9	1,0	1,2
Jysk Energi A/S	3,8	3,1	-0,1	2,5	2,0	2,3
Midtjysk Elhandel A/S	2,0	1,8	2,2	1,0	1,3	1,7
Nef Strøm A/S	0,6	0,6	0,6	0,3	0,2	0,4
NRGI Elsalg A/S	4,7	5,7	7,3	5,9	3,1	5,3
SK Energisalg A/S	2,0	1,9	2,3	1,7	1,1	1,8
Seas-NVE Strømmen A/S	53,4	50,8	50,8	40,3	60,0	51,0
Sef Energi A/S	8,3	4,4	3,3	0,7	0,5	3,5
Verdo Go Green A/S	3,7	3,9	6,1	4,4	3,0	4,2
Vestforsyning Service A/S		0,6	0,8	1,2	0,8	0,7
Thy-Mors Energi Handel A/S	3,1	2,7	2,6	1,0	0,4	1,9
Vesthimmerlands El-Forsyning A/S	1,0	1,3	1,5	0,8	0,3	1,0
Ø/Strøm A/S	-0,1	1,0	0,9	0,7	0,3	0,5

Kilde: Forsyningstilsynet på baggrund af tal fra Bisnode.

Note: * indikerer, at der er tale om interessefælleskab med en netvirksomhed men ikke koncernforbindelse.

Indikerer, at virksomheden ikke er etableret i det pågældende regnskabsår.

Det ses af tabel 13-15, at for de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder vægter Scanenergi A/S (51,6%) og Modstrøm Danmark A/S (15,2%) mest i balancevægtningen. I egenkapitalvægtningen vægter Scanenergi A/S (54,6%) og Norsk Elkraft Danmark A/S (10,6%) mest. I omsætningsvægtningen vægter Scanenergi A/S (36,5%) mest og herefter Norsk Elkraft Danmark A/S, men vægten fremgår ikke af tabel 13 grundet fortrolighedshensyn.

For de koncernforbundne elhandelsvirksomheder er det det Seas-NVE Strømmen A/S (47,9%) og Eniig Energi A/S (8,2%), der vægter mest i balancevægtningen. I egenkapitalvægtningen er det Seas-NVE Strømmen A/S (51%) og Eniig Energi A/S/Aura El-Handel A/S (7,1% for begge virksomheder), der vægter mest. I omsætningsvægtningen er det Seas-NVE Strømmen A/S (37,8%) og Energi Fyn Handel A/S (13,5%), der vægter mest.

Fordelingen mellem de koncernforbundne og ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder viser, at de koncernforbundne elhandelsvirksomheder, som gruppe, er 2.5 gange større end de ikke-koncernforbundne baseret på omsætningen. Når der ses på balancesummen, er de koncernforbundne elhandelsvirksomheder 2 gange større som gruppe. Endeligt når der ses på egenkapitalen, er de koncernforbundne elhandelsvirksomheder 5.2 gange større som gruppe over perioden, hvilket hænger godt sammen med, at de koncernforbundne elhandelsvirksomheder er bedre kapitaliseret, jf. tabel 11.

STATISTISKE TESTS TIL AT TESTE FOR SIGNIFIKANS

For at teste om forskellene mellem de koncernforbundne hhv. de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheders nøgletal er statistiske signifikante, er der blevet anvendt en t-test og en Mann-Whitney U-test.

T-testen er blevet anvendt for at teste for signifikans i forskelle i det simple gennemsnit for gruppen af koncernforbundne og ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder. Det er en test, der er ofte anvendt, selvom den forudsætter normalitet.⁸

I tillæg til t-testen er der blevet anvendt en Mann-Whitney U-test til at teste for signifikans i forskelle i medianen for gruppen af koncernforbundne og ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder. Det er en test, der ikke forudsætter en antagelse om normalfordelt data. Der er ikke blevet udført tests for normalitet. På trods af sådanne tests for normalitet ikke er blevet udført, kan det antages, at normalfordelingsantagelsen ikke i alle tilfælde er tilstede, da medianen ofte er forskellig fra det simple gennemsnit. Af denne grund er Mann-Whitney U-test, i tillæg til t-tests, ligeledes blevet benyttet, som tester for signifikans i forskellen i medianer for de ikke-koncernforbundne og koncernforbundne elhandelsvirksomheder.⁹ Der er ikke lavet en test for forskellen i det vægtede gennemsnit, da der Forsyningstilsynet bekendt ikke findes sådanne tests.

Begge tests er tosidede, da der ikke er en antagelse, om at de koncernforbundne hhv. de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder klarer sig bedst. Derfor er den såkaldte nulhypotese i de statistiske tests, at den observerede forskel i hhv. det simple gennemsnit og medianen for de to grupper for de enkelte nøgletal er lig nul, dvs. at der ikke er forskel mellem grupperne for det simple gennemsnit og medianen for de enkelte nøgletal.

⁸ "Statistics for Business and Economics", Seventh Edition, 2010, Newbold m.fl., s. 392 ff.

⁹ "Statistics for Business and Economics", Seventh Edition, 2010, Newbold m.fl., s. 665 ff.

REPRÆSENTATIONSPROCENTEN OVER PERIODEN

Repræsentationen er beregnet som antallet af nøgletal, der er indberettet i forhold til antallet af aktive virksomheder i året. Eksempelvis har overskudsgraden for de koncernforbundne elhandelsvirksomheder en repræsentation på 93,8% for 2013, da der findes 15 nøgletal, jf. tabel 9, i forhold til 16 aktive virksomheder i året, jf. tabel 6.

Repræsentationen af data varierer med de enkelte nøgletal, hvilket kan ses i tabel 16. Soliditetsgraden, afkastningsgraden og forrentningen af egenkapitalen viser sig at være 100% repræsenteret over perioden for både de koncernforbundne og ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder. Der er dog repræsentationsproblemer med omkring halvdelen af nøgletallene, da overskudsgraden, dækningsgraden og nulpunktsomsætningen har gennemsnitlige repræsentationsprocenter på hhv. 71,4% og 93,6% for de ikke-koncernforbundne og koncernforbundne elhandelsvirksomheder. Da det ikke har været muligt for Forsyningstilsynet at korrigere dette, skal disse nøgletal tolkes med forbehold.

TABEL 16 | REPRÆSENTATIONEN AF NØGLETAL FOR AKTIVE VIRKSOMHEDER OVER PERIODEN, I %

Nøgletal (i %)	2013	2014	2015	2016	2017	2013-2017 GNS.
Ikke-koncernforbundne						
Afkastningsgrad	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Egenkapitalens forrentning	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Overskudsgrad	75,0	66,7	70,0	81,8	63,6	71,4
Dækningsgrad	75,0	66,7	70,0	81,8	63,6	71,4
Soliditetsgrad	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Nulpunktsomsætning	75,0	66,7	70,0	81,8	63,6	71,4
Koncernforbundne						
Afkastningsgrad	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Egenkapitalens forrentning	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Overskudsgrad	93,8	94,4	94,7	95,0	90,0	93,6
Dækningsgrad	93,8	94,4	94,7	95,0	90,0	93,6
Soliditetsgrad	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Nulpunktsomsætning	93,8	94,4	94,7	95,0	90,0	93,6

Kilde: Udtræk fra Bisnode på baggrund af CVR-registret.

Note: Repræsentationsprocenten er beregnet som antallet af nøgletal i forhold til antallet af elhandelsvirksomheder, som indberetter i året. Opdelt i koncernforbundne og ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder.

Tabel 16 skal ses i sammenhæng med tabel 6. Nøgletalsrepræsentationen beregnes, hvor antallet af nøgletal sammenlignes mod antallet af aktive virksomheder i de respektive år. Det giver således mening, at det alene er overskudsgraden, dækningsgraden og nulpunktsomsætningen, der ikke findes fuld datarepræsentation for, da visse af elhandelsvirksomhederne har gjort brug af reglen om, at de kan undlade at indberette omsætningen. De kan således nøjes med at indberette bruttofortjenesten, hvis de er af

en mindre regnskabsklasse. Denne mulighed benyttes ofte af konkurrencemæssige årsager. Det har ikke været muligt for Forsyningstilsynet at få oplyst omsætningen for årene af alle disse adspurgte virksomheder.

NØGLETALLENE OVER PERIODEN

I tabel 17 er det simple gennemsnit, det vægtede gennemsnit og medianen for de enkelte nøgletal over perioden vist. Tabellen sammenfatter således de tal, der fremgår af højre kolonne nederst i tabel 7-12.

TABEL 17 | NØGLETAL OVER PERIODEN, FRA 2013 TIL 2017

Nøgletal 2013-2017			
Koncernforbundne	Median	Simpelt gennemsnit	Vægtet gennemsnit
Afkastningsgrad	2,6	2,4	3,2
Egenkapitalens forrentning	5,6	3,4	3,0
Overskudsgraden	1,5	0,2	1,8
Dækningsgraden	7,0	7,1	5,8
Soliditetsgraden	57,1	55,4	50,0
Nulpunktsomsætning (indeks)	125,8	5218,9	1200,2
Ikke-koncernforbundne			
Afkastningsgrad	3,0	-2,9	2,3
Egenkapitalens forrentning	16,2	-0,1	3,6
Overskudsgraden	1,8	-2,1	1,2
Dækningsgraden	8,4	15,5	9,1
Soliditetsgraden	18,9	17,7	19,5
Nulpunktsomsætning (indeks)	127,4	158,4	148,6
Forskel (koncernforbundne minus ikke-koncernforbundne)			
Afkastningsgrad	-0,4	5,3	0,9
Egenkapitalens forrentning	-10,6*	3,5	-0,6
Overskudsgraden	-0,3	2,3	0,6
Dækningsgraden	-1,4	-8,4*	-3,3
Soliditetsgraden	38,2*	37,7*	30,5
Nulpunktsomsætning (indeks)	-1,6	5060,5	1051,6

Kilde: Udtræk fra Bisnode på baggrund af CVR-registret.

Note: ■■■■■ Indikerer, at de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder klarer sig bedre end de koncernforbundne elhandelsvirksomheder og det er statistisk signifikant.

■■■■■ Indikerer, at de koncernforbundne elhandelsvirksomheder klarer sig bedre end de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder og det er statistisk signifikant.

* indikerer, at den observerede forskel var statistisk signifikant.

De grønne markeringer angiver, i hvilket omfang de koncernforbundne elhandelsvirksomheders nøgletal er højere end de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheders nøgletal og det samtidig er statistisk signifikant. Når der er grønne markeringer, kan det således konkluderes, at de koncernforbundne elhandelsvirksomheder har et højere nøgletal end de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder. De grå markeringer viser omvendt, i hvilket omfang de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheders nøgletal er højere end de koncernforbundnes nøgletal og det samtidig er statistisk signifikant.

Det ses, at afkastningsgraden over perioden er højere med 0,4%-point for de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder (3,0%) i forhold til de koncernforbundne elhandelsvirksomheder (2,6%) baseret på medianen. Omvendt viser det simple gennemsnit, at de koncernforbundne elhandelsvirksomheder (2,4%) klarer sig bedre end de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder (-2,9%). Det vægtede gennemsnit viser tillige, at de koncernforbundne elhandelsvirksomheder (3,2%) har en højere afkastningsgrad end de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder (2,3%). Der kan således ikke entydigt konkluderes, hvorvidt den ene gruppe klarer sig bedre end den anden, hvilket understøttes af, at hverken t-testen eller Mann-Whitney U-testen viste, at forskellen mellem grupperne var signifikant. Nøgletallet var repræsenteret med 100% for både de ikke-koncernforbundne og koncernforbundne elhandelsvirksomheder, jf. tabel 16.

Egenkapitalforrentningen er højere med 10,6%-point over perioden for de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder (16,2%) i forhold til de koncernforbundne (5,6%) baseret på medianen. Ligeledes viser det vægtede gennemsnit, at de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder (3,6%) har en højere forrentning af egenkapitalen end de koncernforbundne elhandelsvirksomheder (3,0%). Omvendt viser det simple gennemsnit, at de koncernforbundne elhandelsvirksomheder (3,4%) har en højere forrentningen af egenkapitalen end de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder (-0,1%). Det skal dog bemærkes, at den statistiske test, der tester for signifikans i forskellen i det simple gennemsnit, ikke er signifikant. Der kan derfor med andre ord mere entydigt konkluderes, at de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder klarer sig bedre, da både medianen og det vægtede gennemsnit viser dette. Mann-Whitney U-testen viste tillige, at forskellen i medianen mellem grupperne var signifikant. Det er dog værd at bemærke, at egenkapitalforrentningen ikke er neutral over for gearing, hvilket i noget omfang gør, at den bliver misvisende at tolke på. At egenkapitalforrentningen er højere for de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder kunne hænge sammen med, at de er svagere kapitaliseret, som det ses af soliditetsgraden. Da andelen af egenkapital er lavere i forhold til den samlede kapital, resulterer det i, at ejerafkastkravet vil stige efter WACC-teorien, da egenkapitalen er efterstillet fremmedkapitalen i konkursordenen. Derfor er afkastningsgraden formentlig det mest retvisende nøgletal, men her var de observerede forskelle ikke statistisk signifikante. Egenkapitalforrentningen var 100% repræsenteret for både de koncernforbundne og ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder, jf. tabel 16, over perioden.

For overskudsgraden klarer de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder (1,8%) sig 0,3%-point bedre end de koncernforbundne elhandelsvirksomheder (1,5%) baseret på medianen. Det vægtede gennemsnit viser omvendt, at de koncernforbundne elhandelsvirksomheder (1,8%) klarer sig bedre end de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder (1,2%). Det samme gør sig gældende for det simple gennemsnit, hvor de koncernforbundne elhandelsvirksomheder (0,2%) klarer sig bedre end de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder (-2,1%). De statistiske tests viste, at den observerede forskel mellem grupperne ikke var statistisk signifikant. Overskudsgraden skal dog tolkes med forbehold, da datarepræsentationen er mellem 63,6-95,0%, jf. tabel 16.

For dækningsgraden klarer de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder (8,4%) sig bedre med 1,4%-point i forhold til de koncernforbundne elhandelsvirksomheder

(7,0%). Modsat hvad der gjorde sig gældende for overskudsgraden, viser det sig, at både det simple og vægtede gennemsnit samt medianen giver den samme konklusion. Det simple gennemsnit og det vægtede gennemsnit viser nemlig, at de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder (15,5% for det simple gennemsnit og 9,1% for det vægtede gennemsnit) klarer sig bedre end de koncernforbundne elhandelsvirksomheder (7,1% for det simple gennemsnit og 5,8% for det vægtede gennemsnit). T-testen og Mann-Whitney U-testen viste, at den observerede forskel for det simple gennemsnit hhv. medianen mellem grupperne var hhv. statistisk signifikant og statistisk insignifikant. Dækningsgraden var dog kun repræsenteret med mellem 63,6-95%, jf. tabel 16.

I forhold til nulpunktsomsætningen viser det sig, at de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder (127,4) i højere grad end de koncernforbundne elhandelsvirksomheder (125,8) har en omsætning over deres nulpunktsomsætning, når der ses på medianen. Medianen for indekset er nemlig 1.6 højere for de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder. Det simple gennemsnit og det vægtede gennemsnit viste dog, at de koncernforbundne elhandelsvirksomheder (indeks 5218,9 for det simple gennemsnit og indeks 1200,2 for det vægtede gennemsnit) klarer sig bedre end de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder (indeks 158,4 for det simple gennemsnit og indeks 148,6 for det vægtede gennemsnit). Hverken t-testen eller Mann-Whitney U-testen viste statistisk signifikans for de observerede forskelle i hhv. det simple gennemsnit og medianen mellem grupperne. Dette nøgletal var repræsenteret med mellem 63,6-95%. Det skal derfor tolkes med forbehold. Herudover var nøgletallet i høj grad præget af ekstreme observationer, hvilket gør, medianen formentlig er mest retvisende for nulpunktsomsætningsindekset.

Hvad angår soliditetsgraden, er denne i gennemsnit højere med 38,2%-point for de koncernforbundne elhandelsvirksomheder (57,1%) i forhold til de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder (18,9%) over perioden baseret på medianen, hvilket indikerer, at de koncernforbundne elhandelsvirksomheder er bedre kapitaliseret. Det simple gennemsnit og det vægtede gennemsnit viser også, at de koncernforbundne elhandelsvirksomheder (55,4% for det simple gennemsnit og 50,0% for det vægtede gennemsnit) er bedre kapitaliseret end de ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder (17,7% for det simple gennemsnit og 19,5% for det vægtede gennemsnit). De statistiske tests viste, at den observerede forskel i det simple gennemsnit og medianen mellem de to grupper var statistisk signifikant. Nøgletalstilstedeværelsen var 100% for de koncernforbundne og ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder, jf. tabel 16.

Ud af de analyserede nøgletal vurderes afkastningsgraden, som det væsentligste enkeltstående nøgletal til at beskrive rentabilitet og økonomisk performance for elhandelsvirksomhederne. Det skyldes, at afkastningsgraden beskriver, hvor stort afkastet af virksomhedens samlede investerede kapital er, når både variable og faste omkostninger er afholdt. Nøgletallet er ikke følsomt over for virksomhedens finansielle gearing, sådan som egenkapitalens forrentning er. Overskudsgraden viser også, hvor stort afkastet har været, men sætter det i forhold til omsætningens størrelse. Overskudsgraden vurderes næst efter afkastningsgraden at være det bedste tal til at beskrive rentabilitet og økonomisk performance.

SAMMENFATNING

Der skal tages forbehold for de virksomheder, der ikke er inkluderet i nøgletalsberegningerne. Det gør sig gældende for Ørsted Salg & Service A/S, som er blevet ekskluderet, da de også havde andre betydende aktiviteter. Dette gør sig også gældende for Energi Danmark A/S, der er en stor elhandelsvirksomhed. Energi Danmark A/S handler nemlig både med el, gas og carbon m.m. og derfor er Energi Danmark A/S blevet ekskluderet. Selvom elhandelsaktiviteten ikke er særligt høj relativt set i forhold til Energi Danmark A/S' samlede aktivitet, forventes deres elhandelsaktivitet alligevel at være høj i forhold til elmarkedet generelt. Eksklusionen af både Energi Danmark A/S og Ørsted Salg & Service A/S forventes således at have en væsentlig betydning for nøgletalsberegningerne. Eksklusionen af sådanne store virksomheder umuliggør en dækkende og retvisende nøgletalsanalyse, da der således alene ses på en begrænset del af markedet.

Herudover afspejler nøgletallene ikke nødvendigvis den rene elhandelsaktivitet i virksomhederne, selvom det er virksomheder med over 80% af aktiviteten, der kan henføres til elhandelsaktivitet, der er inkluderet i nøgletalsberegningerne.

Endeligt består der nogle betænkeligheder i forhold til at drage nogle konklusioner i forbindelse med at sammenligne de to grupper mod hinanden, da nøgletallene ikke i alle tilfælde er 100% repræsenterede. Datarepræsentationen svinger fra knap 64% til 100% for de 6 undersøgte nøgletal. Særligt skal omsætningsrelaterede nøgletal, der har en lavere datarepræsentation tolkes med forbehold, hvilket gør sig gældende for overskudsgraden, dækningsgraden og nulpunktsomsætningen. Grunden til dette er, at mindre virksomheder kan undlade at indberette omsætningen. Derfor har de i stedet indberettet bruttofortjenesten, som er omsætningen fratrukket variable omkostninger. Selvom virksomhederne er blevet kontaktet, er det ikke alle, der har svaret, eller har ville svare. Derfor findes der ikke en fuldstændig repræsentation for disse omsætningsrelaterede nøgletal, hvilket gør, at analysen bliver mindre gennemsigtig.

Det skal desuden bemærkes, at alle de 6 beregnede nøgletal ikke alle giver udtryk for rentabilitet. Soliditetsgraden fortæller eksempelvis ikke hvor rentabel, virksomheden er. Den er snarere et udtryk for, hvordan virksomheden har organiseret sig i forbindelse med dens kapitalfremskaffelse.

Denne udarbejdede analyse af forskellen i nøgletal mellem elhandelsvirksomheder som er koncernforbundne og ikke-koncernforbundne med netvirksomheder i perioden 2013-2017 havde henblik på at belyse betydningen af koncernforbundne netvirksomheder på detailmarkedet for el. Der består dog store betænkeligheder i forhold til store virksomheder, der ikke har kunnet karakteriseres som rene elhandelsvirksomheder, der ikke er blevet inkluderet, trods de har en stor elhandelsaktivitet i det danske detailmarked. Herudover var datarepræsentationen meget svingende. Endeligt bestod der stor variation over tid, ligesom at medianen, det simple gennemsnit og det vægtede gennemsnit i flere tilfælde pegede i forskellige retninger. Ligeledes var de observerede forskelle ikke i alle tilfælde statistisk signifikante. Egenkapitalforrentningen viste statistisk signifikans, men da gearingen var højere for de ikke-koncernforbundne, er dette nøgletal ikke særligt retvisende. Det er nemlig også forventeligt, at der er et højere

ejerafkastkrav, når andelen af egenkapital i forhold til den samlede kapital er mindre, som følger af WACC-teorien, da egenkapitalen er efterstillet fremmedkapitalen i konkursordningen. Afkastningsgraden, der formentlig kan siges at være det bedste rentabilitetsmål, da det benytter resultat af den primære drift, så der ses på resultatet af den primære drift – elhandel og som er neutralt over for gearing, viste ikke statistisk signifikans. Henset til alle disse forhold er det svært at konkludere noget entydigt om betydningen af koncernforbundne elhandelsvirksomheder på detailmarkedet for el.

Selv hvis det havde været muligt at udskille elhandelsdelen fra den samlede aktivitet for de store virksomheder, der ikke er inkluderet, ville det være svært at konkludere på den samlede betydning af koncernforbundne netvirksomheder på detailmarkedet for el. Dette ville have krævet, at der blev inddraget flere analyser til at belyse betydningen. Det kunne eksempelvis være analyser af omkostningen pr. kWh., analyser af markedsadgangsbarrierer osv., som i fremtidige analyser ville blive inddraget.

BILAG

BILAG 1: HØRINGSNOTAT

Notat om høring af rapporten ”Økonomiske nøgletal for koncernforbundne og ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder”

7. oktober 2019

1. INDLEDNING

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet gennemfører i samarbejde med Energistyrelsen, Forsyningstilsynet og Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen en analyse af koncernforbundne netvirksomheders betydning for konkurrencen på elmarkedet.

Forsyningstilsynet har i den forbindelse udarbejdet en rapport, der indeholder resultaterne af en undersøgelse af økonomiske nøgletal for koncernforbundne og ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder med henblik på at belyse betydningen af koncernforbundne netvirksomheder på detailmarkedet for el.

Udkast til rapporten blev sendt i høring den 14. august 2019 hos følgegruppen¹ for analyse af konkurrenceforholdene i elsektoren og arbejdsgruppen³ med frist for høringssvar den 4. september 2019.

Der er indkommet 8 høringssvar vedrørende udkastet til rapporten ”Økonomiske nøgletal for koncernforbundne og ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder” (herefter nøgletalsanalysen). Alle de indkomne høringssvar er vedlagt som bilag 2.

De væsentligste bemærkninger fra de hørte parter til de enkelte emner i rapporten gennemgås og kommenteres nedenfor.

Fleere høringssvar indeholder bemærkninger og opfordringer til konkrete tiltag. Da afklaringen af eventuelle tiltag ikke er omfattet af denne del af kommissoriet for analysen, omtales disse ikke nærmere i dette notat.

2. GENERELLE BEMÆRKNINGER

Generelt har de hørte parter udtrykt forståelse for, at Forsyningstilsynets analyse har været besværliggjort af, at der generelt ikke foreligger dækkende og særskilte regnskabsdata for virksomhedernes elhandelsaktivitet alene.

¹ Følgegruppen består af Dansk Energi, De Frie Energiselskaber, Dansk Industri, Dansk Erhverv, Landbrug & Fødevarer, SMVDanmark, Foreningen for Slutbrugere af Energi og Forbrugerrådet TÆNK.

³ Arbejdsgruppen består af Energistyrelsen, Finansministeriet, Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet og Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

Side 2/3

3. BEMÆRKNINGER TIL KONKRETE EMNER

3.1. DÆKKENDE ANALYSE FOR BESVARELSEN AF OPDRAGET

Dansk Energi (Handel) er af den holdning, at det er positivt, at man har formået at dække mere end 40 pct. af markedet, hvormed analysen må betragtes som værende dækkende for besvarelsen af det givne opdrag jf. kommissoriets pkt. 2.

Dansk Industri bemærker, at resultater baseret på en stikprøve på 43 pct. af markedet bør kunne bruges som en indikation på forholdene i markedet. Dansk Industri savner i den forbindelse en mere klar tilkendegivelse fra Forsyningstilsynet af, om analysen er anvendelig eller ej, da Dansk Industri finder det ejendommeligt, at tilsynet på den ene side giver udtryk for, at en analyse, der kun dækker 43 pct. af markedet, ikke er anvendelig, men alligevel drager konklusioner baseret på analysens resultater.

KOMMENTAR

Forsyningstilsynets konklusion om, at analysen ikke er dækkende, beror på det forhold, at de udvalgte elhandelsvirksomheder ikke er særligt repræsentative for det samlede marked. Dette skyldes, at en række store koncernforbundne elhandelsvirksomheder ikke er inkluderet i analysen. Dette forhold er nu tydeliggjort i boks 1 i analysen.

Selvom der ikke er tale om en dækkende analyse, er det alligevel relevant at beskrive forskellene i nøgletallene for de 43 pct. af markedet. Disse resultater skal dog læses med forsigtighed, da der, foruden den svage repræsentation af store elhandelsvirksomheder, fortsat består en dataproblematik. Nøgletallene viser således ikke nødvendigvis den rene elhandelsaktivitet, da elhandelsaktiviteten hos de virksomheder, der er omfattet, overstiger 80% af den samlede omsætning, og disse virksomheder driver derfor også anden virksomhed. Samtidig skal der tages forbehold for, at datarepræsentationen svinger fra knap 64% til 100% for de 6 undersøgte nøgletal.

3.2. MANGLENDE DÆKNING AF FORSKELLIGE DETAILMARKEDER

SMV Danmark er af den opfattelse, at der er en manglende iagttagelse af forskellige detailmarkeder og især en manglende iagttagelse af de små elforbrugere, hvilket er et problem for analysen.

KOMMENTAR

Ifølge kommissoriet har Forsyningstilsynet haft til opgave at undersøge detailmarkedet som helhed. Det har således ikke været en del af opdraget for denne analyse at gennemføre delanalyser af de små elforbrugere.

3.3. ANALYSE AF NETSLSKABERNES ØKONOMI

De Frie Energiselskaber nævner, at det er en betydelig mangel ved nøgletalsanalysen, at der ikke er foretaget en analyse af netselskabernes økonomi med henvisning til, at

opdraget vedrørende nøgletalsanalysen i kommissoriet lyder ”Der skal ligeledes udarbejdes en regnskabs- og prisanalyse af koncernforbundne elhandelsvirksomheder med henblik på at belyse betydningen af koncernforbundne netvirksomheder på detailmarkedet for el.”. De Frie Energiselskaber foreslår, at der laves en detaljeret regnskabsanalyse til vurdering af markedsmæssighed af aftaler og transaktioner mellem et elnetselskab og koncernrelaterede selskaber.

KOMMENTAR

Der skal ifølge den citerede kommissorietekst udarbejdes en analyse af elhandelsvirksomhedernes økonomi, hvilket er nøgletalsanalysens fokus. Formålet med at udarbejde analysen på de koncernforbundne elhandelsvirksomheder er at belyse betydningen af koncernforbundne netvirksomheder. Ifølge den citerede kommissorietekst skal der ikke udarbejdes en analyse af netselskabernes økonomi.

Forsyningstilsynet bemærker, at Forsyningstilsynet som en yderligere leverance til Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets konkurrenceanalyse er i gang med at udarbejde en analyse af netvirksomhedernes forrentning. Forsyningstilsynet fører desuden tilsyn med markedsmæssigheden af aftaler og transaktioner mellem på den ene side de el-, gas- og varmedistributionsvirksomheder og på den anden side andre koncernforbundne virksomheder.

3.4. EJERMÆSSIG UNBUNDLING

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen er af den opfattelse, at rapporten ikke giver anledning til at konkludere, at der er grundlag for at foretage ejermæssig unbundling.

KOMMENTAR

Der kan af nøgletalsanalysen ikke konkluderes noget konkret om ejermæssig unbundling, hvilket kræver udarbejdelse af flere analyser.

BILAG 2: HØRINGSSVAR

Dok. ansvarlig: MYP
Sekretær:
Sagsnr: s2018-314
Doknr: d2019-18359-9.0
3. september 2019

Bemærkninger fra Dansk Energi (Handel) til udkast til rapport om "Økonomiske nøgletal for koncernforbundne og ikke-koncernforbundne el-handelsvirksomheder" af Forsyningstilsynet

Overordnet set er det Dansk Energis holdning, at Forsyningstilsynet har lavet et fornuftigt stykke arbejde med henblik på at afdække mulige forskelle i en række økonomiske nøgletal mellem koncern- og ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder. Det er endvidere positivt, at man har formået at dække mere end 40 pct. af markedet, hvormed analysen må betragtes som værende dækkende for besvarelsen af det givne opdrag jf. kommissoriets pkt. 2, som ændret til:

"Der gennemføres en analyse af forskellen i forskellige nøgletal for henholdsvis koncernforbundne og ikke koncernforbundne elhandelsvirksomheder, fx afkastningsgraden, egenkapitalens forrentning, overskudsgraden, dækningsgraden, soliditetsgraden og nulpunktsomsætningen."

Dansk Energi hæfter sig ved, at Forsyningstilsynet ikke kan konstatere nogen klar og systematisk forskel mellem de koncern- og ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheders rentabilitet og økonomiske performance, uanset hvilken statistik parameter, der sammenlignes. At der ikke kan konstateres en systematisk forskel mellem de to virksomhedsgrupper er imidlertid ikke overraskende, da virksomhedernes nøgletal afhænger af andet end selve selskabsstrukturen – som det også korrekt nævnes i analyse.

Dansk Energi bemærker endvidere, at Forsyningstilsynet erklærer datagrundlaget utilstrækkeligt til at gennemføre analysen da den indberettede data ikke alene vedrører elhandel. Kommercielle virksomheder er jf. Årsregnskabsloven ikke forpligtet til en regnskabsmæssig opdeling af virksomhedens forskellige kommercielle aktiviteter. Dansk Energi vil hermed påpege, at det ikke hidrører manglende vilje, men derimod legitim organisatorisk og kommerciel frihed som en retmæssig begrænsning for analysen.

Analysens præmis

I forlængelse af ovenstående ville en eventuel systematisk forskel i de centrale nøgletal ikke være afgørende for konkurrencesituationen på elmarkedet, ligesom det ikke kan ses som indikator for eventuelle udfordringer ved forskellige typer selskabsorganisering. Havde man i indeværende analyse faktisk kunnet konstatere systematiske forskelle i de centrale nøgletal, kunne det afspejle legitime ledelsesmæssige og organisatoriske beslutninger, selskabsmo-

DANSK ENERGI

Vodroffsvej 59 | DK-1900 Frederiksberg C | T: +45 35 300 400 | info@danskeenergi.dk | www.danskeenergi.dk

2

denhed, kundesammensætninger, stordriftsfordele mv. Dansk Energi stiller sig derfor kritisk overfor analysens præmis i forhold til en vurdering af konkurrencesituationen på detailmarkedet for el ud fra en analyse af nøgletal og økonomisk performance. Upåagtet hvilken data-kvalitet man måtte have.

Med venlig hilsen
Dansk Energi

Kamilla Thingvad
Afdelingschef

4. september 2019

LOBA

DI-2019-01036

Forsyningstilsynet
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Dansk Industri
Confederation of Danish Industry

Sendt pr. mail til:
post@forsyningstilsynet.dk
jhp@forsyningstilsynet.dk

DI's hørings svar vedrørende analyser af personsammenfald og økonomiske nøgletal

DI takker for muligheden for at afgive kommentarer til Forsyningstilsynets undersøgelser af personsammenfald i koncernforbundne netvirksomheder og handelsselskaber samt økonomiske nøgletal i relation til analysen af detailmarkedet for el.

I forhold til undersøgelsen af personsammenfald i koncernforbundne selskaber o.lign. noterer DI sig med tilfredshed, at der ikke konstateres overtrædelser af reglerne. DI finder ikke, at personsammenfald og koncerninterne forbindelser, og dermed de eksisterende habilitetsregler, nødvendigvis udgør et problem i forhold til at sikre vandtætte skotter mellem monopolforretningen og den konkurrenceudsatte virksomhed, men at der selvsagt bør være nogle regler for håndtering af interessekonflikter.

I forhold til analysen af økonomiske nøgletal savner DI en mere klar tilkendegivelse fra Forsyningstilsynet af, om analysen er anvendelig eller ej, da DI finder det ejendommeligt at tilsynet på den ene side giver udtryk for, at en analyse, der kun dækker 43 pct. af markedet ikke er anvendelig, men alligevel drager konklusioner baseret på analysens resultater. DI finder, at resultater baseret på en stikprøve, der dækker 43 pct. af markedet, bør kunne bruges som en indikation på forholdene i markedet, og noterer sig, at analysen ikke viser en klar og systematisk forskel mellem de koncernforbundne og ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheders nøgletal.

DI har ikke yderligere bemærkninger.

Med venlig hilsen

Louise Bank
Chefkonsulent

H. C. Andersens Boulevard 18
1787 København V
Danmark

(+45) 3377 3377
di@di.dk
di.dk

CVR: 16 07 75 93

SAGDI-2019-01036

Dato 4. september 2019
Side 1 af 1

Forsyningstilsynet
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Høringssvaret sendt elektronisk til post@forsyningstilsynet.dk med kopi til jhp@forsyningstilsynet.dk

Landbrug & Fødevarer FmbA

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000

F +45 3339 4141

E info@lf.dk

W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Høring over udkast til to rapporter om konkurrenceforhold i elsektoren

Generelle bemærkninger

Det er Landbrug & Fødevarers opfattelse, at der er væsentlige potentialer for at sikre et stærkere tilsyn med aktørerne på elmarkedet. Den nuværende regulering og tilsyn ser således ikke ud til at sikre vandtætte skotter, åbenhed og transparens i en tilstrækkelig grad mellem monopoldelen og de kommercielle aktiviteter. Et stærkere tilsyn og en skærpet og robust regulering på området kan derfor komme både forbrugere og virksomheder til gavn.

Landbrug & Fødevarer vil gerne kvittere positivt for Forsyningstilsynets indsats i forbindelse med tilbivelsen af rapporterne, og har følgende bemærkninger til de to rapportudkast:

Økonomiske nøgletal for koncernforbundne og ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder

Det er beklageligt, at det ikke har været muligt at tilvejebringe det nødvendige datagrundlag for udarbejdelsen af en dækkende og valid analyse af elhandelsvirksomhedernes økonomiske indtjeningsgrundlag og nærmere bestemt de mulige variationer mellem koncernforbundne og ikke-koncernforbundne. Vi vil derfor undlade at kommentere mere specifikt på rapportens fund. Vi håber, at der kan tilvejebringes et bedre datagrundlag.

Undersøgelse af personsammenfald i netvirksomheder, elhandelsvirksomheder og virksomheder, direkte eller indirekte ejer elhandelsvirksomheder

Landbrug & Fødevarer finder det positivt, at Forsyningstilsynets gennemgang ikke har indikeret nogle tilfælde, hvor de gældende krav til habilitet er blevet overtrådt. Men det overvældende personsammenfald blandt netvirksomheder, der falder uden for habilitetskravet og de mange koncerninterne forbindelser, giver dog anledning til stor bekymring. Vi mener derfor, at der er behov for øget fokus på den funktionelle adskillelse ml. monopolaktiviteter og de konkurrenceudsatte aktiviteter, og at der i den henseende er behov for at se på virkemidler, som kan forhindre, at personsammenfald og koncerninterne forbindelser i sidste ende føre til evt. misbrug.

Vi står selvfølgelig til rådighed for yderligere uddybning af ovenstående, og vil gerne forbeholde os retten til at vende tilbage med yderligere information, hvis vi finder behov herfor.

Jens Astrup Madsen
Miljø, Klima & Bæredygtighed

D +45 3339 4222

M +45 2724 5722

E ja@lf.dk

FORSYNINGSTILSYNET
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Islands Brugge 26
Postboks 1990
2300 København S

T +45 33 93 20 00
F +45 33 32 01 74

SMV@SMVdanmark.dk
SMVdanmark.dk

4. september 2019

Tak for fremsendte delanalyser og for muligheden for at kommentere på dem.

Kommissoriet favner alle forbrugere

Det fremgår af kommissoriet for analysen af konkurrenceforholdene i elsektoren, at formålet med analysen er "at bidrage til at sikre en stærk konkurrence til gavn for borgere og virksomheder i Danmark". SMVdanmark forudsætter her, at det naturligvis gælder alle borgere og alle virksomheder.

Analyserne bekræfter "utætheder"

Delanalyserne bekræfter desværre SMVdanmarks medlemmer i deres oplevelse af, at de vandtætte skotter mellem monopolaktiviteter og kommercielle aktiviteter inden for én og samme koncern nok ikke er så vandtætte endda, og i deres oplevelse af, at konkurrencen i elmarkedet kun er effektivt udfoldet i dele af samme.

Massive personsammenfald

Alene delanalysen "Undersøgelsen af personsammenfald i netvirksomheder, elhandelsvirksomheder og virksomheder, der direkte eller indirekte ejer elhandelsvirksomheder" påviser så massive personsammenfald, at dette i sig selv påkalder sig behov for langt mere effektive værn mod sammenblanding af monopolaktiviteter og kommercielle aktiviteter, end vi kender i dag. Om de konstaterede personsammenfald ligger inden for de regulatoriske rammer eller ej, forekommer fra et forbrugerperspektiv at være et spørgsmål af mere akademisk interesse.

Uvildighed er et sundt princip

En nidkær tilgang til uvildighed er et gennemgående og velbegrunnet fænomen i utallige sammenhænge. En forestilling om, at der skulle være mindre grund til at sikre en sådan uvildighed, når det kommer til ledelseslaget i de virksomheder, der er genstand for nævnte analyse, forekommer mindre velbegrunnet. I analyserne inddrages ikke konkrete eksempler; men skeles til de "møgsager", som har været offentligt omtalt i relation til blot en delmængde af monopol-selskabernes aktiviteter knyttet til disse selskabers energispareforpligtelser, ses eksempelvis, hvorfor uvildighed også i disse typer af selskaber er et sundt princip, hvis efterlevelse bør sikres.

100.000-slutbrugergården

Om den oplevede begrænsede konkurrence; personsammenfald m.m. knytter sig til selskaber med flere eller færre end 100.000 slutbrugere, er en teknikalitet, som uanset dennes ophav er ret ligegyldig for de tusinder af SMV'er, som må leve med konsekvenser af fx de dokumenterede personsammenfald og disses implikationer for konkurrencens udfoldelse i elmarkedet. Her henvises igen til ovennævnte kommissorium - med den velbegrundede forudsætning, at det omfatter alle slutbrugere.

Ingen skelnen mellem små og store forbrugeres oplevelse af konkurrencen

Generelt skelnes i de foreløbigt udarbejdede analyser ikke mellem store og små elforbrugere og disses oplevelse af konkurrencen – hovedparten af SMVdanmarks medlemmer hører til blandt sidstnævnte. Mere end 80 % af alle danske virksomheder har et årligt elforbrug på under 20 MWh – i gennemsnit 5 MWh. Og den oplevede konkurrence i markedet er meget forskellig afhængig af, om man som virksomhed er stor eller lille elforbruger.

Det er ikke mærkeligt, hvis de ca. 1.000 danske virksomheder, der står for knap 60 % af erhvervslivets samlede elforbrug, oplever, at elmarkedet er velfungerende. Eller omvendt, hvis de ca. 340.000 erhvervskunder/målepunkter med forbrug under 20 MWh/år oplever, at elmarkedet er knap så velfungerende. Statistikken over leverandørskift indikerer da også en ikke uvæsentlig forskel mellem store og små erhvervskunders ageren i elmarkedet, hvor antallet af leverandørskift notorisk stiger med forbrugets omfang.

Nævnte leverandørskiftstatistik giver kun et afgrænset billede af konkurrencens egentlige udfoldelse. I 2018 skiftede knap 8 % af storforbrugerne leverandør; men rummer det fx 40 eller 80 % af dette segments forbrug? I markedet for småforbrugere er antageligt mindre end 5-6 % af forbruget omfattet af leverandørskift. Et statistisk over leverandørskiftede energimængder for såvel storforbrugere som småforbrugere vil kunne kvalificere afsættet for den samlede konkurrenceanalyse.

Den manglende iagttagelse af forskellige detailmarkeder rummer risikoen for, at de tiltag, der bliver identificeret med afsæt i den samlede analyse, ikke vil kunne indfri dens erklærede formål om at bidrage til en stærk konkurrence for borgere og virksomheder.

Med venlig hilsen

Henrik Lilja

Forbrugerrådet Tænk har modtaget ovennævnte dokument i høring og har følgende bemærkninger.

Der er tale om en sober og nøje dokumenteret gennemgang af det tilgængelige materiale, med henblik på besvarelse af den stillede opgave.

Vi hæfter os ved analysens hovedkonklusion på side 3: "Betydelige dataproblemer og mangel på gennemsigtighed umuliggør en dækkende og retvisende nøgletalsanalyse. Problemet er især, at der generelt ikke foreligger dækkende og særskilte regnskabsdata for virksomhedernes elhandelsaktivitet alene."

Når der ydermere på side 5 bemærkes, at "Det (er) på baggrund af den gennemførte nøgletalsanalyse ikke muligt at belyse betydningen af koncernforbundne netvirksomheder på detailmarkedet for el, sådan som det er ønsket i kommissoriet", er det tydeligt, at der eksisterer alvorlige problemer med gennemsigtigheden for tilsynsmyndigheden med tilstandene på el-markedet i Danmark.

På denne baggrund bør det overvejes hvilket tiltag, hhv. gennemgribende styrkelse af reguleringen eller unbundling, der mest hensigtsmæssigt kan rette op på dette problem.

Med venlig hilsen

Vagn Jelsø
Vicedirektør

Martin Salamon
Chefökonom

Med venlig hilsen

Martin Salamon
Chefökonom / Chief Economist

T +45 7741 7729 / M +45 4194 7905 / taenk.dk
Fiolstræde 17 B / Postboks 2188 / 1017 København K

Forbrugerrådet
Tænk
Danish Consumer Council

DE FRIE
ENERGISELSKABER**Forsyningstilsynet og Implement**

Sendt på mail til:

post@forsyningstilsynet.dk og jhp@forsyningstilsynet.dknkn@implement.dk og hoje@implement.dk**DE FRIE ENERGISELSKABER**Ryesgade 3F, 3. sal
2200 København N**M:** +45 25 46 98 29**E:** jm@defrieenergisekskaber.dk**W:** www.defrieenergisekskaber.dk

København den 4. september 2019

Vedr.: Høring tre rapporter fra Forsyningstilsynet og Implement.

Forsyningstilsynet har sendt tre rapporter i høring, som led i opfølgningen på Elreguleringsudvalgets rapport december 2014 og den arbejdsgruppe der skal analysere selskabsadskillelse og konkurrence i elsektoren. Der er tale om rapporter om følgende emner:

1. *Personsammenfald. "Undersøgelse af personsammenfald i netvirksomheder, elhandelsvirksomheder og virksomheder, der direkte og indirekte ejer elhandelsvirksomheder".*
2. *Økonomiske nøgletal. "Økonomiske nøgletal for koncernforbundne og ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder".*
3. *Manglende adskillelse. "Undersøgelse af konkurrencesituationen på elmarkedet med fokus på de koncernforbundne virksomheders aktiviteter".*

Vi har struktureret vores høring med et indledende summary, der går på tværs af de tre rapporter, og dernæst kommentarer til de tre rapporter i tre efterfølgende delafsnit. Afslutningsvist gives en afrunding med forslag til opfølgning.

SUMMARY

Vi hører af og til, at det er ude af proportioner at efterspørge ejermæssig adskillelse af energisekskaberne. På baggrund af de problemer som rapporterne og mange konkrete eksempler understøtter, er det vores opfattelse, at der nu er grundlag for at spørge, om der overhovedet er overensstemmelse mellem intentionerne bag lovgivningen, og det som rent faktisk sker på det danske energimarked? Altså: Hvordan kan netselskaber – indenfor reguleringsrammer med klare krav om adskillelse fra kommercielle selskaber - tømme for medarbejdere og hvorefter alle selskabets opgaver fra adgang til databaser og it, ansættelse/afskedigelse, public affairs-aktiviteter, finansielle transaktioner blandes sammen med kommercielle selskabers ditto aktiviteter? Og måske endda løses af nøjagtigt de samme medarbejdere? Så er alt jo kun i teorien adskilt, mens det reelt er blandet sammen med alle de skadesvirkninger, som vi ved, der knytter sig hertil. Tilsynet har i den forbindelse kun ringe mulighed for at føre tilsyn og kontrol.

Som opfølgning på Elreguleringsudvalgets rapport (2014)¹ skulle der i løbet af 2018 foretages en analyse af fordele og ulemper ved ejermæssig ubundling. I forbindelse med Elreguleringsudvalget blev Kammeradvokaten bedt om en vurdering af de ekspropriative elementer ved eksempelvis krav om konkurrenceudsættelse af netopgaver eller krav om ejermæssig adskillelse. Kammeradvokaten vurderede, at det ikke ville være ekspropriation at forlange særlige eller nye krav opfyldt i forbindelse med fornyelse af bevillinger, såfremt dette skete i god tid før udløb af netselskabernes bevillinger. Dette sker løbende fra primo 2021.

¹ Kilde: https://ens.dk/sites/ens.dk/files/CO2/en_fremtidssikret_regulering_af_elsektoren_web.pdf

Rapporterne står tvivl om særligt tre forhold, som understreger behovet for handling:

1. Barrierer for grøn omstilling

For det første står rapporterne alvorlig tvivl ved netselskabernes mulighed for objektivt at behandle alle kommercielle energiselskaber lige. Dermed kan netselskaberne ende med at udgøre en barriere for grøn omstilling. Konsekvensen er, at de mange kommercielle selskaber, som vi også har brug for til at drive den grønne omstilling, risikerer at blive holdt ude af markedet af netselskaber, som ikke behandler konkurrenter til deres kommercielle søsterselskaber på lige og objektive vilkår. Det sker, fordi elnetselskaberne mangler klare ejerinteresser. De er tømt for medarbejdere og alene en tom skal, der bruges til at foretage aftaler om koncernintern samhandel og "koncernintern finansiering" (dvs. belåning mellem søsterselskaber til attraktive rentesatser og lånevilkår). Det er en barriere for en effektiv grøn omstilling, hvor vi skal have alle selskaber og forbrugere til at trække.

2. Ringere målopfyldelse på grøn omstilling

For det andet beder elnetselskaberne lige nu om 29-49 mia. kr. til forstærkning af elnettet blandt andet pga. et forventet stigende antal elbiler og varmepumper. Vi skal være sikre på, at hver en krone, som gives til netforstærkning også bliver brugt på netforstærkning – og dermed, at hver en krone øremærket monoopolet bliver i monoopolet. Det kan vi ikke med de tre rapporter, der netop er udarbejdet. Penge øremærket kritisk infrastruktur kan altså havne i andre selskaber, hvor de pludselig tjener andre formål og arbejder for en anden værdiskabelse end den som monopolerne skulle arbejde for. Naturligt vil netselskaberne argumentere for at det vil være ekspropriativt, at bestemme over deres overskud, fordi de har ret til forrentning. Omvendt må forbrugerne retteligt stille spørgsmålstejn ved under hvilke regulatoriske omstændigheder, at de skal lade elnettet udbedres. Ejermæssig unbundling vil sikre at pengene bliver brugt til det formål, som de er afsat. Desforuden skader monopolpengene via andre forretningsområder de energimarkeder, som vi i forvejen har svært ved at få til at fungere. Vi risikerer ringere målopfyldelse på grøn omstilling.

3. Fremtidssikring af rammevilkår for et grønt energimarked.

For det tredje har vi et alvorligt regulatorisk og tilsynsmæssigt efterslæb ift. at leve op til krav om adskillelse og tilsyn med denne adskillelse og vi har behov for at få gøre strukturen på energimarkedet klar til de krav og ændringer, som Danmark skal implementere for at følge op på EU's Clean Energy Package. På et grønt energimarked har vi brug for at nye virksomheder kommer til og tilbyder fleksibilitets- og aggregator-ydelser. Jo mere grøn energi i energisystemet – jo flere fleksibilitets- og aggregator-ydelser har vi brug for, for at holde de meget dyre investeringer i elnettet nede. Det giver sig selv, at netselskaberne her kommer i en klemme, hvis de også skal forvalte et dobbelthensyn i den forbindelse: For det første fordi enhver fleksibilitets- eller aggregator-ydelse vil skabe mindre efterspørgsel efter monoopolets vare – nemlig transport af strøm gennem kabler i jorden – og dernæst vil det øge konkurrencen for deres kommercielle søsterselskaber, som de deler fælles funktioner og øverste ledelse med. Med samfundsøkonomiske briller tager politikkerne stor risici ved ikke regulatorisk at indrette sig i tide på den nye energivirkelighed.

Vores høringsvar afsluttes med forslag til opfølgning.

Ad 1. PERSONSAMMENFALD

Rapporten konkluderer; at:

- *Personssammenfald og koncerninterne forbindelse skaber tvivl om sikringen af vandtætte skotter.*
- *7 ud af 8 selskaber har disse problematikker (over 100.000 kunder) og der er omfattende personssammenfald i mindre selskaber (under 100.000 kunder).*

Kommentar: Konklusionen er entydig. En lang række konkrete sager i perioden 2012-2019 understøtter problemerne. Svag regulering skader markedet. Tilsynet har hverken økonomi eller kapacitet til at dække problemerne af.

---o-o-o---

KONKRETE BEMÆRKNINGER

1.1. Habilitet og adskillelse (side 3).

Den fundamentale udfordring for koncerner med monopol- og kommerciel virksomhed er modstridende formåls- og ejerinteresser. Dette er ofte uklart, når vi drøfter problemer med reguleringen. Formålet med netselskabet (monopolet) er – under overvågning fra et særligt tilsyn og med en særlig regulering, at levere høj forsyningskvalitet bedst og billigst. Monopolet varetager særlige opgaver på vegne af staten på baggrund af en bevilling. Den kommercielle virksomhed derimod skal på lige fod og på lige vilkår med enhver anden kommerciel forretning – og uden de særlige fordele, der måtte knytte sig til at være i koncern med et monopol-selskab – kappes om kunder under gældende konkurrence- og markedsføringslovgivning samt civilret.

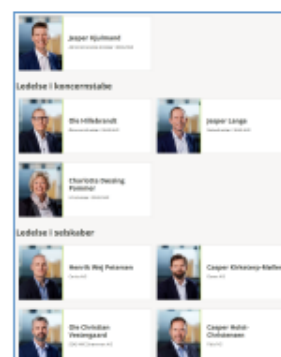
Det har konkret betydning ift. indretningen af de koncerner, hvor Danmark har tilladt undtagelser fra udgangspunktet om adskillelse. Grundantagelser om ledelsen i netselskabet:

- Ledelsen af netselskabet må ikke have interesser, som gør, at de ikke kan handle uafhængigt.
- Ledelsen skal have reel beslutningskompetence uafhængigt af koncernen ift. drift, vedligehold og udvikling af nettet.
- Kravet indebærer tilstedeværelsen af nødvendige menneskelige, tekniske, fysiske og finansielle ressourcer.
- Netselskabets ressourcer er også nødvendig for at kunne indkøbe ydelser af koncernen på reel armslængde.

Lad mig give et konkret eksempel på, hvor koncernerne generelt er udfordret. Det understreges, at SEAS NVE-koncernen ikke fremhæves frem for andre. Alle koncernerne har mulighed for at benytte sig af de samme regler. SEAS NVE er alene et konkret eksempel, som bliver givet her:

Figur 1. SEAS NVE Holding (ca. 400.000 netkunder).

	SEAS NVE HOLDING	SEAS NVE STRØMMEN	SEAS NVE NET (Nu CER- US)
Selskabstype	HOLDINGSSELSKAB	HANDELSSELSKAB	MONOPOLSELSKAB
Adm. dir./CEO	Jesper Hjulmand	Ole Vestergaard	Carl Henrik Wej Petersen
Bestyrelse	Formand Jens Stenbæk Jacob Christian Tetzlaff Jesper Hjulmand	Formand Ole Hillebrandt Jensen (Direktionsmedlem i Holding-selskabet) Ole Vestergaard Charlotte Døssing Pommer (HR direktør)	Formand Jesper Hjulmand (CEO i Holdingselskabet) Carl Henrik Wej Petersen Jesper Lange (Stabsdirektør)
Direktion	Jesper Hjulmand Ole Hillebrandt Jensen	Ole Vestergaard	Carl Henrik Wej

Kilde: Virk.dk: Tegningsregel, personkreds og revisor samt <https://www.seas-nve.dk/koncernen/om/koncernledelse>

I eksemplet her varetager eksempelvis holdingselskabets do-delte direktion samtidig formandsposterne i hhv. netselskabet og handelselskabet. Det er ikke vores opfattelse, at gældende regler – habilitetsregler, eldirektivet og selskabslovens begrebsdefinition om adskillelse i §7 – samt intentionerne bag lovgivningen er overholdt, når konstruktioner, som her ovenfor tilsyneladende anses for lovlige.

Når ovenstående eksempel er tilladt indenfor gældende lovgivning, så må vi konstatere, at reglerne om adskillelse ude i virkelighedens verden alene har karakter af formalia, som – lidt hårdt tegnet op - alene skal være i orden ift. den årlige indberetning til tilsynet. Det er effektivt at opstille rene formelle krav til opdeling, så længe netselskaber indgår i samme koncern som de kommercielle aktiviteter.

Problemerne i elsektoren opstår, fordi de to virksomhedsfunktioner reelt ikke er adskilt. Overordnet vil concernens interesse altid være sammenfaldende, så længe ejerinteressen er sammenfaldende. Det vil i enhver vertikalt integreret concern samlet set være underordnet, om overskud tjenes og egenkapital genereres i monopolaktiviteten eller i handelsaktiviteten/ anden konkurrenceudsat aktivitet. Derudover medfører den manglende adskillelse risiko for krydssubsidiering, der er skadeligt for konkurrencen og kan medføre forøgede net-omkostninger.

Det er i praksis umuligt at opstille et håndhævet krav om, at concernforbundne virksomheder på daglig basis skal fungere adskilt og uafhængigt – herunder f.eks. ift. intern samhandel. Ejerinteressen eller concerninteressen vil være fælles og den vil i sidste ende være styrende for den samlede forretningsudførelse. Uanset krav om adskillelse af ledelsesfunktioner vil intet ledelsesmedlem i en concernforbundet virksomhed træffe en beslutning, der kan skade den concernforbundne kommercielle virksomhed. Tværtimod vil man altid søge at fremme egne samlede concerninteresser.

I selskabsloven er concernbegrebet defineret i §7, og her fremgår det, at bestemmende indflydelse er beføjelsen til at styre en dattervirksomheds økonomiske og driftsmæssige beslutninger. Det fremgår at bestemmende indflydelse ift. en dattervirksomhed foreligger, når moderselskabet direkte eller indirekte gennem en dattervirksomhed ejer mere end halvdelen af stemmerettighederne i en virksomhed med mindre det særlige tilfælde klart kan påvises, at et sådan ejerforhold ikke udgør bestemmende indflydelse. I forlængelse heraf fastlægger konkurslovens §2 et nærtstående begreb: Ved nærtstående forstås ved denne lov to selskaber såfremt det ene er dets nærtstående direkte eller indirekte af en væsentlig del af det andet selskabs kapital eller såfremt en væsentlig del af begge selskabers kapital direkte eller indirekte ejes af samme person eller selskaber eller af indbyrdes nærtstående personer eller selskaber.

I enhver anden dansk lovgivningsmæssig sammenhæng bortses således ikke fra, at netvirksomheden og elhandelsvirksomheden i vertikalt integrerede concerner både er concernforbundne og nærtstående. Normalen er således, at der kigges på realiteten. Kan selskaberne udøve indflydelse over hinanden – eller er de underlagt fælles indflydelse – ja, så er de i concern, og de er nærtstående, da der er et interessefællesskab, der ikke kan adskilles.

I elforsyningsloven er der, baseret på eldirektivets krav, etableret et kunstgreb, hvor nogle formelle krav – herunder i visse tilfælde krav til udskillelse i en særskilt juridisk person – og nogle krav til benyttelse af særskilt identitet for netvirksomheden skulle søge at opfylde det adskillelseskra, der har været vurderet nødvendigt for en effektiv konkurrence. Som kravene er formuleret i dag, er det en ren formalitet uden nogen reel funktion, når det kommer til at sikre opfyldelsen af dette formål.

Tag eksemplet ovenfor med ledelsen i hhv. SEAS NVE Holding samt concernens hhv. handelselskab og netselskab. Reguleringen – og ej heller tilsynet – er ikke indrettet på, at concernen skulle spekulere i at vælge løsninger, der kunne gøre det dyrere for forbrugerne.

Tilsynet har ført "tillidsbaseret regulering", dvs. svage regler og lav grad af tilsyn, idet antagelsen var, at selskabernes ejere, dvs. ultimativt de 3,2 mio. forbrugerne, selv kunne holde hånd i hanke med selskabernes daglige ledelse. Det har vist sig gentagne gange at den antagelse er udfordret ude i virkeligheden. For ovenstående concern, hvor direktionen for holdningselskabet også er indsat som bestyrelsesformænd i hhv. netselskabet og handelselskabet kommer værdiskabelsen under pres. Netselskabet og handelselskabet er født med to meget forskellige ejerinteresser, som deres respektive bestyrelser samt daglige ledelse er sat til at vogte på vegne af ejerne, dvs. forbrugerne. Det har formodningen imod sig, at de to selskaber vil sætte sig op imod hinanden ved tvister ved samhandel – herunder at de vil trække hinanden igennem civile søgsmål, såfremt der er konflikt.

Et par eksempler, som kan udspille sig indenfor den concernstruktur, der er vist ovenfor:

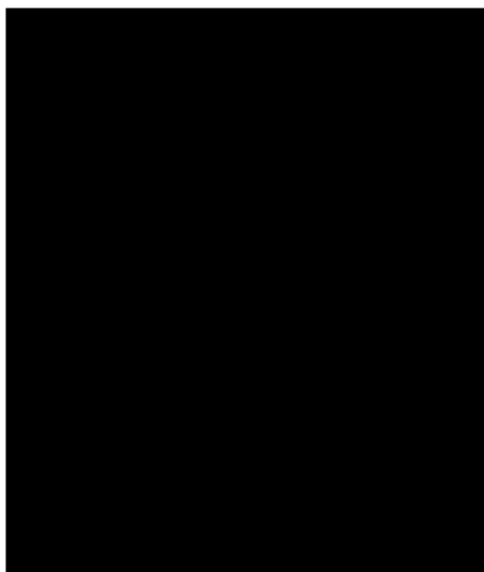
- EKS 1: Alle netselskabets administrationsopgaver – herunder juridisk rådgivning - placeres i holdingselskabet. Fakta: Her placerer bestyrelsesformanden i princippet opgaver "hos sig selv" i holdning-selskabet
- EKS 2: Alle netselskabets energitilskudsopgaver (værdi 170 mio. kr.) sendes i udbud af holdingselskabet på vegne af netselskabet med handelselskabet som eneste byder og dermed vinder. I princippet en handel, der foregår mellem to bestyrelsesformænd, der samtidig deler daglige ledelsesposter i den samlede concern – og dermed entydigt varetager concernens samlede interesse.
- EKS 3: Netselskabets indkøb af nettab hos handelselskabet. Her handler de to bestyrelsesformænd, der udgør direktionen med hinanden. Uden udbud. Bliver pris og betingelser sat til gavn for concernens samlede bedste eller for netselskabets bedste?

Det har formodningen imod sig, at selskaberne i en lang række konkrete sager og situationer er i stand til at holde ejernes interesser i hhv. monopol og handelselskab adskilt. Det er derfor vores opfattelse, at Forsyningstilsynet – set i lyset af eksempler som ovenstående bør ændre på konklusionen på side 3: Habilitetsreglerne kan ikke være overholdt i et eksempler, som gengivet her ovenfor.

EKS 2. Selskaberne handler og forhandler med sig selv. Problemet med dobbeltroller er velbeskrevet. Her er blot et konkret eksempel på, hvad reguleringen tillader: Forhandling om husleje i et selskab uden medarbejdere. I dette konkrete tilfælde har forbrugerne betalt [REDACTED]. I husleje til et selskab uden medarbejdere. Dette kommer i tillæg til en administrationsaftale, hvori sådan en omkostning normalt ville være dækket.

Figur 2. Koncernintern aftale, hvor selskabet handler med sig selv

Det giver næsten sig selv, at hård økonomisk forhandling, markedsprøvning eller drøftelse af udbud nok ikke har været på tale.

Eksemplet viser også at dette er tilladt indenfor gældende regulering. Det er lovligt at foretage handler "med sig selv" sådan, som det ses af aftalen her. Og igen for at sige lidt om tilsynets muligheder, så har tilsynet ikke kontrolleret markedsmæssighed af en aftale som denne her. Det er et ressourcetungt apparat, der skal stables på benene, såfremt det skal blive et effektivt tilsyn med den volumen, som der kan være i det danske elmarked på koncerninterne aftaler.

I kort forlængelse heraf: Det har formodningen imod sig, at selskaber med mere end 100.000 kunder leverer mere markedsskadelige effekter end selskaber med færre end 100.000 kunder. Altså: Hvis konkurrencen forvrides, så sker det uanset om selskabet har 98.000 kunder eller 110.000 kunder. Derfor må det være de samme regler, der gælder.

1.2. NETSELSKABER BØR BETRAGTES SOM KONCERNFORBUNDNE (side 23)

På papiret er de nævnte elselskaber på side 23 adskilt og uden koncernforbindelse. Men reelt, har selskaberne på listen – Nord Energi Net undtaget – etableret sig i økonomiske fællesskaber, hvor igennem de kan opnå samme fordele som koncernforbundne selskaber. Derfor bør de være underlagt samme bestemmelser og kontrol, som de øvrige koncernforbundne selskaber.

Tilsynet bør her inddrage yderligere information og vurdere muligheden for at kontrollerede transaktioner, dvs. i situationer, hvor en eller flere parter gennem en etableret relation kan kontrollere en transaktion – også selv om parterne på papiret enkeltvist ikke har majoritet. Dette begreb anvendes i revision af selskaber og kræver at der foretages en konkret vurdering. De relationer, der kan er typisk familierelationer eller samarbejdsrelationer, som har fundet sted over tid eller situationer, hvor fælles interesser i sig selv skaber grundlaget for at parterne tilsammen har interesse i at kontrollere en transaktion.

De energiselskaber, der er nævnt på side 23-24 er gået sammen om at stifte flere kommercielle selskaber sammen. Samstrøm er

handelselskab for selskabernes b-t-c-kunder og netselskaberne ejer også ScanEnergi sammen, som tilbyder energiprodukter til b-t-b-kunder samt energispareprojekter med tilskud fra de energisparemidlerne, som alene netselskaber har adgang til. Her er en oversigt over ejerkredsen:

Samstrøm: Energi Hurup, GEV, VTV Vildbjerg Tekniske Værker, Videbæk Energiforsyning, Tarm Elværk, Sunds Elhandel, Energi Ikast, Kibæk Elværk, Hjørring El og vandforsyning ift. elhandelsaktiviteterne i Samstrøm.

ScanEnergi: Energi-Ikast, Forsynings Helsingør, GEV, Kibæk, MES, RAH, Struer Forsyning, Sunds Elhandel, Tarm Elværk, Thy Mors, Vestforsyning, Videbæk og VTV.

I den konkrete vurdering kunne tilsynet eksempelvis vurdere om partnerne f.eks. på baggrund af længden og omfanget af samarbejdet kunne tilskrives at være nærtstående – og i vurdering også begrunde hvorfor ikke, de er det.

Fundamentet for deres samarbejdsrelation er at de løser opgaver sammen mere effektivt. Derfor er de gået sammen om eksempelvis indkøb af energibesparelser, udbetaling af energibesparelser, håndtering af storkunder, salg til private, markedsføring, it-pladformer, hjemmesideskabeloner, opkøb af selskaber (eks. Danfoss solutions via fællesselskabet ScanEnergi), markedsovervågning og governance (eks. krav om sikkerhedsstillelse overfor handelselskaber). Selskabernes samarbejde har karakter af tæt tilknytning og gensidig økonomisk afhængighed (eksempelvis i forbindelse med risikodelingen ved handel om energispareprojekter). Derfor bør tilsynet revurdere kategoriseringen af selskaberne som ikke-koncernforbundne.

EKS 1: Et udvalg af selskaberne etablerer investeringssamarbejde målrettet vedvarende energiprojekter. Tre af de ovennævnte selskaber – Thy Mors Energi, RAH og Vestforsyning indgår ifølge EnergiWatch 3. september 2019² investeringssamarbejde: "Med fælles investeringer i vedvarende energi står vi stærkere i de tre koncerner". Der er tale om økonomisk forpligtelse og risiko med nærtstående parter.

EKS 2: Selskaberne samarbejder om energibesparelser, tilskudsudbetaling og risikodeling. Selskabernes samlede markedsandel er under 5 pct. Alligevel går de i 2012 sammen om på eet år, hvad der svarer til 30 % af hele årets energibesparelser for alle landets netselskaber. De påtager sig i fællesskab en investering på knap 117 mio. kr. og bliver enige om, at fordele udgifter og risici imellem sig med forskellige forholdstal. Det kræver forhandling og enighed om eksempelvis risikospredning, hvor nogle tager væsentlig større risici på vegne af deres ejere end andre. Figuren her viser – med rødt – hvor store forskelle der er tale om relativt set ift. til deres forpligtelse (Jo længere selskabet er væk fra 100 pct. - jo større risici har selskabet taget).

Figur 3. ESO-indrapporeringer fra de netselskaber (Forsyningstilsynet - 2012 og 2013).

Selskab	2012					2013				
	NS	Genl. investering	NS/Genl. investering (%)	Genl. invest. i energi (mio. kr.)	Genl. invest. i energi (mio. kr.)	NS	Genl. investering	NS/Genl. investering (%)	Genl. invest. i energi (mio. kr.)	Genl. invest. i energi (mio. kr.)
Thy Mors Energi	187.000	387.000	207	287.673	49,30	394.000	1	0	104	
Thy Mors Energi	12.680.000	129.838.000	9833	84.869.022	67,13	19.823.000	1	0	104	
Thy Mors Energi	148.000	148.000	100	133.000	89,86	154.000	1	0	104	
Vestforsyning	702.000	9.174.000	1307	2.300.000	25,18	1.448.000	1	0	104	
Vestforsyning	144.000	1.448.000	1009	761.000	52,63	892.000	1	0	104	
Vestforsyning	2.000.000	2.000.000	100	1.300.907	65,05	3.362.000	1	0	104	
Sunds Elværk	188.000	1.360.000	723	893.368	65,69	458.000	1	0	104	
Sunds Elværk	6.086.000	6.086.000	100	2.360.608	38,80	8.938.000	1	0	104	
Sunds Elværk	2.138.000	20.280.000	949	8.890.310	43,83	14.287.000	1	0	104	
Sunds Elværk	9.138.000	64.276.000	703	19.789.618	30,63	4.251.000	1	0	104	
Sund. Pub. Elværk	160.000	1.027.000	642	1.234.710	120,66	129.000	1	0	104	
Struer Forsyning	1.632.000	1.632.000	100	748.389	45,86	2.311.000	1	0	104	
Struer Forsyning	120.000	1.512.000	1260	1.798.200	118,90	800.000	1	0	104	
TOTAL	27.632.000	244.734.000	887	115.852.290	47,88	98.899.000	1	0	104	

² Kilde: <https://energiwatch.dk/secure/Energinyt/Energiselskaber/article11591460.ece>.

EKS 3: Krav om sikkerhedsstillelse. ScanEnergi håndterer bl.a. individuelle administrationsydelse og juridiske spørgsmål som eksempelvis aktindsigt og krav om sikkerhedsstillelse pva. de enkelte netselskaber. Krav om sikkerhedsstillelse har eksempelvis været stillet via ScanEnergi til mindst et kommercielt handelsselskab.

Selskaberne har således mere, der samler dem, end der adskiller dem – også økonomisk. Derfor må de regnes som koncernforbundet også ift. tilsynsmyndighederne. Det her er ikke uvæsentligt, idet der er tale om en lang række selskaber.

Når vi bringer det op her skyldes det, at vi ser det her som endnu et eksempel på, at det, der reelt sker ude i virkeligheden ikke altid kan fanges af tilsynet. Komplekse konstruktioner gør det svært for tilsynet at fange de uregelmæssigheder, der opstår her. Derfor skal der fokus på de reelle og faktiske skadesvirkninger af samarbejdsrelationerne, som de ser ud i virkeligheden.

KONKLUSION:

Vi kigger ind i en virkelighed, hvor vi skal fjerne barrierer for grøn omstilling. Alternativet er en ringere målopfyldelse, og det har vi ikke råd til med ambitiøse politiske mål om 70 pct. reduktion i 2030. Reguleringen skal være fremtidssikret, så hver en krone bruges mest effektivt og ikke går tabt i koncerninterne transaktioner og spekulationer.

Derfor er det væsentligt, at tilsynet og arbejdsgruppen får fremlagt læsningsforslag for politikerne, som løser de helt reelle problemer, som nu igen er konstateret i energisektoren vedr. den manglende adskillelse mellem selskaberne.

Ad 2. ØKONOMISKE NØGLETAL.

Rapporten konkluderer at der er:

- Betydelige dataproblemer og mangel på gennemsigtighed umuliggør en dækkende og retvisende nøgletalsanalyse.
- Problemet er især, at der ikke foreligger dækkende og særskilte regnskabsdata for virksomhedernes elhandelsaktiviteter alene.

KOMMENTAR:

Pengene tjenes i monopol. Ikke på konkurrenceudsatte aktiviteter. Der skal laves en analyse af netselskabernes økonomi. Det er netselskaberne, der er Forsyningstilsynets pligtsubjekt og dem, der er tilsynets primære tilsynsgegenstand.

---o-o-o---

KOMMENTARER

Det er en generel mangel ved de tre rapporter, at der ikke er fokus på netselskabernes økonomi. Det er netselskaberne og netselskabernes transaktioner samt netselskabernes transaktionsparter, der er interessante at fokusere på, når vi drøfter økonomiske nøgletal. Det er en betydelig mangel i det foreliggende, at der endnu ikke er foretaget en analyse af netselskabernes økonomi.

I kommissoriet for arbejdsgruppen står der: *"Der skal ligeledes udarbejdes en regnskabs- og prisanalyse af koncernforbundne el-handelsvirksomheder med henblik på at belyse betydningen af koncernforbundne netvirksomheder på detailmarkedet for el".*

Tallene i de offentligt tilgængelige regnskaber vil ikke fortælle regulator noget om koncerninterne transaktioner. Alle indkøb er lavet i resten af koncernen, og derfor vil tilsynet alene finde sumtal. Derfor giver offentlige regnskaber ingen information til regulator. Arbejdsgruppen skal et skridt dybere.

Den regnskabsanalyse, der er brug for, er en regnskabsanalyse af netselskaberne, herunder konkret en bilagskontrol af hvad netselskabets penge er brug til, da netselskaberne er tømt for aktiviteter som følge af den såkaldte "entreprenørmodel". Der er nul medarbejdere og nul aktiviteter i monopolselskaberne. Det er en tom skal. Alt indkøbes i koncernens søsterselskaber – ansatte, HR, ledelse, lokaler, IT osv. Tilsynet har ret til at bede om adgang til kontoudtog, bilag og koncerninterne aftaler i netselskaberne. Når vi taler om fordele og ulemper ved unbundling, så er det netselskaberne det handler om og ikke hele energikoncernen med alle de

kommercielle koncernforbundne selskaber. Behovet for denne analyse skal også ses i lyset af en tidsmæssig udfordring. I anbefalingerne fra Elreguleringsudvalget med Søren Bjerre-Nielsen i spidsen står:

“Der bør i god tid inden næste bevillingsperiode udarbejdes en analyse af fordele og ulemper forbundet med ejermæssig unbundling sammenlignet med den nuværende regulering. Analysen, der skal foreligge i god tid inden, der skal tages beslutning om nye bevillinger til netvirksomhederne for perioden efter 2021–2024, skal belyse såvel relevante faglige som juridiske problemstillinger, herunder forholdet til grundlovens ekspropriationsbestemmelse”.

Analysen bør således udarbejdes snarest muligt.

2.1. PENGENE I KONCERNEN TJENES I MONOPOLET - OG MONOPOLET ER TØMT FOR MEDARBEJDERE

Vi gennemgår her en række problemstillinger, som knytter sig til, at pengene i koncernen tjenes i monopol. Det understreger behovet for fokus på netselskabernes økonomi i analyserne.

EKS 1. VERDO: PENGENE TJENES I MONOPOLET

Nedenstående analyse er baseret på NN Markedsdata (2014-2018). Monopol-forretningerne i Verdo-koncernen har i denne 5-årige periode leveret et samlet bidrag på 62 pct. af resultatet, mens den konkurrenceudsatte del af koncernen har leveret 38 pct. Verdo Produktion tælles med som monopolaktivitet, idet produktionsselskabets væsentligst har én kunde, nemlig det koncernforbundne selskab Verdo Varme (kraftvarmeværk).

Figur 4. Regnskaber for Verdo-koncernens selskaber (2014-2018).

VERDO	2018	2017	2016	2015	2014	I alt
Monopol						
El-net Hillerød	1.731	-32	193	295	541	2.728
El-Net Randers A/S	9.611	8.576	7.151	9.081	17.318	51.737
Verdo Vand	6.664	5.214	6.819	4.599	6.196	29.492
Verdo Varme	1.013	20.212	19.342	20.468	19.494	80.529
El-Net Kongerslev A/S	-26					
Verdo Produktion	29.098	5.635	15.906	11.144	6.726	68.509
Monopol i alt	48.091	39.605	49.411	45.587	50.275	232.995
Andel af samlet oms	46%	53%	57%	70%	105%	62%
Konkurrenceudsat						
Midtjysk Elhandel	2.066	995	2.019	1.828	904	7.812
Verdo Hydrogen	2.243	351	-678	176	-472	1.620
Verdo Trading	11.038	11.727	4.478	3.854	7.692	38.789
Verdo Tele	19.972	5.139	2.306	-3.593	18.349	5.475
Verdo Energiteknik	2.055	2.692	2.365	5	-212	6.905
Verdo Teknik	1.766	3.279	-1.302	1.054	-2.974	1.823
Verdo Go Green	14.696	10.450	11.371	7.492	6.878	50.887
Verdo Energy Systems	2.486	454	16.572	8.607	4.073	32.192
Konkurrenceudsat i alt	56.322	35.087	37.131	19.423	-2.460	145.503
Andel af samlet oms	54%	47%	43%	30%	-5%	38%

Kilde: Verdos årsrapporter (2014-2018).

Note: 1. Fra listen er undtaget Verdos internationale engagement: Carbon Partners AS, Norge (80 pct. ejerskab), Carbon Partners Inc, USA (100 pct. ejerskab), Verdo Renewables Ltd (UK) (100 pct. ejerskab) og GF Energy BV (100 Pct. ejerskab).

Den voldsomme stigning i resultatet for Verdo Produktion fra 2017 til 2018 skyldes, at selskabet indregner forrentning af egenkapital på varmeproduktion. Den indregning er endnu ikke godkendt af tilsynet jf. Forsyningstilsynet, som regulerer monopolerne. Stigningen i resultatet for Verdo Produktion modsvarer stort set nedgangen i resultatet ved Verdo Varme. Regnskaberne viser, at Verdos Varmes omkostninger til køb af varme er forøget med 16 mio. kr., mens Verdo Produktions indtægter (fratrukket andre driftsindtægter) er steget med 17,8 mio. kr. Verdo Teles gode resultat består i en ekstraordinær indtægt på 18,8 mio. kr. ifm. salg af virksomheden Nianet A/S. Pengene tjenes i koncernens monopolforretning.

EKS 2. NETSELSKABERNE ER STADIG TØMT FOR MEDARBEJDERE. Udgangspunktet for koncernkonstruktionerne på elmarkedet er at aktiviteterne i energikoncernerne er adskilte. Alt andet er undtagelser herfra.

Fiertallet af energikoncernerne har tømt netselskaberne for medarbejdere. Det var på ingen måde tænkt ind i reguleringen, da den blev skrevet tilbage i 2004 i forbindelse med liberaliseringen. Ingen havde ganske enkelt fantasi til at forestille sig, at koncernerne på denne måde ville spekulere i selskabskonstruktioner for forbrugernes penge.

En analyse af netselskabernes seneste årsregnskaber viser følgende (2018):

- 22 medarbejdere løfter alle opgaver i Danmarks 4 største netselskaber med netto omsætning på 4,4 mia. kr.
- 933.333 kr. i årsløn er gennemsnitslønnen for en medarbejder i de to netselskaber, som oplyser lønsum.
- 1 medarbejder betjener i snit 100.000 kunder i de 4 største selskaber.

Således er netselskaberne – sammenlignet med det foregående regnskabsår i 2017 - fortsat tømt for medarbejdere. I tillæg hertil bør man bemærke at der er meget lav grad af gennemsigtighed og transparens med aflønning af medarbejdere. Det samme gælder vederlag til ledelse (bestyrelse og direktion). Enten fordi beløb ikke oplyses, eller fordi beløb opgives som andele af samleposter, og derfor alligevel ikke er offentligt tilgængelige.

Tabel 5. Oversigt over medarbejdere i elkonzernernes monopolselskaberne i 2018 (2019).

2018	Antal kunder	Antal medarbejdere	Netto omsætning (mia.)
Radius(Ørsted)	996.062	1	2,0
Evonet (Syd Energi)	320.000	14	0,8
Cerius (SEAS NVE)	394.000	7	0,8
N1 (Enüg)	392.000	0	0,8
I alt	2.102.062 kunder	22 medarbejdere	4,4 milliarder

Kilde: Selskabernes egne årsregnskaber indleveret til Erhvervs- og selskabsstyrelsen (2019).

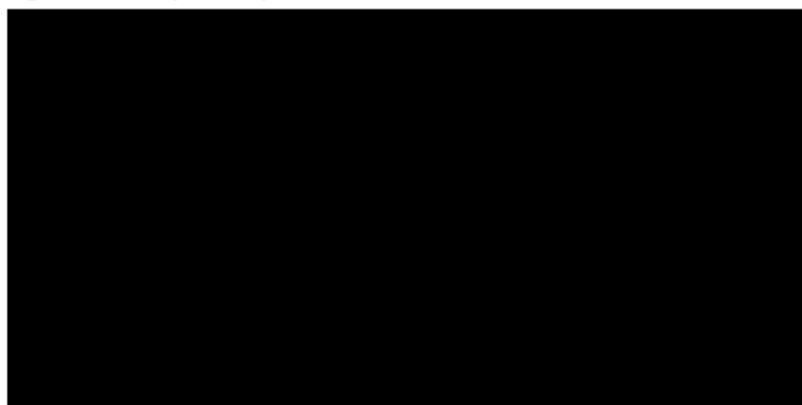
Det har intet med behov for fleksibilitet eller synergi at gøre, når energikonzernerne indretter sig med nul eller få medarbejdere i koncernernes monopolselskab. Udgangspunktet var adskillelse, og det er man kommet meget langt væk fra. I stedet har man udnyttet muligheder for koncernintern samhandel til ugunst for forbrugerne.

Energikonzernerne har flere gange fremhævet, at de lovgivningsmæssigt gerne vil sammenlignes med kommercielle koncerner som eksempelvis Novo, Velux, Danfoss, Grundfos mv.. Det sker også, når vi drøfter koncernforbindelse og -adskillelse. Det er bare to størrelser, der ikke kan sammenlignes, fordi ingen af de nævnte kommercielle koncerner har et monopolben i deres organisation, som de potentielt udnytte kommercielt. Derfor giver den sammenligning reelt ikke mening.

EKS 3. OMFANG AF KONCERNINTERNE TRANSAKTIONER

SE-konzernens netselskab EVONET har for årene 2015-2017 0 medarbejdere. Netselskabet har mellem [redacted] der veksler i omfang og indhold over tid. Se oversigt over aftaler her:

Figur 6. Samhandel (2015-2017).

SE-koncernen er her blot et eksempel, som fremhæves for at illustrere problemstillingen. Metodikken anser tilsynet ikke for at være ulovlig, og andre koncerner benytter sig også af den. Store såvel som små.

Problemet er at konstruktionen set fra forbruger og samfundøkonomisk perspektiv er meget uhensigtsmæssig, fordi den potentielt set åbner for et væld af muligheder for krydssubsidiering. Det er ikke hensigtsmæssigt.

Evonet (tidligere Syd Energi Net) har ingen medarbejdere i netselskabet 2015-2017. Alle opgaver løses koncerninternt. Ingen opgaver har været i udbud. Heller ikke oplagte opgaver som eksempelvis ESO eller køb af strøm til dækning af nettab. Et udbud har man afholdt på Energibesparelser, som koncernen endte med selv at vinde i 2018.

Omfanget af opgaver, som udlægges til koncernforbundne selskaber relaterer sig ikke kun til finansielle transaktioner, men gælder for så vidt alle dele af netselskabets opgaver. Dette ses af "Samhandelsaftalen mellem SE Energi & Klima A/S og Sydenergi Net A/S for 1. januar 2017. Heri beskrives følgende ydelser, som købes af det tomme netselskab:

- Økonomiafdelingen – alle ind- og udbetalinger, produktanalyser, finansiell sparring, udarbejdelse af regnskaber og årsrapporter
- Planning & Controlling - "fokuserer på at skabe sammenhæng og forståelse mellem forrettningens aktiviteter og de finansielle resultater – herunder finansielle analyser og bearbejdning af data".
- Strategisk forretningsudvikling – "Kommercielle analyser – herunder markeds- og konkurrentanalyser, værdiansættelse, såkaldt komplekse excel- og powerpoint-løsninger, juridisk bistand, Lean og Business Process Management samt rådgivning om micro- og macro-trends"
- IT – ansvar for interne og eksterne it-systemer herunder udvælgelse og drift af standardservice + udvikling af interne IT-systemer i koncernen
- Afregning og Inkasso – herunder konkurs, tvangsauktion og fakturering af handelsselskaber i SE Energi og Klima
- Indkøb og logistik – herunder indkøb af varer og ydelser for SE-koncernen.
- Group Treasury & Risk Management. Afdelingen håndterer bl.a: Optimering af SE-koncernens finansiering og Implementering af diverse regelsæt (compliance)
- HR – herunder ansættelse og afskedigelse.
- Koncern Support (Kommunikation, Public Affairs & Facility). Afdelingen håndterer blandt andet: Mediedækningen i koncernen som helhed, herunder ift. andelshavere, intern kommunikation, understøttelse af optimering af forretningsgange, kantinedrift, bygningsdrift osv.

Her træder et forhold særligt tydeligt frem. SE-koncernen har, hvad de selv kalder for et "Internt konsulenthuss", som alle selskaber i koncernen bruger, dvs. både netselskabet og handelsselskaberne.

Det er vores overbevisning, at det hverken er i overensstemmelse med el-direktivet eller med intentionerne bag enhver lovgivning om adskillelse, at elnetselskaber skal kunne sammenblende økonomi og aktiviteter, som det er tilfældet her i "interne konsulenthuss". Reelt set bliver netselskabet en tom skal, som kun rummer papirer og transaktioner om alt fra IT til koncernintern belåning.

Enhver tanke om adskillelse bliver derigennem illusorisk. Det har skadeseffekter på de kommercielle markeder. Det gør det svært for tilsynet at udføre deres tilsynsarbejde med de relativt begrænsede ressourcer, som de har til rådighed. Såfremt alle de ca. 40 netselskaber i Danmark over en periode på 3 år benytter sig af samme metodik som SE-koncernen med samme antal selskaber og aftaler, så skal tilsynet kontrollere og holde øje med ikke færre end 480 koncerninterne aftaler på elområdet.

Det giver sig selv, at såfremt det tilsyn skal være effektivt, så vil de administrative udgifter hertil eksplodere.

Ad 3. Manglende adskillelse

Rapporten konkluderer, at:

- *Reglerne om adskillelse og transparens er ikke tilstrækkelige til at eliminere risiko for konkurrenceforvridende adfærd.*
- *Tilsyn er ikke tilstrækkeligt til at eliminere risiko for konkurrenceforvridende adfærd.*
- *Implement foreslår en række tiltag, der – når de er fuldt implementeret – måske vil eliminere de største kilder til konkurrenceforvridende adfærd.*
- *Implement skriver, at ingen af de foreslåede tiltag er nødvendige, hvis ejermæssig unbundling vedtages.*

KOMMENTAR:

Eksemplerne på sammenblanding er talrige. Energispareordningen er nok den største enkeltstående til dato, men det gælder i princippet alle koncerninterne handler. Nettab er en anden sag, hvor forbrugerne historisk har betalt for meget, men alle samhandler burde eksempelvis have været anmeldt til tilsynet for her altid at kunne være blevet udfordret af tredje part. Det ville lægge dæmper på incitament til overbetaling og forskelsbehandling.

---o-o-o---

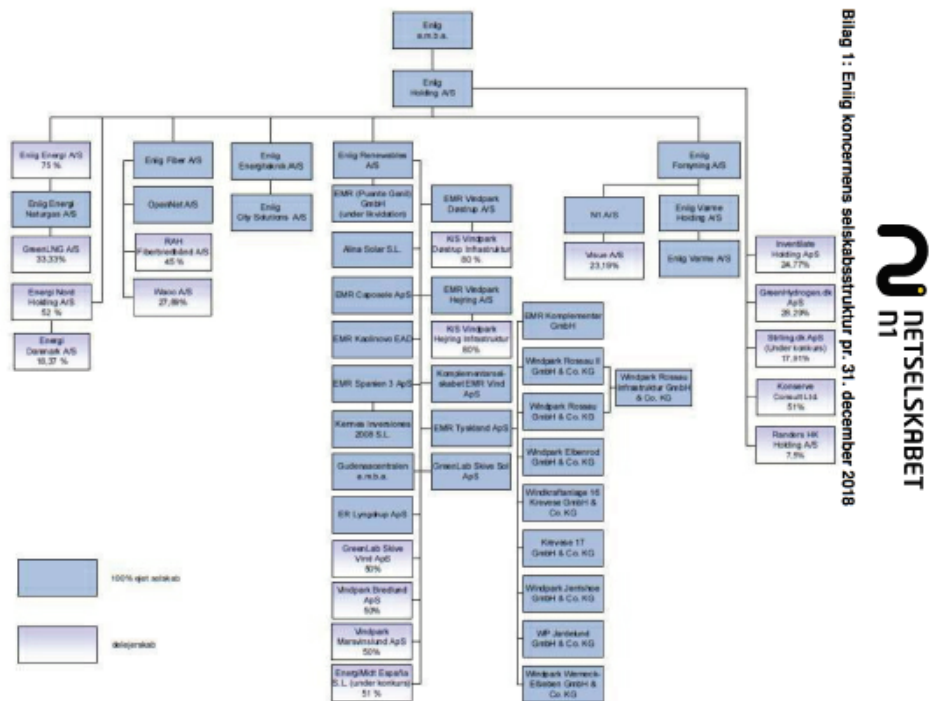
3.1. KOMPLEKSE ORGANISATIONER

I tillæg til implements konklusioner, så er det væsentligt at forstå, de komplekse konglomerater, som energiselskaberne har bygget op. Det stiller krav til graden af adskillelse. Det kommer vi med eksempler på her.

EKS 1. Komplekse organisationer kræver klar adskillelse

I princippet kan et netselskab lave koncerninterne kontrakter med hvert enkelt af koncernens selskaber. Eniig-koncernen har eksempelvis jf. seneste årsrapport for intern overvågning 52 koncernselskaber, som netselskabet kan samhandle med:

Figur 7. Organisationsdiagram Eniig-koncernen.

Bilag 1: Eniig koncernens selskabsstruktur pr. 31. december 2018

Kilde: <https://n1.dk/media/2974/aarsberetning-om-intern-overvaagning-for-kalenderaaret-2018.pdf>

Forsyningstilsynet er ikke gearret til – hverken kapacitets- eller budgetmæssigt – at håndtere samhandel i komplekse koncernkonstruktioner, som her overfor. De seniorkompetencer, der skal til er dyb indsigt i såvel monopolregulering, markedsregulering og komplekse koncernstrukturer. Sådan har vi også set det i forbindelse med finanskrisen: Jo større konglomerater og avancerede strukturer koncernerne bygger op – jo sværere bliver det at føre tilsyn med transaktioner. Ser vi på governance og den kompleksitet, der er under udvikling i energisektoren, så er der mange lighedspunkter. Det bør få advarslamperne til at blinke hos både regulator og tilsynsmyndighed.

I rapporten om Personssammenfald side 6-7 gengives det ideal, som reguleringen er udtænkt til. Det består af nogle enkle selskaber i et klassisk over-/underordningsforhold.

Virkeligheden har flyttet sig – som ovenstående diagram fra Eniig-koncernen viser – langt væk fra en enkel og rent regulatorisk og tilsynsmæssigt overskuelig hverdag. Der er tale om komplekse koncernstrukturer med helt og delvist ejede selskaber, hvor netselskabet potentielt set kan samhandle og have kontakt med alle.

Figur 8. Forsyningstilsynets rapport om Personssammenfald.

FIGUR 1 | DIREKTIVMEDLEMMERS ADDRANG TIL AT OPTYKKE I KONCERNFORBUNDNE VIRKSOMHEDER

Pointen med at tage eksemplet ind i høringssvaret her er, at den regulering vi har i dag, er tiltænkt en helt anden adfærd og en anden og mere simpel organisation end den, som vi ser på energimarkedet i dag. Der kan spekuleres i de sprækker, der opstår i den uklare regulering, og det er svært for tilsynet at bevare overblik og mulighed for indgriben.

Løsningen er mere transparens, mere adskillelse og langt stærkere sikring af isolerede ejerinteresser i de forskellige typer af virksomheder i energikoncernerne. Det her er en statslig opgave, fordi staten skal vogte forbrugernes interesse ved at regulere monopolerne. Uklarhed og gråzoner tjener hverken forbrugerne, regulator eller tilsynet.

3.2. FORSKELSBEHANDLING

Det er væsentligt at sikre, at netselskaberne agerer objektivt og neutralt overfor alle kommercielle selskaber – herunder, at de ikke stille egne selskaber bedre i konkurrencen end andre. Hvis ikke vi sikre det, så ender netselskabernes med i sig selv at være en barriere for grøn omstilling.

I tillæg til eksemplerne i de foregående afsnit, så er det et problem, at koncernerne med netselskaberne som tom skal, optimerer økonomi og omkostninger til ugunst for ejerne og til skade for konkurrencen. Hvis forbrugerne skal have billigste priser skal konkurrencen som værktøj virke. Det gør den ikke, fordi koncernerne har stærk interesse i at stille egne selskaber bedst muligt.

EKS 1. Nettab

En helt ny beregning på de seks største elnetselskaber viser, at kunderne kunne have sparet op mod 50 mio. kr. alene i 2017, hvis selskaberne havde valgt at udbyde deres indkøb af strøm til dækning nettab frem for at købe det koncernintern. Analysen af netselskabernes indkøb viser, at:

- Ingen af Danmarks knap 40 netselskaber har nogensinde afholdt udbud på strøm til dækning af nettab.
- Elnetselskaberne fravælger udbud og køber ind hos søsterselskab, som de både deler kaffemaskine og øverste direktør med.
- Elkunderne får en regning, der er 20 gange højere, end den de ellers kunne have betalt.
- El-kunderne i de seks største selskaber kunne have sparet op mod 50 mio. kr. ved udbud på opgaven "indkøb af nettab" – alene i 2017.
- Der er tendens til "omvendte skalafordele": Jo større selskab – jo større mængde – jo dyrere opgaveløsning.
- Med handlen giver netselskabet handelsselskabet både kontante økonomiske fordele samt fordele i forbindelse med deres samlede strøminkøb: Det ligger en sikker bund i forretningen – og jo større mængde og jo billigere kan selskabet handle.

Metoden, som netselskaberne benytter sig af er lovlig indenfor de gældende rammer, men den er særdeles uhensigtsmæssig for kunderne, som får en meget større elregning, end de egentlig behøvede.

Hvad er nettab?

En del af den strøm, der produceres, går tabt undervejs fra produktionen gennem ledninger, kabler og videre ud til kundernes stikkontakt. Det kaldes nettab. Ifølge offentligt tilgængelige estimater er gennemsnits-nettabet 10 %.

Forenklet forklaret: Der skal derfor sendes 110 % strøm afsted for at være sikker på, at kunden modtager 100 % strøm i stikkontakten. De ekstra 10 % skal energikoncernen købe hos en elhandler. Opgaven kan nemt beskrives og sendes i udbud.

Nettab er en del af indtægtsrammen, men er ikke en del af effektiviseringskravene fra Forsyningstilsynet.

Fordele og ulemper: Ved at undgå, at sende opgaven i udbud opnår koncernen som et samlet hele, dvs. både netselskab og kommercielt selskab, at et lukrativ aktiv kan fastholdes indenfor egen koncernmur.

For handelsselskabet isoleret set opnås følgende fordele:

- Ind ad døren får det kommercielle handelsselskab en kæmpe ordre, som de ikke skal tage i konkurrence med andre.
- Der er tale om en leverance hvis volumen får betydning for handelsselskabernes regnskabsresultat.

For netselskabet isoleret set opnås ikke fordele, men ulemper:

- Netselskabet risikerer at blive hjemsted for dårlige indkøbsaftaler.
- Samhandelsaftalerne risikerer at blive dyrere end nødvendigt – og dermed ikke på markedsmæssige vilkår.

- Indkøbsstrategien skal være "ren spot" for at være i forbrugernes interesse. Over tid vil ethvert selskab med den likviditet, som netselskabet ligger inde med, altid være bedst tjent med spotprisen. Det tilsiger såvel teoretisk som praktisk erfaring.

Isoleret set har netselskabets ejere ingen interesse i at undgå udbud. Et udbud afholdes for at presse pris ned og service op. Ved at undgå udbud mister netselskabet muligheden for dette pris- og servicepres. Til gengæld får den samlede koncern en mulighed for at optimere den samlede udgifts- og opgaveportefølje på tværs af monopoldrift og konkurrenceaktiviteter.

Figur 9. Nettab - baggrundsdata fra seks elnetselskaber (2017)

	Radius	Cerius	EVONET	ENIIG	NRGi	Energifyn	Total
Nettab	357.893.875	161.485.930	111.966.385	197.543.563	71.421.055	83.173.170	983.483.978
Omkostning nettab	191.975.800	90.418.431	48.450.079	88.555.853	34.861.919	39.236.594	493.498.676
Pris pr. kWh	53,64	55,99	43,27	44,83	48,81	47,17	50,18
Indkøbspris spot	165.034.507	74.487.514	49.833.369	88.018.151	31.877.433	37.111.147	446.362.121
Indkøbspris pr. kWh	46,11	46,13	44,51	44,56	44,63	44,62	45,39
Avance ved rens spot	26.941.293	15.930.917	-1.383.290	537.702	2.984.486	2.125.447	47.136.555
Avance ved ren spot pr. kWh	7,53	9,87	-1,24	0,27	4,18	2,56	4,79
Spot gns.pris DK1			22,38	22,38	22,38	22,38	22,38
Spot gns.pris DK2	23,78	23,78					23,78
Såmlet leverance	8.208.544.125	3.989.723.377	3.598.726.312	4.373.635.866	2.108.040.212	2.272.479.225	24.551.149.117
Nettab % af leverance	4,36%	4,05%	3,11%	4,52%	3,39%	3,66%	4,01%
Såmlet forbrug 2017							33.067.000.000
Andel af såmlet forbrug							74,25%
Overfakturering pr. kWh							0,20

Kilde: Elnetselskabernes Energinets datahub (marts 2019) samt Elnetselskabernes reguleringsregnskaber indberettet til Forsyningstilsynet (2018).
 Note: *1: Evonet ligger i 2017 ca. 10 øre lavere end de øvrige år, hvilket kan betyde, at de har udestående fra andre år, som nivelleres ud på andre år.

EKS 2. Entreprenørmarkedet. I forlængelse heraf – og henset til de økonomiske incitamerter, som netselskaberne har – så kan det ikke konkluderes, som Implement gør på side 56 på baggrund af et enkelt interview med en entreprenør for elteknik, "at der ikke er en oplevelse af, at elkoncernerne kan prisdumpe entreprenørydelserne ved hjælp af subsidiering fra moderselskabet". Grundlaget er for spinkelt og kan ikke betegnes som validt.

I princippet kan monopolpenge tilflyde et hvilket af koncernens kommercielle forretningsområder, så hvis det konstateres at der tilflyder penge og fordele til eet område, så vil det gælde alle områder, fordi interessen og konstruktionen tillader det. Det bør tydeliggøres i Implements analyse.

EKS 3. Produktionsanlæg og mulighed for forskelsbehandling. Det er EU, der sætter kravet om unbundling, ikke mindst med DIREKTIV 2009/72/EF. Artikel 26 siger "Er distributionssystemoperatøren en del af en vertikalt integreret virksomhed, skal vedkom-

mende i det mindste være uafhængig, hvad angår retlig form, organisation og beslutningstagning, af andre aktiviteter, der ikke vedrører distribution". Det vil sige uafhængig af både salg- og produktionsvirksomhed.

I Implement's/Forsyningstilsynet's rapporter er der ikke foretaget analyser af de energiselskabernes interesse i produktion af strøm, og hvordan deres vertikalt integrerede netselskaber kan bruges til at favorisere egne produktionsvirksomheder og produktionsanlæg.

Der er helt særlige forhold som komplicerer forholdet til små egenproducenter som f.eks. private solcelleanlæg, hustandsvindmøller og minikraftvarme. Af mange årsager kan små private produktionsanlæg hverken teknisk eller tarifmæssigt sidestilles med store produktionsanlæg. De kan ikke behandles ens, og bliver det heller ikke, men de skal stadig behandles lige og ikke-diskriminerende.

Der må laves, og bliver også lavet, særskilte tilslutningskrav og tarifmodeller for små og store produktionsanlæg. Forskellen er, at mens alle energiselskabernes anlæg hører til de store anlæg tilsluttet til højspænding, så er private egenproducenter alt overvejende de små anlæg tilsluttet lavspænding. Når netselskabet laver de forskellige metoder for tilslutning til store anlæg og små anlæg, så ligger der her en oplagt mulighed for at favorisere netselskabets koncernforbundene produktionsvirksomheder på bekostning af små egenproducenter.

I praksis ser vi, at netselskaberne kan diskriminere små egenproducenter samtidig med, at de har mulighed for at hjælpe større produktionsvirksomheder. Forskelsbehandlingen mellem små og store anlæg bør også analyseres.

3.3. SAMMENBLANDING

EKS 1. Mail fra Dansk Energi. Dansk Energi, der repræsenterer netselskaber og handelsselskaber, koordinerer information på tværs af koncernernes selskaber. Givet hele konstruktionen med personsammenfald, den komplekse koncernstruktur og de tømte netselskaber, så er dette ikke usædvanligt. Det vigtigste for regulator og tilsynsmyndighed er – også i forbindelse med analysen her – at regulator og tilsyn har adgang til information og viden om, hvad der foregår i praksis ude i selskaberne.

Koncernsammenblanding er en udfordring. Det blev understreget ved Dansk Energis udsendelse af en mail. I mailen, der er sendt til koncerndirektører, elhandelsdirektører og netdirektører står der blandt andet at: "I besvarelsenerne er det vigtigt at sikre konsistens og kvalitet i besvarelsenerne på tværs af hele koncernen". Det er i sig selv tankevækkende, at genstanden for undersøgelse er selskabsadskillelse – samtidig med at Dansk Energi direkte opfordrer til at der skal koordineres svar for at sikre konsistens på tværs af hele koncernen. Handlingen førte til at Forsyningstilsynet udsendte en indskærpelse til energiselskaberne om, at de skulle besvare spørgsmålene enkeltvis.

Den information er væsentlig for alle læsere af rapporterne, og den information bør derfor fremgå af rapporterne. Det gælder såvel mail som den efterfølgende indskærpelse fra Forsyningstilsynet.

EKS 2. Lovfæstet ret giver mulighed for forskelsbehandling §73b (side 11). Vi støtter Implements analyse af elforsyningslovens § 73B. Bestemmelsen, der undtager standardiserede vejledninger om fastsættelse af tariffer og betingelser mv. fra bestemmelserne i konkurrencelovgivningen omkring konkurrencebegrænsende aftaler og misbrug af dominerende stilling, er forældede. Bestemmelsen giver i dag en uhensigtsmæssig skævhed og anledning til konkurrenceforvridning, idet Dansk Energi kan diktere vilkår, der også gælder elhandelsvirksomheder, der ikke er medlemmer hos Dansk Energi. Det kan være medlemmer hos De Frie Energiselskaber - eller hos selskaber helt uden tilknytning til en brancheorganisation. Netop Standardaftalen er et godt eksempel på, at denne aftalemodel ikke fungerer i et konkurrenceudsat marked.

Det forstærker skævvridningen, at Forsyningstilsynet ikke kan føre tilsyn med den konkrete adfærd hos netselskaberne ift. aftalerne, fordi tilsynet alene godkender den metode, som netselskaberne eksempelvis fastsætter en sikkerhedsstillelse efter. Kommercielle selskaber er således overladt til at civile søgsmål. Dette er kendt i branchen, og når det populært sagt er gratis at forskelsbehandle, og dermed stille forbrugere og markedet ringere, så opstår der uhensigtsmæssige incitamenter.

Den er meget ringe gennemsigtighed i omkostningerne forværrer yderligere situationen, idet de forbrugere, der betaler for de fordyrende aktiviteter, dermed ikke kan sige fra. Alle omkostninger til de fordyrende aktiviteter har nemlig kun en betaler: Forbrugere. Der findes i øvrigt ikke fortilfælde fra andre konkurrenceudsatte markeder, hvor en brancheorganisation med stærke økonomiske egeninteresser – som det er tilfældet her – skrives ind i loven. Den enkle løsning er at lade Elforsyningslovens §73b udgå.

OPSUMMERING

Rapporterne dokumenterer problemer med manglende adskillelse og fravær af effektivt tilsyn. Det skal staten sikre. Derfor skal arbejdsgruppen særskilt sørge for at sagens alvor kommer politikerne til kendskab. Med Energispareordningen, der årligt kostede forbrugerne 2 mia. kr. kom viden sent frem til politiske beslutningstagere. Vi anbefaler derfor – også af hensyn til den fremadrettede indretning af energimarkederne – at der gives en særskilt og foreløbig orientering til ministeren.

Alvoren af rapporterne gør – i forlængelse af de mange konkrete eksempler, som vi bl.a. her også har gengivet – betyder, at arbejdsgruppen anbefales følgende tiltag:

GENERELLE TILTAG – arbejdsgruppen anbefales at:

1. Foretage en regnskabsanalyse af netselskabernes økonomi, som led i kommissoriet (se Bilag 1. Regnskabsanalyse).
2. Udarbejde vurdering af om dansk lov på baggrund af rapporternes konklusioner lever op til eldirektivets krav om selskabsadskillelse og effektivt tilsyn.
3. Levere en analyse af fordele og ulemper ved ejermæssig unbundling, som opfølgning på Elreguleringsudvalgets rapport.
4. Foretage en særskilt og foreløbig orientering til ministeren om rapporternes konklusioner.

KONKRETE TILTAG i forhold til de tre rapporter:

1. Beskrive ejerinteressen hos hhv. et handelsselskab og et netselskab. Bør fremgå af alle rapporter.
2. Kort beskrive, at når der principielt kan tilflyde monopolpenge til et kommercielt forretningsområde i koncernen, så kan penge tilflyde alle områder.
3. Beskrivelse af, at Forsyningstilsynet i forbindelse med spørgeskema sendt til energikoncernerne, følte sig kaldet til at udstede en indskærpelse til, at skemaerne blev udfyldt for hver enkelt selskab – og at svar ikke måtte koordineres forud for besvarelse. Mail fra Dansk Energi og indskærpelsen fra Forsyningstilsynet bør indgå som bilag til rapporterne.
4. Foretage analyse af netselskabernes mulighed for at diskriminere mellem store og små produktionsanlæg samt foretage valid analyse af mulighederne for det samme på entreprenørmarkedet.
5. Foretage en revurdering af, hvorvidt netselskabernes i ScanEnergis ejerkreds de facto er koncernforbundne.
6. Foretage en revurdering af, hvorvidt reglerne om habilitet og adskillelse er overholdt, når eksempelvis direktionen i et holdingselskab, kan indsætte sig selv som formand hhv. netselskab og handelsselskab.
7. Overveje anbefaling af, at §73B bør udgå af Elforsyningsloven.

For god ordensskyld vil vi afslutningsvist gøre opmærksom på, at det fortsat er vores vurdering, at dansk lov ikke lever op til eldirektivet, når det drejer sig om selskabsadskillelse. Der er ikke pligt til ejermæssig unbundling i direktivet, sådan som eksempelvis Holland har effektueret det. Til gengæld kræves det, at staterne skal sikre et effektivt tilsyn, som skal forhindre, at vertikalt integrerede virksomheder har mulighed for at fordreje konkurrencen. Medlemsstaterne skal sikre, at markederne drives på en sådan måde, at der ikke diskrimineres, eller at markedsadgang hindres. Det gælder for reglerne for tilslutning, og det gælder for detailmarkedet.

På høringsmødet i Energistyrelsen den 28. august 2019 var svaret på spørgsmålet om hvorvidt myndighederne har forholdt sig til EU lovgivning, at tilsynet ikke har forholdt sig til EU-reglerne, fordi udgangspunktet var en antagelse om, at EU-reguleringen var overholdt. Vi mener at dette – set i lyset af rapporternes konklusioner omkring manglende adskillelse og sikring her af – fortsat er en relevant problemstilling, som bør afdækkes.

Vi ser frem til fortsat positiv dialog med Forsyningstilsynet samt den øvrige arbejdsgruppe, lige såvel som vi altid gerne uddyber vores høringssvar ved møder.

Med venlig hilsen

Jette Miller
adm. direktør

BILAG

- Bilag 1. Regnskabsanalyse.
- Bilag 2. Mail fra Dansk Energi til medlemmerne.
- Bilag 3. Artikel fra Finans: "De forherliges sig selv".

REGNSKABSANALYSE

En regnskabsanalyse har til formål at skabe transparens ifm. vurdering af markedsmæssighed af aftaler og transaktioner mellem et elnetselskab og koncernrelaterede selskaber. Rådata er alle konteringer i netselskabet, der er grundlaget for netselskabets revisions-påtegnede årsrapport og reguleringsregnskab.

Grundlaget for analysen tilvejebringes ved at Forsyningstilsynet jf. hjemmel i elloven samt indtægtsrammebekendtgørelsen bestiller følgende:

1. **Kontoudskrifter.** Udskrift af netselskabets posteringer med angivelse af konto samt i tillæg hertil også debitor-/kreditorlister.
2. **Instruks samt beskrivelse.** Relevante dokumenter fra den regnskabsansvarlige med eksempelvis de antagelser, som der bogføres ud fra samt den instruks, der godkendes ud fra samt beskrivelse af allokering og attestering af omkostninger på art, sted og formål.
3. **Opgørelse af udestående poster.** Dokument med afstemning af balancer.
4. **Aftaler.** Flertallet af netselskaberne har indgået aftale med et eller flere koncerninterne selskaber, der også varetager eks. administrative opgaver for andre selskaber i koncernen. Administrationsomkostninger kan eks. være placeret i "holdingselskabet" (eks. SEAS NVE) eller et særskilt "administrationsselskab A/S" (eks. Energifyn). I disse tilfælde skal Forsyningstilsynet ligeledes indhente den aftale, der er indgået mellem de to selskaber. Det skal kunne mappes under hvilke aftaler transaktioner under pkt. 1 indgår.

Analyse

På baggrund af dataindsamling udarbejdes en analyse, hvor transaktionerne sammenholdes med de/den indgåede aftale(r).

Som første led i analysen grupperes omkostningerne på følgende kategorier:

- It
- Personaleadministration, løn, uddannelse, udvikling, andre personaleaktiviteter
- Kundeservice
- Drift og vedligehold af net
- Kommunikation
- Energibesparelser
- Anlægsarbejder
- Ledelse
- Husleje

Dernæst undersøges forhold som eksempelvis:

- Hvilke aftaler hører omkostningerne ind under – hvad er grundlaget for den fakturering, der finder sted?
- Er der konteret omkostninger i netselskabet, som ikke henhører under netselskabets opgaveportefølje?
- Er den indgåede aftale mellem de koncerninterne selskaber markedsmæssig?
- Lever den koncerninterne aftale op til almindelig standard for aftaleindgåelse?
- Hvor stor en andel af omkostningerne er uspecificeret/dårligt specificeret
- Fakturering af "entreprenørydelser" - hvilken timepris er anvendt, og på hvilket grundlag attesteres fakturaen?
- Varierer prisen på en montørtime over året – og er den markedsmæssig? (350 i markedet mod 600-800 i et netselskab?)
- Faktura ved navn "Månedens ydelser": Hvis der fremgår samlepost-fakturaer i denne størrelsesorden i slutningen af måneden, så bør selskabet udspecificere.
- Sammenholde priser på projekter, time- og materialepriser med pris du kan få i markedet (markedsprisen).

From: [REDACTED]@danskeenergi.dk> Sent: 30. januar 2019 [REDACTED] Cc: [REDACTED]
<[REDACTED]@danskeenergi.dk>; [REDACTED] <[REDACTED]@danskeenergi.dk> Subject: VIGTIG!
Information om survey ifm. myndighedernes konkurrenceanalyse Importance: High

Til [REDACTED] direktører

Myndighederne har som mange bekendt igangsat en analyse af eventuelle konkurrenceudfordringer ved koncernforbundne netselskaber, benævnt *Konkurrenceanalysen*. Analysen blev oprindeligt vedtaget af energiforligskredsen i 2015 som opfølgning på EI-reguleringsudvalgets anbefalinger om bl.a. den fremtidige organisering af sektoren. JPs "elkonge-sag" i eftersommeren 2017 gav øget fokus på organiseringen af sektoren, betød en fremrykning af analysen, og fremhævelse af eventuelle tiltag til at sikre tilstrækkelig adskillelse mellem kommercielle forretninger og monopolaktiviteter i elnetkoncerner. Formål med analysen at vise, om der er behov for yderligere konkret politisk og lovgivningsmæssig opfølgning. Konkurrenceanalysen blev indledt i efteråret 2018, men reelt har myndighederne først igangsat arbejdet omkring nytår. Kommissoriet for analysen er vedlagt til yderligere orientering.

Analysen gennemføres af en tvæministeriel arbejdsgruppe, bestående af Energistyrelsen som projektleder samt Forsyningstilsynet, Konkurrencestyrelsen og Finansministeriet. Dansk Energi er medlem af en følgegruppe til analysen, hvor også Dansk Industri, Dansk Erhverv, Landbrug & Fødevarer, Forbrugerrådet, Foreningen af Slutbrugere af Energi og De Frie Energiselskaber er medlem. De tre sidstnævnte aktører argumenterer kraftigt for ejermæssig unbundling af netselskaber, og særligt er De Frie Energiselskaber særdeles aktiv på sociale medier med denne agenda.

Analysen skal i hovedsagen danne grundlag for at vurdere, om reguleringen sikrer tilstrækkeligt vandtætte skotter – både økonomisk og organisatorisk – mellem kommercielle forretninger og monopolaktiviteter i elnetkoncerner således, at der ikke sker urimelig begunstiggelse af koncernforbundne elhandels- og energisparevirksomheder via koncernforbindelsen til elnetvirksomheder.

Hovedspørgsmålene i analysen er således grundlæggende, om:

- Elnetselskabernes koncerninterne indkøb af services og ydelser sker på *markedsmæssige vilkår* (jf. elforsyningslovens § 46) – her fokuseres specielt på indkøb af administrative ydelser, IT og øvrigt ressourceindkøb fra koncernen samt på indkøb af el til nettab og energibesparelser.
- Elnetselskabernes interne overvågningsprocedurer og øvrig regulering af den funktionelle adskillelse er tilstrækkelige til at sikre *netselskabets neutralitet* i markedet (jf. bl.a. elforsyningslovens §§ 20 b og 24) samt om personsammenfald i ledelse eller organisation mellem koncernforbundne selskaber udgør et problem ift. netselskabets neutralitet og uafhængige beslutningstagen (jf. § 45).

Survey til elnetkoncerner, elnetvirksomheder og elhandelsvirksomheder

Implement Consulting Group har for Forsyningstilsynet i går udsendt et survey til brug for at belyse særligt pkt. 3 i konkurrenceanalysen, som lyder:

En analyse af, i hvilken grad de nuværende regler sikrer vandtætte skotter mellem monopolaktiviteter og konkurrenceudsatte aktiviteter i koncernforbundne netvirksomheder, samt om reglerne sikrer åbenhed og transparens om koncernforbundne elskabers aktiviteter. Herunder skal der udarbejdes en analyse af, om der er udfordringer og barrierer i snitfladen mellem detail- og distributionsleddet, som hæmmer konkurrencen og markedsmæssigheden. Forsyningstilsynets erfaringer og løbende tilsyn med reglerne vil blive inddraget i analysen.

Implement har på denne baggrund sammen med Forsyningstilsynet designet survey'et ud fra en gruppering af temaer og opstillede hypoteser, som survey'et skal give input til og medvirke til at belyse, nemlig følgende:

- **Positiv særbehandling**
 - Handelselskabet kan opnå prioriteret adgang eller positiv særbehandling fra det koncernforbundne netselskab.
- **Informationsdeling**
 - Handelselskaber kan opnå adgang til information og data fra det koncernforbundne netselskab
- **Vandtætte skotter mellem ledere/ medarbejdere**
 - Medarbejdere i koncernen udfylder flere ledelsesposter, hvis mål kan være i konflikt med

- o hinanden
- o Medarbejdere, som udfører opgaver både for monopol- og kommercielle selskaber kan have adgang til information, som kan give de kommercielle selskaber fordele
- **Selvstændig beslutningstagning**
 - o Reglerne, som skal sikre netselskabernes uafhængige beslutningstagen, er utilstrækkelige
 - o **Beslutningsgange, beslutninger og ansvar er beskrevet utilstrækkeligt, så det ikke er tydeligt for omverdenen hvordan netselskabet træffer uafhængige beslutninger**
- **Direkte og indirekte krydssubsidiering**
 - o Handelselskabet kan opnå fordele ved fælles markedsføring med det koncernforbundne netselskab
 - o Der sker krydssubsidiering af de koncernforbundne aktiviteter ved at netselskabet betaler for høje, koncerninterne priser
 - o Koncernen fastlægger et ydelsesniveau, som netselskabet ikke har behov for, men som alligevel delvis betales af dette
 - o Konkurrenceudsatte, koncernforbundne selskaber opnår lave finansieringsomkostninger på bekostning af netselskabets finansieringsomkostninger

Survey'et skal altså bruges til at undersøge, om der er tilstrækkelig adskillelse, neutralitet og markedsmæssighed mellem net, handel og den øvrige koncern, og om ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder virksomheder oplever særlige konkurrencebarrierer i markedet som følge af konkurrenters koncernforbindelse til elnetselskaber. Det er tydeligt, at de opstillede hypoteser viser en vis forudindtagethed fra myndighedernes side, men så meget desto vigtigere er det at branchen leverer information, der kan bidrage til en saglig og balanceret afvisning af de opstillede hypoteser.

Det er derfor særdeles vigtigt, at alle selskaber leverer de informationer Implement, på vegne af Forsyningstilsynet, efterspørger i dette survey og at der svares fyldestgørende. Ultimativt kan Forsyningstilsynet med hjemmel i elforsyningslovens § 84 give såvel elnetselskaber som kommercielle selskaber pålæg om at svare.

Vi er i følgegruppen til konkurrenceanalysen blevet præsenteret for et udkast til survey'et. Dette er bestemt ikke ensbetydende med, at det endelige survey er tilstrækkeligt balanceret og indholdsmæssigt meningsfuldt efter branchens smag, men survey'et skal imidlertid også tilfredsstillende og afspejle input fra andre aktører i følgegruppen.

Der er udsendt et særskilt survey til koncerner (dvs. moderselskaber), elnetselskaber og til elhandelsselskaber. I besvarelserne er det vigtigt at sikre konsistens og kvalitet i besvarelserne på tværs af hele koncernen samt at dedikere de nødvendige ressourcer til at give fyldestgørende svar på de stillede spørgsmål.

Fristen for besvarelsen af survey'et den 17/2 er ramt meget ved siden af, set i lyset af omfanget, men ikke mindst at jeres medarbejdere er reserveret til andre opgaver. Vi har kraftigt påpeget over for myndighederne, at relevante medarbejdere er dybt optagede med årsafslutning og regnskabsaflægning og at uge 7/8 er i øvrigt et vanskeligt tidspunkt for besvarelse. Forsyningstilsynet har valgt at fastholde tidspunktet, og en deadline på ca. 2 uger.

Hvis der er problemer med at nå besvarelsen opfordrer vi kraftigt til at meddele konsulenterne dette og bede om fristforlængelse. Vi vil forsætte med at sige til Forsyningstilsynet at deadline for besvarelse er helt uproportional og bør rykkes.

Vi står i Dansk Energi til rådighed for hjælp i forbindelse med besvarelsen af survey'et. I er velkommen til at kontakte undertegnede med eventuelle spørgsmål.

Tilsvarende orientering er dags dato udsendt til [redacted] direktører og [redacted] direktører.

Med venlig hilsen

[redacted]

Bilag 3. "Avisartikel om tilskudsfidus: De for herliger sig selv".**Nordjysk VVS'er raser over elselskabernes tilskudsfidus: De forherliger sig selv**

Elselskabet Nyfors tildelte sig selv ca. 20.000 kr. mere i tilskud end de private aktører, som bød på opgaven. Det sikrede dem opgaven og et efterfølgende slagsmål med en nordjysk VVS'er og hans brancheforening.

Erhverv 07.09.2017 kl. 19:01

Jakob Martini
Kasper Brøndgaard Andersen

Det var en ganske almindelig opgave med at installere en varmepumpe i en privat bolig, der fik den nordjyske VVS'er Jens Frederik Holdorf på sporet af, at der er noget helt galt med den tilskudsordning for energibesparelser, som bl.a. landets elselskaber administrerer.

Jens Frederik Holdorf, der ejer og driver Klokkerholm Smedje & VVS i Hjallerup Nord for Aalborg, gav et tilbud på varmepumpe-opgaven i april sidste år, men måtte efterfølgende se sig slået af elselskabet Nyfors, der i dag er ejet af sønderjyske SE. Ikke fordi Nyfors kunne løse opgaven billigere end Klokkerholm Smedje & VVS, men fordi Nyfors kunne opnå et højere tilskud end Klokkerholm VVS. Vel at mærke for den samme opgave. Tildelt af en anden afdeling i selvsamme energikoncern.

»Det kan jo ikke være rigtigt. De tager en opgave fra mig ved at uddele en højere støtte til sig selv,« siger Jens Frederik Holdorf.

Siden april 2016 har han haft adskillige e-mail-udvekslinger og telefonskænderier med de ansvarlige ledere i Nyfors og senere SE. Men han har aldrig fået en forklaring, som han kan acceptere.

Ifølge Jens Frederik Holdorf er der ingen tvivl om, at han har været udsat for konkurrenceforvridning, fordi elselskabet har benyttet en tilskudsfidus til at sikre sig opgaven.

»Det er jo konkurrenceforvridende i forhold til, at de forherliger sig selv. Det er jo ikke fair over for os, som ikke kan opnå samme høje tilskud, som de giver sig selv,« siger han.

Jens Frederik Holdorf er langt fra den første, der kritiserer energispareordningen, som blev lanceret for mere end 10 år siden. Ordningen, der er finansieret af energiselskabernes kunder, er i flere år blevet kritiseret for sjusk, fejl og decideret svindel.

NOTAT

Dato: 4. september 2019

Sag: BET

Sagsbehandler: /SIE/FILBS

Høring af udkast til Forsyningstilsynets rapport om økonomiske nøgletal for koncernforbundne og ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder og undersøgelse af personsammenfald i netvirksomheder, elhandelsvirksomheder m.v.

**KONKURRENCE- OG
FORBRUGERSTYRELSEN**

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen modtog den 14. august 2019 udkast til Forsyningstilsynets rapport om økonomiske nøgletal for koncernforbundne og ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder og undersøgelse af personsammenfald i netvirksomheder, elhandelsvirksomheder m.v. i høring med høringsfrist den 4. september 2019.

**ERHVERVS- OG
VÆKSTMINISTERIET**

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen deltager i et tværministerielt samarbejde sammen med Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, Energistyrelsen og Forsyningstilsynet om en analyse af konkurrenceforholdene i el-sektoren.

I denne forbindelse, har Forsyningstilsynet, for at sikre sin uafhængighed, valgt at udarbejde selvstændige rapporter og efterfølgende høre arbejdsgruppen sammen med deltagere i følgegruppen, som består af Dansk Energi, De Frie Energiselskaber, Dansk Industri, Dansk Erhverv, Landbrug og Fødevarer, Forbrugerrådet Tænk.

Formålet med rapporterne, sammen med Implements rapport om netselskabernes markedsneutrale adfærd, er at besvare konkurrenceanalysens pkt. 3, om hvorvidt de nuværende regler sikrer vandtætte skotter mellem monopolaktiviteter og konkurrenceudsatte aktiviteter i koncernforbundne netvirksomheder, samt om reglerne sikrer åbenhed og transparens om koncernforbundne selskabers aktiviteter.

Nedenfor følger en kort beskrivelse af rapporterne, samt styrelsens bemærkninger hertil.

Økonomiske nøgletal for koncernforbundne og ikke-koncernforbundne elhandelsvirksomheder

Regnskabsanalysen konkluderer, at der er så betydelige dataproblemer og mangel på gennemsigtighed, at det ikke er muligt at lave en dækkende og retvisende nøgletalsanalyse. Imidlertid, har Forsyningstilsynet foretaget analysen, der kun omfatter 43% af markedet opgjort i solgte kWh (inkl. nettab). Det skal også siges, at en række af de største virksomheder på markedet, herunder Ørsted, Energi Danmark, Syd Energi, OK, EWII og E.ON er blandt de virksomheder, der ikke indgår i analysen.

Forsyningstilsynet peger selv på rapportens svaghed, nemlig

- væsentlige datavanskeligheder, og (selv hvis man ser bort herfra)
- at det ikke er muligt at konkludere, at der er væsentlige relevante forskelle mellem koncernforbundne og ikke-koncern-forbundne selskaber.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen er derfor umiddelbart af den opfattelse, at rapporten først og fremmest giver anledning til at overveje, om der bør ske en fuldstændig regnskabsmæssig adskillelse af gas- og el-aktiviteter, sådan at en analyse ville kunne gennemføres.

Derimod giver rapporten ikke anledning til at konkludere, at der er grundlag for at foretage ejermæssig unbundling.

Undersøgelse af personsammenfald i netvirksomheder, elhandelsvirksomheder og virksomheder, der direkte eller indirekte ejer elhandelsvirksomheder

Formålet er at undersøge, om netvirksomhederne lever op til de gældende habilitetskrav og hvorvidt de pågældende regler sikrer vandtætte skotter mellem monopolaktiviteter og konkurrenceudsatte aktiviteter. Eventuelle personsammenfald i ledelsesposter i netvirksomheder og elhandelsvirksomheder, samt virksomheder der direkte eller indirekte ejer elhandelsvirksomheder er blevet afdækket.

Forsyningstilsynet konkluderer, at der ved gennemgang af de samlede oplysninger ikke er indikationer på, at de gældende krav til habilitet er blevet overtrådt. Samtidig vurderer Forsyningstilsynet dog, at personsammenfald og koncerninterne forbindelser kan så tvivl om, hvorvidt de gældende habilitetskrav sikrer vandtætte skotter mellem monopolaktiviteter og konkurrenceudsatte aktiviteter.

Endvidere, undersøges forhold de koncernforbundne netvirksomheder, som ikke er omfattet af habilitetskravene ved at have færre end 100.000 tilsluttede forbrugere. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen bemærker, at det bør overvejes at sænke grænsen, men har ikke yderligere bemærkninger hertil.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen bemærker, at Forsyningstilsynet så vidt ses ikke blot ser på personsammenfald mellem netselskab på den ene side og resten af koncernen på den anden, men også personsammenfald mellem på denne side handelsselskab og på den anden side moderselskab uanset, at der intet sammenfald er mellem netselskab og anden del af koncernen, hvilket ikke strider mod lovgivningens bestemmelser.

Det er uklart, om det er fordi, at Forsyningstilsynet har en konkurrencemæssig bekymring omkring sådanne personsammenfald og i givet fald hvori en sådan er begrundet. Hvis dette er fordi moderselskabet kontrollerer såvel netselskab, som handelselskab og derved ville kunne varetage begge interesser, kan det være vanskeligt at se, hvorfor sådan kun eksisterer ved personsammenfald.

2. september 2019

FSE hørings svar

Høring over udkast til to rapporter om konkurrenceforhold i el-sektoren og høring om udkast til rapport konkurrencesituationen på elmarkedet med fokus på de koncernforbundne virksomheders aktiviteter

1. Indledning

Hermed følger FSE's svar på de ovennævnte høringer. FSE har valgt at give ét svar på alle tre høringer.

FSE vil gerne kvittere for leveringen af 3 gode rapporter. Metodemæssigt og resultatmæssigt finder FSE, rapporterne er af høj kvalitet. De foreliggende udgaver af rapporterne bør derfor også være de endelige versioner.

I det følgende kommenterer FSE nogle af rapporternes resultater.

2. Adskillelse mellem monopolopgaver og kommercielle opgaver

Rapporterne viser en foruroligende sammenblanding mellem monopolopgaver og kommercielle opgaver. Det betyder desværre, vi elforbrugere ikke kan være sikre på, vi kun betaler for elnettet, når vi betaler nettatarifferne. Det må også formodes, dette svækker konkurrencen på detailmarkedet til skade for elforbrugere.

3. Forbrugernes betaling til lavspændingsnettet

3.1 Netselskabernes køb af serviceydelser

Rapporternes beskrivelse af prissætningen af serviceydelser leveret af det kommercielle selskab til det koncernforbundne netselskab er bekymrende. Disse serviceydelser bliver som hovedregel givet til det koncernforbundne, kommercielle selskab uden at have været i udbud.

Til sammenligning må det noteres, Energinet.dk anvender udbud for alle større opgaver, Energinet.dk ikke ønsker at løse internt i egen organisation.

For lavspændingsnettene betyder de manglende udbud nødvendigvis, ét af de følgende to udsagn må være sande:

- A) Det koncernforbundne, kommercielle selskab ville have vundet alle udbuddene fra "deres" netselskab.
- B) Elforbrugere har betalt for meget for lavspændingsnettet.

2. september 2019

3.2 Netselskabernes køb af strøm til dækning af tabet i lavspændingsnetterne

Ifølge rapporterne er hovedreglen, netselskaberne køber denne strøm til fastpris hos det koncernforbundne, kommercielle selskab. Denne opgave lægges altså heller ikke i udbud.

Dette giver risiko for, det kommercielle selskab kan henføre de dårligste prissikringskontrakter til det koncernforbundne netselskab. For at undgå, netselskabet bliver brugt som *bad bank*, skulle det kommercielle selskab anmelde en netselskabsprissikringskontrakt til Forsyningstilsynet i samme øjeblik, kontrakten blev indgået. Selv i dette tilfælde ville det være en enorm opgave for Forsyningstilsynet at kontrollere, det kommercielle selskabs dårligste kontrakter ikke blev henført til netselskabet.

Desuden betyder køb på fastpriskontrakter under alle omstændigheder, elforbrugerne betaler for meget for denne strøm (sammenlignet med køb på spotmarkedet).

Type af fastpriskontrakt og midlingsperiode	Vestdanmark (DK1)	Østdanmark (DK2)
Kvartalskontrakter 2006 - 2017	3,3	2,9
Årskontrakter 2002 - 2017	2,4	2,2

Tabel 1 Gennemsnitlig overpris for strøm købt på fastpriskontrakter sammenlignet med køb på spotmarkedet¹. Beløb i øre/kWh.

Det kan derfor undre, det er hovedreglen, nettabet bliver indkøbt på fastpriskontrakter.

Til sammenligning; Energinet.dk køber tabet i højspændingsnettet på spotmarkedet. Dette giver fuld prisgennemskuelighed – og det giver elforbrugerne den laveste omkostning.

¹ Kilder: De to PowerPoint præsentationer *Financial prices and spot prices - quarter contracts 2006-2017* og *Financial prices and spot prices - annual contracts 2002-2017*. De to præsentationer kan downloades fra www.houmollerconsulting.dk/facts-findings

2. september 2019

4. Fremtiden – den grønne omstilling

De europæiske systemansvarlige (TSO'erne) har i mange år købt fleksibilitetsydelser til transmissionsnettet. Det er sket for at sikre den nationale forsyningssikkerhed og for at håndtere flaskehalse i transmissionsnettet.

Den grønne omstilling vil imidlertid gøre det nødvendigt, operatørerne af lavspændingsnettene (DSO'erne) opbygger lokale markeder for fleksibilitetsydelser. Ydelserne skal gøre det muligt at sikre den lokale forsyningssikkerhed og håndtere flaskehalse i lavspændingsnettet.

De europæiske TSO'er og DSO'er har udgivet en fælles rapport om fremtidens fleksibilitetsydelser: *TSO-DSO report. An integrated approach to active system management*².

På side 26-27 i rapporten noteres det om fleksibilitetsydelserne og udbyderne af ydelserne:

- * Udbyderne af ydelserne skal godkendes af det netselskab, der potentielt skal købe ydelsen.
- * Det udbudte fleksibilitetsprodukt skal godkendes af det netselskab, der potentielt skal købe ydelsen.
- * Der må tillades en vis lokal variation i specifikationen af produkterne. EU skal ikke sigte efter en fuldstændig harmonisering.

De tre pointer virker rimelige. Dermed bliver det imidlertid helt afgørende, disse godkendelser foretages af neutrale netselskaber. Selv om regulatoren naturligvis vil have det sidste ord, er det uholdbart, hvis disse godkendelser i udgangspunktet skal foretages i en struktur som dén, der beskrives i rapporterne.

De europæiske energiregulatorer har reageret på denne udfordring ved at publicere to papirer om DSO'ernes rolle i fremtidens elforsyning: *The Role of the DSO*³ fra maj 2017 og *New Services and DSO Involvement*⁴ fra marts 2019.

I papiret fra maj 2017 skriver regulatorerne: *We support the case for enhancing unbundling requirements to ensure DSOs act as neutral market facilitators. This is especially important as the energy transition creates many new products and services, and appropriate unbundling ensures that the full effect of the Clean Energy package is achieved to the benefit of consumers.*

² https://docstore.entsoe.eu/Documents/Publications/Position%20papers%20and%20reports/TSO-DSO_ASM_2019_190416.pdf

³ https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/wp_acer_02_17.pdf

⁴ <https://www.ceer.eu/documents/104400/-/-/ef4d6e46-e0a5-f4a4-7b74-a6d43e74dde8>

2. september 2019

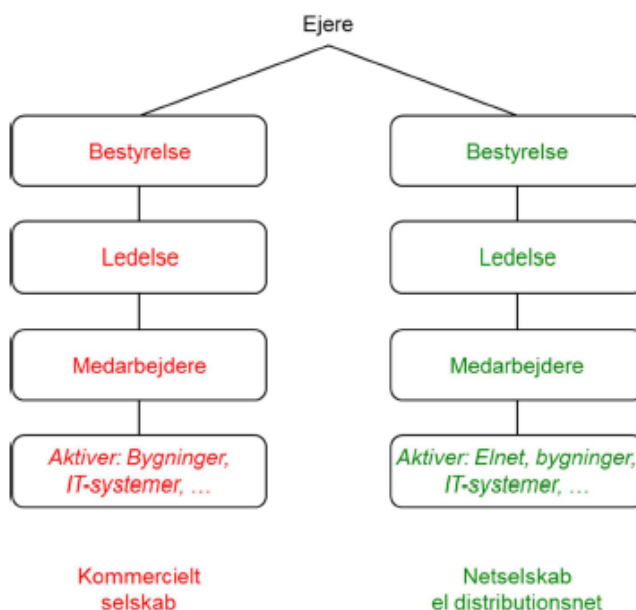

I papiret fra maj 2017 er regulatorerne meget klare: Kun i undtagelsestilfælde må DSO'erne eje de aktiver, der kræves, for den intelligente styring kan skabe en tilstrækkelig balance i lavspændingsnettet. DSO'ernes opgave er at opbygge markeder for disse balancerings-ydelser. Det er ikke monopolernes opgave at installere & drive det udstyr, der skaffer balancen.

I dokumentet fra marts 2019 henviser regulatorerne til papiret fra 2017 og skriver 12 gange, DSO'erne skal agere som *neutral market facilitators*.

5. FSE's løsningsforslag

FSE kan uddybe sit løsningsforslag i høringssvaret til de endelige udgaver af rapporterne. Her skal alene understreges, FSE i over 8 år har argumenteret for en fuld funktionsmæssig unbundling, som illustreret i figuren nedenfor.

2. september 2019

Den adskillelse, der er vist i figuren, svarer til den adskillelse, der er i Norge mellem systemoperatøren Statnett og det største kommercielle selskab Statkraft. Begge organisationer er 100 % ejet af den norske stat. Fra & med bestyrelserne er de imidlertid fuld adskilte. For eksempel er de lokaliseret på forskellige adresser, har egne IT-systemer osv.

FSE var modstander af engrosmodellen. FSE vil benytte lejligheden til at påpege, den meget dyre udrulning af engrosmodellen havde været overflødig, hvis vi i stedet havde gennemført en fuld funktionsmæssig unbundling.

FSE vil også påpege, vi har fire energi-net for el og naturgas: Gastransmissionsnettet, gasdistributionsnettet, eltransmissionsnettet og eldistributionsnettet. For de tre førstnævnte net har vi unbundling. For disse tre net har vi derfor ikke de problemer, der i rapporterne nævnes for eldistributionsnettet. Det er alene for eldistributionsnettet, vi endnu ikke har unbundling.

Venlig hilsen

Anders Plejdrup Houmøller
Sekretær for FSE

Foreningen for Slutbrugere af Energi (FSE) er en landsdækkende interesseorganisation for Danmarks største energiforbrugere. FSE repræsenterer en stor del af det erhvervmæssige energiforbrug i Danmark.

Blandt FSE's medlemmer er en række af landets store og mellemstore virksomheder. FSE varetager energikøbernes interesser og understøtter en effektiv konkurrence, en slutkundeorienteret energisektor, samfundsmæssig ansvarlighed samt omkostningseffektiv grøn omstilling.